

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 9- 10

06.03.2012-20.03.2012

Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	5
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ.....	5
Українське сповзання	5
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	6
06.03.2012. ЄС знову нагадав Україні, що Угода про асоціацію залежить від справи Тимошенко	6
06.03.2012. МЗС: Угоду про асоціацію з ЄС підпишуть в кінці року, а Тимошенко тут ні до чого	7
07.03.2012. Данія допоможе парафувати угоду про асоціацію України з ЄС	7
09.03.2012. Президент Європарламенту: Україна важлива, але є багато запитань до влади	8
09.03.2012. Депутат Європарламенту Сівець: Вибори до Верховної Ради вирішать майбутнє відносин Україна-ЄС	8
12.03.2012. Голова Європарламенту: Україна відіграє в регіоні Чорного моря ключову роль	9
13.03.2012. Україна і ЄС призначили дату парафування асоціації	9
13.03.2012. Брюссель просив Україну не спекулювати щодо дати парафування Угоди	10
13.03.2012. В Єврокомісії підтверджують, що договір з Україною парафують 30 березня	10
14.03.2012. Європейська інтеграція України призупиниться до парламентських виборів	11
16.03.2012. Угода про асоціацію з ЄС буде підписана наприкінці року, якщо вибори в Україні відбудуться демократично – європейські експерти	12
20.03.2012. Європейський експерт закликає владу України відмовитись від вибіркового правосуддя задля налагодження відносин з ЄС	13
20.03.2012. Посол Чехії: Процес євроінтеграції України припинений	13
ЕНЕРГЕТИКА	14
11.03.2012. Україна переведе ГТС у реверсний режим для боротьби з монополією «Газпрому»	14
ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	14
20.03.2012. Безвізовий режим з ЄС – стоїмо на місці, чи рухаємось вперед?	14
СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО.....	15
12.03.2012. «Східне партнерство» потрібно зберегти – польські експерти	15
ЄВРО 2012	16
13.03.2012. Делегація Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму відвідала парламент Республіки Польща в рамках обміну досвідом з підготовки до Євро-2012	16
ІНШІ ПОДІЇ В ЄС.....	16
11.03.2012. Президентська кампанія у Франції набирає обертів. Саркозі перед виборцями висловив невдоволення міграційною політикою ЄС.	16
18.03.2012. Президентом Німеччини обрано правозахисника Йоахіма Гаука	17
УКРАЇНА – НАТО	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ.....	18
Підсумки чергового засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО і плани співпраці на 2012 рік.....	18
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	19
06.03.2012. Україна у 2012-2013 роках долучиться до антипіратських операцій НАТО та ЄС	19
14.03.2012. У НАТО висловили занепокоєння щодо справ Тимошенко і Луценка	19
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	20
06.03.2012. Союзники по НАТО обговорили у Вашингтоні підготовку до наступного саміту в Чикаго	20
15.03.2012. Карзай: НАТО має покинути афганські села	20
19.03.2012. Amnesty International критикує НАТО за кампанію в Лівії	21
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	22
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ.....	22

ЩО ПРИНЕСЕ УКРАЇНІ ТРЕТІЙ ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ТЕРМІН В.ПУТІНА?	22
ПАРЛАМЕНТ	23
06.03.2012. Рада займеться резолюцією ПАРЄ щодо України цього тижня	23
15.03.2012. Парламент не зміг обрати уповноваженого з прав людини	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	24
06.03.2012. МЗС: Критика ЄС – свідчення готовності сприяти євроінтеграції України	24
09.03.2012. Стратегічна рівновага як шанс України у багатопольярному світі - Констянтин Грищенко	25
10.03.2012. Грищенко радить Україні йти в Європу шляхом Польщі та Туреччини	32
11.03.2012. Грищенко: Європа не бажає бачити Україну кандидатом у члени ЄС	32
12.03.2012. Уряд подивився на Захід	33
13.03.2012. В МЗС України очікують, що угоду про асоціацію з ЄС буде парафровано до кінця березня	34
20.03.2012. У Кабміні впевнені, що Росія визнає якість українського сиру	34
ПРЕЗИДЕНТ	35
06.03.2012. Янукович не хоче перед виборами підвищувати тарифи на газ на вимогу МВФ	35
06.03.2012. Віктор Янукович: Ми продовжимо скорочувати закупки російського газу	35
06.03.2012. Україна не підвищуватиме ціну на газ для населення – Президент	35
06.03.2012. Чому Янукович зволікає із військовою доктриною?	36
13.03.2012. Україна зацікавлена у співпраці з Туркменистаном із розвитку ПЕК – Глава держави	37
17.03.2012. Традиційно дружні відносини України та Росії треба підтверджувати конкретними діями - Віктор Янукович	38
18.03.2012. Метою євроінтеграції України є підвищення якості життя людей - Президент	38
18.03.2012. Віктор Янукович: Україні та Росії потрібно підтримувати тісні гуманітарні зв'язки	38
18.03.2012. Глава держави: Україні та Росії потрібно прибрати бюрократичні перепони в прикордонній торгівлі	39
18.03.2012. Янукович: Україна і Росія близькі до делімітації Азово-Керченського кордону	39
18.03.2012. Янукович пообіцяв швидку ратифікацію договору про вільну торгівлю в СНД	39
19.03.2012. Віктор Янукович каже, що опанував українську і розмовляє нею з задоволенням	40
19.03.2012. Янукович попередив Росію, що Україна не піде у ЄвразЕС	41
ОПОЗИЦІЯ	42
06.03.2012. У МЗС пояснили, чому представників ОБСЄ не пустили до Тимошенко	42
12.03.2012. Рада Європи стурбована здоров'ям Тимошенко	42
14.03.2012. В НАТО турбуються за долю Тимошенко і Луценка	43
УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	44
МВФ	44
11.03.2012. МВФ вимагатиме від України пояснень щодо обіцянок підвищити зарплати й пенсії	44
12.03.2012. Україна попросить МВФ рефінансувати старий борг новим кредитом	44
14.03.2012. Кабмін офіційно визнав, що переговори з МВФ зайшли в глухий кут	45
14.03.2012. Переговори Києва з МВФ зайшли у глухий кут	45
12.03.2012. Україна найняла американських лобістів для перемовин з МВФ	46
16.03.2012. Маневрувати між МВФ, ЄС і Росією президенту України все важче і важче - пише FT	46
16.03.2012. Мінфін про борг перед МВФ: все буде за планом	47
ОБСЄ	48
08.03.2012. Ситуацію в Україні можуть обговорити на сесії ПА ОБСЄ - віце-президент	48
09.03.2012. В ОБСЄ вважають, що влада України своїми діями підтверджує статус Тимошенко як політв'язненої	48
12.03.2012. Києву буде складно головувати в ОБСЄ, якщо політичні переслідування триватимуть – віце-президент ПА ОБСЄ	49
РАДА ЄВРОПИ	49
09.03.2012. У ПАРЄ занепокоєні, що Україна не виконує їхніх вимог, і погрожують санкціями	49

09.03.2012. КОМІТЕТ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТОРТУР РАДИ ЄВРОПИ СТУРБОВАНИЙ ПОГАНИМ ПОВОДЖЕННЯМ З УВ'ЯЗНЕНИМИ ОПОЗИЦІОНЕРАМИ В УКРАЇНІ.....	50
12.03.2012. ПАРЕ НЕ ЗНАЙШЛА В УКРАЇНІ ПОЛІТИЧНИХ УВ'ЯЗНЕНИХ.....	50

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ 50

РОСІЯ	50
05.03.2012. НЕМЦОВ: ПУТІН СПРИЙМАЄ УКРАЇНУ ЯК ВОРОГА	50
06.03.2012. УКРАЇНА І ПУТІН: НОВА ВИМУШЕНА ЛЮБОВ	51
07.03.2012. ЗА ЧИМ САЛАМАТІН ПОЇХАВ ДО МОСКВИ?	53
07.03.2012. РОСІЯ МАЄ СПИСОК ВИМОГ ДО УКРАЇНИ, ЯКІ ЯНУКОВИЧ ТАК І НЕ ВИКОНАВ - БЛОГ НАЗАРА ХОЛОДА.....	53
11.03.2012.ЯКЩО РОСІЯНИ ДОБУДУЮТЬ "ПІВДЕННИЙ ПОТІК", ЗНИКНЕ ГОЛОВНЕ ДЖЕРЕЛО КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ - СТВЕН ПАЙФЕР	55
12.03.2012. КЛЮЄВ НЕ ВИКЛЮЧАЄ СТВОРЕННЯ ГАЗОТРАНСПОРТНОГО КОНСОРЦІУМУ З РОСІЄЮ НА ДВОСТОРОННІЙ ОСНОВІ.....	56
13.03.2012. АЗАРОВ АПЕЛЮЄ ДО СПРАВЕДЛИВОСТІ РОСІЇ У ГАЗОВОМУ ПИТАННІ	57
13.03.2012. ПОЛІТИКА РОСІЇ ЩОДО СВОЇХ СУСІДІВ ЗАЛИШИТЬСЯ НЕЗМІННОЮ – МАЙКЛ МАКФОЛ.....	57
14.03.2012. ЕКСПЕРТ: НОВЕ ОЗБРОЄННЯ ЧФ СУПЕРЕЧИТЬ УГОДАМ З РОСІЄЮ	57
18.03.2012. СИРНИЙ КОНФЛІКТ: РОСІЙСЬКІ ФАХІВЦІ ВІДКЛАЛИ ВІЗИТ З ІНСПЕКЦІЯМИ	58
20.03.2012.У «НАФТОГАЗІ» КАЖУТЬ, ЩО «ГАЗПРОМ» ПРОДОВЖУЄ НЕДОДАВАТИ ЩОДНЯ БЛИЗЬКО 100 МЛН КУБОМЕТРІВ ГАЗУ	59
КРАЇНИ СНД	59
12.03.2012. ВІЗИТ БЕРДИМУХАМЕДОВА: НОВА СПІВПРАЦЯ, АЛЕ БЕЗ ГАЗУ	59
13.03.2012. ВІКТОР ЯНУКОВИЧ: УКРАЇНА І ТУРКМЕНИСТАН ПІДТРИМУВАТИМУТЬ ВИСОКУ ДИНАМІКУ ПОЛІТИЧНИХ КОНТАКТІВ.....	60
13.03.2012. ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВІКТОР ЯНУКОВИЧ І ПРЕЗИДЕНТ ТУРКМЕНИСТАНУ ГУРБАНГУЛІ БЕРДИМУХАМЕДОВ ПІДПИСАЛИ СПІЛЬНЕ УКРАЇНСЬКО-ТУРКМЕНСЬКЕ КОМЮНІКЕ.	60
16.03.2012. УКРАЇНА—ТУРКМЕНИСТАН: ПОДВІЙНА ГРА З КРЕМЛЕМ	61
КРАЇНИ ЄВРОПИ.....	63
12.03.2012. Київ домовляється з німецькою АЕГ ПРО МОДЕРНІЗАЦІЮ ГТС	63

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Українське сповзання

Початок березня у відносинах між Україною та ЄС позначився достатньо значимою подією: публікацією в New York Times статті 5 міністрів закордонних справ країн ЄС під назвою "Ukraine's Slider". Стаття ця є своєрідним надзвичайно тривожним сигналом про сповзання України в авторитаризм і відхід від європейських демократичних цінностей, що само по собі призведе до провалу євроінтеграційного курсу України. Такі загрози можуть мати далекосяжні наслідки не тільки для самої України: дискредитації зовнішньополітичного курсу президента В.Януковича, і втрати Україною свого державного суверенітету, але й для самої Європи. Адже геополітична маса України здатна спричиняти тиктанічні зрушення всього геополітичного ландшафту Європи.

Попередження це видається досить щирим, оскільки перспективу членства України в ЄС підтримували всі країни, які представляють автори цієї статті, за винятком Німеччини. Як Польща, Чеська Республіка, Швеція, так і Великобританія були найбільш послідовними в підтримці європейської перспективи України. В принципі це означає, що ми втрачаємо останніх найближчих союзників в ЄС, без підтримки яких неможливо сподіватись на ратифікацію країнами ЄС Угоди про асоціацію з Україною.

Поруч із зазначеною публікацією міністрів провідних країн ЄС привертають до себе дві інші статті, що з'явилися останнім часом в пресі з такою ж самою стурбованістю щодо України. Властиво авторами цих публікацій є також давні прихильники євроінтеграційного курсу України: - экс-керівник Фонду імені Фрідріха Берта Вінфріда Шнайдер-Детерс та экс-посол США в Україні Стивен Пайфер.

Примітно, що вони торкаються не політичних вимог, пов'язаних із засудженням Юлії Тимошенко, а концептуальних проблем, які блокують просування України до ЄС.

Концентрація вимог ЄС щодо звільнення Юлії Тимошенко і Юрія Луценка з ув'язнення та участі їх в парламентських виборах, не вирішує цю проблему в принципі. Навіть, якщо офіційний Київ піде на безпрецедентні поступки Брюсселю і дасть можливість Юлії Тимошенко і Юрію Луценку *прийняти* участь у парламентських виборах, то ситуація не зміниться. В даному випадку їх ув'язнення є наслідком тих політичних процесів, що відбуваються в Україні, а не їх причиною. Тож і після парламентських виборів, навіть з участю ув'язнених опозиціонерів проблема залишиться і ми знову залишаємось без Угоди про асоціацію.

А як зазначає Шнайдер-Детерс «Укладення угоди про асоціацію є, ймовірно, останнім реальним шансом для України через певний час стати членом Європейського Союзу. Якщо ця можливість буде втрачена, і президент Віктор Янукович піде на такий ризик через справу Тимошенко, то Україна в найближчому майбутньому у будь-якій формі «возз'єднається» з Росією».

Проте проблема ця набагато більш серйозніша, ніж справа Юлії Тимошенко та Юрія Луценка. Вона полягає в хибності самої моделі євроінтеграції України, яка сьогодні втілюється в життя теперішньою владою. Хибність цієї моделі полягає як мінімум в двох концептуальних речах: концепції подвійної асиметричної інтеграції та авторитарній моделі модернізації країни.

Концепція подвійної асиметричної інтеграції чи концепція рівнонаближеності передбачають одночасну інтеграцію України в двох протилежних напрямках: економічну та гуманітарну інтеграцію в Росію під назвою російський духовно-культурний простір «руський

мир»», поєднану з інтеграцією в економічний і політичний простір ЄС. При такому поєднанні різновекторної інтеграції, як зазначає представник президента В.Януковича в Парламенті Юрій Мірошниченко «Росія має статус нашого стратегічного партнера. Тому ніякої небезпеки для відносини з РФ така інтеграція з ЄС не несе, ми маємо надію на підтримку наших європейських устремлінь з боку Російської Федерації». Така теза, очевидно, впливає з уявлень про спільність інтересів історичної долі України й Росії. За такою логікою виявляється, що те, що вигідно Україні має бути вигідно і Росії. Проте в умовах побудови Росією власного імперського інтеграційного проекту така логіка не працює. А намір України інтегруватися в ЄС складає пряму загрозу здійсненню цього проекту, про що неодноразово заявляли керманічі Кремля. І очевидно в третю каденцію президентства В.Путін докладе всіх зусиль, щоби покінчити з будь-якими намірами України інтегруватися в ЄС та і повернути її у власні реінтеграційні проекти.

В той же час, інтеграція в ЄС потребує економічних реформ. Відповідно перед В.Януковичем в реалізації такої моделі постало два шляхи. Перший – провести радикальні економічні реформи. Другий – зберігати статус-кво, заморожувати ситуацію на період свого президентства. Болючі непопулярні реформи не сприяють збереженню стабільності та авторитету влади. Очевидно тому виникла потреба провести модернізацію країни на авторитарній політичній основі. Сподівання на те, що можна інтегруватись в Європу на цій основі, зважаючи на велику геополітичну вагу України виявились перебільшеними. Як зазначає Стівен Пайфер: «мається на увазі, що Україна повинна мати більше значення для Європи, ніж Європа хвилює Україну. В дійсності, враховуючи політику Києва, в колах ЄС все більше вважають Україну неприємністю, а не активом».

Незважаючи на титанічні зусилля української дипломатії, **намагання реалізувати євроінтеграційний курс інструментальними засобами прагматичної політики, обходячи концептуальні ціннісні проблеми дійшло своєї межі.** Максимум, що реально ними досягти – парафувати Угоду про асоціацію, яка можливо відбудеться 30 грудня 2012 року.

То ж час переосмислювати концепцію євроінтеграції.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

Дзеркало тижня

06.03.2012. ЄС знову нагадав Україні, що Угода про асоціацію залежить від справи Тимошенко

Як заявила верховний представник ЄС із закордонних справ Кетрін Ештон, «за стандартами, які нам цінні, за європейськими стандартами, до Юлії Тимошенко поставилися неналежним чином».

Представники Європейського Союзу знову заявили, що ЄС не зможе просунутися у справі укладення Угоди про асоціацію з Україною, якщо влада України не змінить свого ставлення до справи колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко.

Верховний представник ЄС із закордонних справ Кетрін Ештон, яка знаходиться у Празі на засіданні міністрів закордонних справ країн-членів Євросоюзу та Східного партнерства ЄС, нагадала, що в ЄС вже чітко давав знати владі України, «за стандартами, які нам цінні, за європейськими стандартами, до Юлії Тимошенко поставилися неналежним чином».

За її словами, ЄС закликає Україну «не тільки зрозуміти це», але і виправити становище, «використовуючи стандарти міжнародного правосуддя», і продовжуватиме закликати до цього і надалі.

«Ми хочемо угоди про асоціацію, але усвідомлюємо, що політичні структури, які діють в Європі, захочуть побачити поступ у цьому питанні», — додала вона.

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський додав, що його країна теж хотіла б підписання, ратифікації та втілення угоди про асоціацію України з ЄС, і нагадав, що й сама Юлія Тимошенко хотіла б цього ж незалежно від того, що відбувається з нею.

Але, підкреслив він, слова Ештон відображають тверду позицію деяких країн-членів ЄС, що «об'єктивно цього не відбудеться, якщо справу Тимошенко не буде вирішено, і влада України знає це».

Також у зустрічі брав участь міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко.

Нагадаємо, раніше міністри закордонних справ п'яти країн Євросоюзу опублікували спільну статтю про ситуацію в Україні. Голови МЗС заявили, що вище українське керівництво несе персональну відповідальність за допуск до виборів лідерів опозиції, і угоду про асоціацію з ЄС не буде підписано при збереженні нинішньої ситуації.

ВВС Україна

06.03.2012. МЗС: Угоду про асоціацію з ЄС підпишуть в кінці року, а Тимошенко тут ні до чого

В українському зовнішньополітичному відомстві з оптимізмом оцінюють перспективи підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, кажучи, що вже нинішнього місяця вона буде парафована, а наприкінці року документ буде підписаний. Але вже після виборів до Верховної Ради.

Керівник департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин сказав ВВС Україна, що Європа хоче переконатися у демократичності виборів. А тези про політичні переслідування в Україні, на його думку, є надуманими.

"Є рішення суду. Що ми можемо змінити? Парафування Угоди про асоціацію має відбутися в березні. Я думаю, що ми вирішимо це питання. Ми б хотіли скоріше, але розуміємо реалії. В Європі хочуть переконатися, що в Україні парламентські вибори будуть демократичними. Ми впевнені, що вони це побачать. А підписання Угоди скоріш за все буде після виборів восени. Треба бути реалістами. До парламентських виборів підписати Угоду нереально", - каже Олег Волошин.

Чинник Тимошенко

Якщо прислухатися до думки Європи, то підписання Угоди гальмують не тільки парламентські вибори.

Напередодні Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон висловила сумнів у швидкому підписанні Угоди про асоціацію, і заявила, що Україна поставилася до Юлії Тимошенко неналежним чином.

Про це пані Ештон заявила у Празі на завершальному етапі зустрічі країн Вишеградської четвірки, "Східного партнерства" та Євросоюзу.

"Ми були чіткими з урядом України, що за міжнародними стандартами питання Тимошенко не було вирішено належним чином, і ми закликали Київ не лише зрозуміти це, а й змінити ситуацію, використовуючи міжнародні суди", - сказала Кетрін Ештон.

За словами Верховного представника ЄС із закордонних справ, Євросоюз хотів би підписати Угоду про асоціацію, але розуміє, що політичні структури, які діють у Європі, прагнули б, щоб і Україна просувалася в цьому питанні.

"Вибірковий захист"

На думку представника МЗС, пов'язувати долю євроінтеграції України з Юлією Тимошенко – неправильний шлях. Пан Волошин посилається на долю інших українських чиновників.

"Якийсь вибірковий захист...Що, треба всіх, хто пов'язаний з корупцією, – звільняти автоматично? Вони всі можуть сказати, що на них тиснуть. Давайте Лазаренка з американської в'язниці звільняти. Ми знаємо, що він був головним конкурентом Кучми на виборах. Але хіба це знімає звинувачення, що він був корупціонером? Тобто, бути в опозиції і бути чистим перед законом – це не одне і те саме", - твердить Олег Волошин.

Речник МЗС також каже, що Україна вже зробила чимало у напрямку вирішення питання, зокрема "декриміналізацією" статей Кримінального кодексу, які передбачають суворе покарання за перевищення посадовцями їхніх повноважень.

"Всі знають, що суди в Україні не дуже гарні. Але що Європа пропонує робити? Дійсно, суди в Україні ухвалюють рішення у специфічний спосіб. Тут немає простого виходу із ситуації. Європа пропонує декриміналізацію деяких статей Кодексу. У нас уже була гуманізація економічного законодавства восени. Із слідчих ізоляторів звільнено три тисячі в'язнів", - каже Олег Волошин.

Напередодні міністри закордонних справ Великобританії, Швеції, Польщі, Німеччини і Чеської Республіки в спільній статті для New York Times пов'язали майбутню Угоду про асоціацію між Україною і ЄС з процесами згорання демократії в Україні.

Карл Більдт, Вільям Хейг, Карел Шварценберг, Радослав Сікорський і Гвідо Вестервелле назвали справу Тимошенко і вирок Юрій Луценку проявами політично вмотивованого "вибіркового правосуддя".

Вони назвали Угоду про асоціацію "ув'язненою" і додали, що "ключ від в'язниці - в руках української влади".

Дзеркало тижня

07.03.2012. Данія допоможе парафувати угоду про асоціацію України з ЄС

Данія протягом найближчих тижнів готова забезпечити парафування угоди про асоціацію України з ЄС. Радник президента України зазначив, що данська сторона з розумінням поставилася до окремих внутрішньополітичних подій у країні.

Данія готова забезпечити парафування угоди про асоціацію України та Європейського Союзу у березні.

«Данське головування підтвердило готовність до забезпечення парафування угоди про асоціацію протягом найближчих тижнів», — повідомив радник президента — керівник Головного управління з міжнародних відносин Адміністрації президента Андрій Гончарук.

Говорячи про перспективи укладення угоди про асоціацію, Гончарук відзначив, що, враховуючи стратегічне значення і надзвичайну важливість цього документа як для України, так і для Євросоюзу, сторони повинні докласти всіх зусиль для якнайшвидшого парафування угоди та її підписання до кінця 2012 року.

За його словами данська сторона з розумінням поставилася до аргументації Києва з приводу безпідставності зв'язку питання підписання угоди про асоціацію з окремими внутрішньополітичними подіями у нашій країні.

Нагадаємо, раніше повідомлялося про те, що Брюссель і Київ зайшли у глухий кут у питанні асоціації, оскільки підписання та ратифікація відповідної Угоди «фактично заблоковані в результаті дій України»

ВВС Україна

09.03.2012. Президент Європарламенту: Україна важлива, але є багато запитань до влади

Президент Європарламенту виступає за подальше зближення України з ЄС, однак каже, що є багато запитань до керівництва України через вироки колишнім урядовцям Юлії Тимошенко та Юрію Луценку.

Під час зустрічі із делегацією Національної спілки журналістів України (НСЖУ) Мартін Шульц, який очолив Європарламент у січні цього року, сказав, що всередині ЄС є ті, що переконані у необхідності залучати Україну якомога ближче до ЄС, незважаючи на останні події всередині країни.

"Ви можете бути певними, що всередині ЄС, серед країн-членів є деякі країни, які наполягають, що незважаючи на проблеми, Україну потрібно залучати якомога ближче до ЄС. Я думаю, що, зокрема, ваші польські сусіди наполягають, що незалежно від внутрішньої структури, внутрішньої політичної гри в Україні, Україна має бути якомога ближче до ЄС, і я згоден з ними", - сказав Мартін Шульц.

Президент Європарламенту твердить, що "сьогодні він не знає нікого в ЄС, хто хотів би запровадити санкції проти українців, незважаючи на те, хто перебуває при владі в Києві".

"Є люди, яким більше подобається Юлія Тимошенко, або Віктор Янукович, або Віктор Ющенко, або ще хтось, однак ми маємо визнати результати виборів і мати справу з представниками країни", - підкреслив він.

Мартін Шульц сказав, що угода про зону вільної торгівлі між Україною і ЄС є важливою для Європи.

"Глибока та всебічна торговельна угода між ЄС та Україною в рамках угоди про асоціацію є для нас дуже важливим пунктом, як з економічної точки зору, так і зі стратегічної точки зору, і з точки зору постачання енергетичних ресурсів до ЄС", - сказав президент Європарламенту.

Він також висловив сподівання на те, що наступні парламентські вибори в Україні відповідатимуть міжнародним стандартам демократичних виборів.

"Коли ми дивимося на парламентські вибори, ми сподіваємося, що вони будуть відкритими, чесними, вільними, і кращими, ніж у ваших сусідів", - сказав Мартін Шульц.

Водночас, він сказав, що через кримінальне переслідування колишніх урядовців є багато питань, на які має відповісти українська влада.

"Ми не можемо робити судження щодо незалежності судової системи в Україні. Чи є ваша судова система залежною, чи ні – це не наша роль виносити такі судження. Однак абсолютно точно, що вироки колишньому прем'єр-міністру, колишньому міністру внутрішніх справ за дуже жорстких умов порушують перелік запитань у міжнародних відносинах, і на ці питання уряд та президент України мають відповісти", - сказав Мартін Шульц.

Він сказав, що численні представники ЄС, в тому числі і він особисто, намагаються сприяти вирішенню ситуації з кримінальними справами проти колишніх урядовців.

"Я не можу бути більш відкритим, але є інтенсивні контакти. Не лише мої, але й інших людей, які обговорюють питання з вищими представниками української влади", - сказав президент Європарламенту.

УНІАН

09.03.2012. Депутат Європарламенту Сівець: Вибори до Верховної Ради вирішать майбутнє відносин Україна-ЄС

Депутат Європарламенту Марек Сівець (група Прогресивного Альянсу соціалістів та демократів, Польща) вважає, що наступні парламентські вибори в Україні вирішать майбутнє

відносин Україна-ЄС. Про це він сказав під час зустрічі з делегацією Національної спілки журналістів України (НСЖУ) на чолі із секретарем НСЖУ Олегом Наливайком.

"Вибори стануть фінальною точкою, коли відносини між Україною та ЄС будуть вирішені", – зазначив депутат.

При цьому, М.Сівець наголосив, що питання не в тому, щоб одна українська партія заявила, що вибори були чесними та прозорими, а інша – ні, а в тому, щоб вибори були визнані чесними та прозорими міжнародною спільнотою.

Позитивною стороною підготовки до українських виборів М.Сівець назвав наявність нового закону про вибори, який був схвалений, як представниками правлячої більшості так і опозиції, хоча, при цьому, сам закон, на думку М.Сівця, є "дуже поганим".

Депутат Європарламенту також висловив думку щодо того, що до виборів, навряд чи варто очікувати прориву у відносинах між Києвом та Брюсселем.

"До виборів я не очікую прогресу", – сказав він.

При цьому депутат нагадав, що європейські друзі України сподівались на посилення інтеграційних процесів України до ЄС ще в минулому році.

"Ми очікували, що угода про асоціацію та глибоку і всебічну зону вільної торгівлі буде парафоровано, однак цього не сталося", – сказав М.Сівець.

"Коли вам кажуть, що йдеться суто про технічні проблеми, не вірте. Це – виключно політичне питання", – додав він.

Як повідомлялося, Україна та ЄС розпочали переговори про угоду про асоціацію в 2007 році, а про зону вільної торгівлі, яка має стати складовою угоди про асоціації – в 2008 році. На саміті 19 грудня 2011 року сторони заявили про завершення переговорів, і тепер документ готується до парафування. Водночас, його підписання та ратифікація стоять під загрозою, через внутрішню ситуацію в Україні, і, зокрема, через вибіркове застосування правосуддя до представників опозиції.

Наступні парламентські вибори в Україні мають відбутися у жовтні цього року.

УНІАН

12.03.2012. Голова Європарламенту: Україна відіграє в регіоні Чорного моря ключову роль

Голова Європарламенту Мартін Шульц називає відносини з Україною дуже важливими для ЄС. Про це М.Шульц сказав під час зустрічі з делегацією Національної спілки журналістів України (НСЖУ) на чолі із секретарем НСЖУ Олегом Наливайком.

"Глибока та всебічна торговельна угода між ЄС та Україною в рамках угоди про асоціацію є для нас дуже важливим пунктом, як з економічної точки зору, так і зі стратегічної точки зору, і з точки зору постачання енергетичних ресурсів до ЄС", – сказав він.

"В нашій політиці сусідства Україна грає в регіоні Чорного моря ключову роль, це дійсно стратегічний партнер для ЄС, і таким чином, окрім питань про справи (колишнього прем'єр-міністра) Юлії Тимошенко та інші справи, співпраця між нами та України є дуже важливою, і ми маємо дійсно величезні наміри для співпраці між вашою країною та ЄС", – додав М.Шульц.

При цьому він зазначив, що в Європейському парламенті постійно лунають заклики до представників різних політичних груп якомога більше посилювати співпрацю з депутатами Верховної Ради України.

Голова Європарламенту також висловив сподівання на те, що наступні парламентські вибори в Україні відповідатимуть міжнародним стандартам демократичних виборів.

"Коли ми дивимося на парламентські вибори, ми сподіваємося, що вони будуть відкритими, чесними, вільними, і кращими, ніж у ваших сусідів. Представники Європейського парламенту братимуть участь у спостереженні за виборами у складі делегації, яка буде направлена в Україну", – сказав М.Шульц.

При цьому він висловив сподівання на те, що подальший розвиток ситуації в Україні триватиме в рамках плюралістичної, змішаної президентсько-парламентської демократії.

"На нашу думку, це – найкращий шлях для України", – наголосив він.

Українська правда

13.03.2012. Україна і ЄС призначили дату парафування асоціації

Україна і Євросоюз узгодили дату парафування угоди про асоціацію – процедура пройде в Брюсселі 30 березня. Про це пише газета Комерсант із посиланням на джерела в МЗС.

Після парафування формально може бути запущений процес підготовки договору до підписання. До 30 березня у Верховній раді мають намір прийняти спеціальну заяву із закликом до ЄС підписати угоду про асоціацію й негайно ввести в дію її економічну частину.

Відповідну постанову зареєстрували в понеділок глава фракції Партії регіонів Олександр Єфремов і заступник глави парламентського комітету з міжнародних справ Леонід Кожара.

Документ "закликає Євросоюз і його країни-члени продемонструвати політичну волю й забезпечити якомога швидше підписання угоди про асоціацію".

"Ми хочемо прийняти цю заяву у два найближчі пленарні тижні (до 23 березня). Ми не прив'язуємо це питання до парафування, але маємо намір висловити точку зору парламенту, не відкладаючи", – заявив Єфремов.

Депутат від НУНС Ірина Геращенко заявила, що ініціатива Партії регіонів багато в чому повторює рішення комітету парламентського співробітництва України і ЄС, прийняті наприкінці лютого.

"Але чомусь випав один важливий пункт – про необхідність припинити вибіркове правосуддя й переслідування опозиції. Думаю, опозиційні фракції будуть наполягати на внесенні в документ цього положення", – пояснила Геращенко.

"Мені хотілося б конструктивно співробітничати з опозицією з цього питання. Але якщо вони вимагатимуть внести в текст один пункт – про звільнення Тимошенко, то про що говорити?" – парирував Єфремов.

"Партія регіонів хоче підтримати майбутнє парафування угоди, намічене на 30 березня, помпезною пропагандистською заявою", – вважає бютівець Григорій Немиря.

Дзеркало тижня

13.03.2012. Брюссель просив Україну не спекулювати щодо дати парафування Угоди

В ЄС просили українську сторону утриматися від оприлюднення можливої дати парафування Угоди про асоціацію. Такими заявами українська влада тільки завдає шкоди переговорному процесу, вважають в Євросоюзі. Тим не менше в Україні дату назвали.

Брюссель просив українську сторону не спекулювати щодо можливої дати парафування Угоди про асоціацію доти, поки в переговорному процесі в самому ЄС не буде поставлена остання крапка.

«Саме тому ми і просили українську сторону утриматися від оприлюднення можливої дати», – сказав у вівторок у Брюсселі високопоставлений дипломат Європейського Союзу, коментуючи інформацію про парафування Угоди про асоціацію 30 березня.

Разом з тим він підтвердив, що попередньо Київ і Брюссель погодили конкретну дату, але «робота ще не завершена, остання точна ще не поставлена».

«Такими заявами українська сторона тільки завдає шкоди переговорному процесу, який ще триває всередині ЄС. Ще в ході досягнення домовленостей ми звернулися до української сторони з приводу утримання від оприлюднення дати – все може статися. Ситуація – нестійка. Це не приносить користі для остаточного ухвалення рішення», – підкреслив співрозмовник агентства.

Раніше у МЗС України зазначили, що Київ розраховує на парафування Угоди про асоціацію з ЄС до кінця березня.

При цьому народний депутат фракції Партії регіонів, співголова парламентського клубу «Україна – ЄС» Володимир Вечерко повідомив, що датою парафування стане 30 березня.

27 лютого європейський комісар з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле заявляв, що угода буде парафована протягом місяця, а її підписання – «десь восени, якщо ситуація в Україні зміниться»

Дзеркало тижня

13.03.2012. В Єврокомісії підтверджують, що договір з Україною парафують 30 березня

В Єврокомісії підтверджують, що Україна і ЄС планують підготувати парафування Угоди про асоціацію до 30 березня. Але нагадують, що досягнення України, зокрема, у сфері поваги до спільних цінностей та верховенства права будуть мати вирішальне значення для швидкості її політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС, включаючи укладення Угоди про асоціацію.

В Єврокомісії підтверджують, що Україна і Європейський союз планують підготувати парафування Угоди про асоціацію до 30 березня.

Про це повідомив прес-секретар комісара ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Петер Стано.

«Технічні команди двох сторін (ЄС та України) завершують огляд консолідованого тексту з метою зробити можливим парафування Угоди про асоціацію між ЄС і Україною головними парламентами 30 березня», – сказав він.

Разом з тим, Стано нагадав, що парафування є технічним процесом.

«Що стосується підписання, ми нагадуємо домовленість лідерів на саміті (саміт Україна-ЄС) у грудні, що досягнення України, зокрема, у сфері поваги до спільних цінностей та верховенства права будуть мати вирішальне значення для швидкості її політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС, включаючи укладення Угоди про асоціацію», – зазначив він.

Раніше ЗМІ повідомили про те, що Україна та ЄС погодили дату парафування угоди про асоціацію на 30 березня.

Коментуючи цю інформацію, європейська сторона повідомила, що просила Україну не спекулювати щодо можливої дати парафування Угоди про асоціацію доти, поки в переговорному процесі в самому ЄС не буде поставлена остання крапка.

Україна та ЄС ведуть переговори про Угоду про асоціацію з 2007 року, і тільки 19 грудня минулого року сторони заявили про завершення переговорів.

Разом з тим, підписання та парафування документа залишається відкритим через внутрішньополітичну ситуацію в Україні та політичні процеси проти опозиції, які, на думку ЄС, мають політичні мотиви

Голос Америки

14.03.2012. Європейська інтеграція України призупиниться до парламентських виборів

Європейська інтеграція України призупиниться до парламентських виборів, які продемонструють, наскільки демократичною стала країна та суспільство, вважають експерти. А далі Європа буде вирішувати, наскільки все, що декларує українська влада, сходиться з її вчинками, бо поки – скоріше розходиться, ніж навпаки.

"Я вважаю маловірогідним, що до виборів буде підписано угоду про співпрацю ЄС з Україною, тому що ЄС чекатиме виборів, щоб подивитися, наскільки вони будуть прозорими, і вже від цього будуть залежати наступні кроки ЄС", – сказав експерт з міжнародних відносин Центру Разумкова Михайло Пашков.

Хоча сьогодні стало відомо про те, що Україна та ЄС узгодили дату парафування угоди про асоціацію, яке пройде 30 березня в Брюсселі, це лише формальність, якою можуть вправно маніпулювати політики, наголошують експерти.

"Для України це означає тільки ще один технічний крок, який підсумовує завершення переговорів між двома сторонами щодо широкої угоди, яка визначить стосунки між Україною та ЄС на довгострокову перспективу", – сказав старший аналітик Міжнародного центру перспективних досліджень Ігор Шевляков.

Протягом переговорного процесу з ЄС щодо Угоди про асоціацію, який тривав чотири роки, позиція України не відрізнялася стабільністю. Попри постійні декларації уряду про пріоритет інтеграції, своїми вчинками та заявами високопосадовці не раз демонстрували "дрейф" країни в сторону інтеграції з Російською Федерацією. Найбільш яскравими прикладами експерти називають розгляд пропозиції Росії щодо Митного союзу, Євразійського союзу та відкриття кримінальних справ проти представників опозиції.

"Все, що ми бачимо у зовнішній політиці сьогодні, можна оцінити як маневри між Москвою та Брюсселем, між Росією та ЄС", – сказав експерт Інституту Горшеніна Володимир Застава. "В рамках цих маневрів Київ намагається отримати ряд бонусів від обох сторін. Наближаємося до Європи, щоб отримати преференції від Росії, наближаємося до Росії, щоб отримати преференції від ЄС. Якщо найближчим часом не буде підписана Угода про асоціацію з ЄС, а Україна не почне реально виконувати зобов'язання, то дуже великий ризик, що країна буде дрейфувати в зону пріоритетів Російської Федерації".

Попри всі розходження слів з діями зі сторони України, Європа не відвернеться від країни, принаймні поки що. Україна залишається великим та важливим сусідом ЄС, тому геополітичний і економічний чинники відіграють важливу роль в терпимості ЄС.

"Можна говорити про економічні втрати для Європи, адже якщо Україна стає частиною Митного союзу, або Євразійського союзу – ЄС втрачає ринок збуту. Російське керівництво неодноразово озвучувало подібні сценарії", – сказав Застава. "Якщо говорити про політичні втрати, то для Європи набагато важливіше, щоб на території України не було конфліктів і ситуація була прогнозованою. Для ЄС підійде будь-який формат стосунків України з Росією, якщо він буде прогнозованим для Європи, адже РФ останнім часом будує діалог з Європою з точки зору певної конфронтації".

Експерти відмічають, що самі представники України повинні бути зацікавлені в тому, щоб Європейський парламент, а потім уряди кожної з країн-членів підписали угоду, адже у ній ЄС іде на безпрецедентні поступки, надаючи Україні набір пільг, яких не має жодна країна не член ЄС.

Для того, щоб угода таки була підписана, Європа очікує від України конкретних кроків. Головною вимогою експерти називають легітимність влади, а цього можна досягти провівши чесні та легітимні вибори. Мова іде також про судові процеси над опозиційними політиками, які повинні відповідати принципам чесного правосуддя та європейським стандартам. До інших питань, вирішення яких чекатимуть від української влади, належать проблеми демократії, прав людини, корупції та свободи слова.

УНІАН

16.03.2012. Угода про асоціацію з ЄС буде підписана наприкінці року, якщо вибори в Україні відбудуться демократично – європейські експерти

Підписання угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом може відбутися наприкінці року, якщо парламентські вибори в Україні відбудуться демократично. Таку думку Інституту Горшеніна висловила директор Європейського Центру сучасної України (Брюссель, Бельгія) Інна Кірш, коментуючи майбутнє парафування угоди про асоціацію і зону вільної торгівлі України з Євросоюзом, повідомили в Інституті.

"Якщо вибори відбудуться чесно і за стандартами, то дискусії про європейське устремління України вже не буде", – відзначила вона.

І.Кірш вважає, що у разі проведення демократичних виборів до українського парламенту угода про асоціацію з ЄС може бути підписана наприкінці цього року, проте вона виключає можливість створення лише економічного союзу.

"У цьому ніхто не зацікавлений. Для нас, для ЄС, з першого дня було зрозуміло, що це повний пакет – або все, або нічого", – заявила експерт.

Саме парафування угоди, на думку експерта, на українсько-європейські відносини не вплине, але посилить позицію України у відносинах із РФ. "Це тільки один крок, який було передбачено вже давно. Що стосується Росії, то це, звичайно, чітко посилить позицію України в переговорах із Росією, тому що тоді шлях більш ясний. Росіяни до кінця прагнули уникнути цієї ситуації. Вони (Росія) все одно будуть все робити для того, щоб підписання не відбулося. Ось для нас це тільки перший крок. Ми хотіли, щоб договір було підписано ще до виборів. Але це вже не дуже ймовірно, тому що таймінг такий, що текст буде готовий лише в червні через літні канікули країн-членів (ЄС). Але надія є, що підписання відбудеться до кінця року", – сказала І.Кірш.

Польський історик і політолог Лукаш Адамський висловив думку, що парафування угоди про асоціацію не є значущою подією. "Парафування угоди про асоціацію, що планується на 30 березня, буде суто технічним кроком. Воно лише підтвердить, що парламенти ЄС і України узгодили такий, а не інший, текст договору, який буде передано для затвердження уповноваженими органами обох сторін", – сказав він.

"Зрозуміло, парафувати документ можна було ще в грудні минулого року, оскільки такий крок не мав би практично жодних правових наслідків і зобов'язань для ЄС. Проте наростаюча криза у відносинах ЄС з Україною через згорання демократичних механізмів в Україні та вільного політичного змагання – політичні розправи над Юлією Тимошенко і Юрієм Луценком є найбільш відомими проявами цієї тенденції – схилили ЄС не парафувати документ урочисто під час саміту Україна-ЄС", – наголосив експерт.

За його словами, саме тому, а також враховуючи медіальний характер політичних самітів, лідери європейських держав побоювалися, що вони тільки допомогли б президенту України Віктору Януковичу позитивно представляти в українських ЗМІ його зовнішню політику, а також надіслали б помилковий сигнал політичним і економічним елітам України. Цей сигнал полягав у тому, що "ЄС змирився з авторитарним правлінням В.Януковича і його команди, зокрема, з судилищем над лідерами опозиції", – сказав Л.Адамський.

Експерт вважає, що "парафування угоди за відсутності політичних урочистостей, нишком, такої загрози не несе. Звідси і намір парафувати документ 30 березня".

Л.Адамський також відзначає, що майбутнє українсько-європейських відносин великою мірою залежить від перебігу майбутніх парламентських виборів, запланованих на осінь 2012 року. "Якщо вони відбудуться прозоро і – найбільш бажано – за участю Тимошенко і Луценка, угода, думаю, буде скоро ратифікована і набуде чинності в 2013 році. Проте такий варіант подій здається мені маловірогідним. Переважна більшість урядових еліт в Україні – як, втім, і в інших пострадянських державах, – не знають поняття політичного самообмеження. Європейська політична культура, що спирається на принцип верховенства закону, дотримання демократичних свобод і політичного плюралізму, а також розділення судової і виконавчої влади, їм ментально чужа і незрозуміла. Тому я побоююся порушень українського законодавства і Конституції (так як я її тлумачу, не українські суди) в таких масштабах, що відносини України з ЄС стануть тільки ще прохолоднішими. Події 2004 року, як, втім, і кілька інших голосувань, що відбулися в незалежній Україні, лише підтверджують можливість фальсифікації підсумків голосування та інших злочинів", – вважає польський експерт.

При цьому він скептично ставиться до перспективи підписання угоди про асоціацію між Україною і ЄС без політичної частини документа. "Звичайно, створення поглибленої Зони вільної торгівлі між ЄС і Україною можливо і без політичної асоціації. Але ЄС тривалий період відхиляв такий варіант, побоюючись, що таким чином він позбудеться інструментів дії на українську владу. Тим більше, зараз, думаю, ЄС не буде схильний розглядати такий варіант. Повністю, звичайно, не можна виключати такий сценарій, оскільки до такого варіанту країни можуть схилити їх економічні інтереси і бажання запобігти приєднанню України до інтеграційних проєктів, що

виходять з Росії. Але все ж таки, я думаю, що про це не йтиметься, особливо найближчі рік-два", – відзначив Л.Адамський.

"Загалом можна сказати, що через політичну розправу над лідерами опозиції в Україні обидві сторони попали в безвихідь, не будучи в змозі підписати бажаний ними обома документ. ЄС є заручником своїх цінностей, політичної культури і своєї позиції в переговорах з Україною впродовж останніх кількох років. Українська влада після багатократних (і абсолютно непереконливих) заяв, що суди в Україні незалежні, не хоче втрачати обличчя і визнавати політичний характер процесів над лідерами опозиції. Таким чином, вони теж є заручником власних помилок і власного розуміння політики", – вважає Л.Адамський.

Нагадаємо, що процедура парафування Угоди про асоціацію має відбутися в Брюсселі 30 березня 2012 року.

УНІАН

20.03.2012.Європейський експерт закликає владу України відмовитись від вибіркового правосуддя задля налагодження відносин з ЄС

Політичний аналітик Європейського політичного центру (Брюссель) Аманда Пол закликає українську владу відмовитись від вибіркового правосуддя задля налагодження відносин з ЄС. Про це вона заявила сьогодні на прес-конференції в УНІАН.

За словами А.Пол, Україна є прекрасною, багатою на природні ресурси країною, однак "це все залишається без хазяїна". Експерт зазначила, що впродовж 20 років українська політична еліта не розвивала країну, а ворогувала між собою.

А.Пол констатувала, що Україна має бажання приєднатися до ЄС, але "слова розходяться зі справами, і тому конкретного результату немає". Водночас, за словами експерта, ЄС не повинен на 100% звинувачувати лише Україну у відсутності прогресу, а натомість надати їй чітку перспективу членства.

Вона зазначила, що незважаючи на докладені зусилля, переговори щодо підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС так і не доведено до кінця. "Зараз чітко незрозуміло, чи буде парафова і підписана угода про асоціацію", – сказала А.Пол.

Вона заявила, що в Україні спостерігається "сповзання" демократії, вибіркоче правосуддя, ознаками якого стали кримінальні справи проти экс-прем'єра Юлії Тимошенко та экс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка. За словами експерта, цим колишнім урядовцям слід надати можливість повернутись в політику і провести демократичні вибори у жовтні цього року.

А.Пол зауважила, що українській владі необхідно боротися з "епідемією корупції". За її словами, усі 27 країн ЄС уважно за цим спостерігають. Також, за її словами, Україні слід значно підняти рівень верховенства права, провести низку реформ у різних сферах найближчим часом.

"Те, що відбулось в Україні за останні 18 місяців, – це ганьба", – заявила А.Пол. Вона додала, що Україна була "маяком демократії" на пострадянському просторі і зараз має виправити ситуацію, що склалась.

Українська правда

20.03.2012.Посол Чехії: Процес євроінтеграції України припинений

Посол Чехії в Україні Іван Почух констатував, що процес євроінтеграції України припинений через вибіркочість й політичну мотивацію судових процесів щодо колишніх членів уряду. Про це він сказав в інтерв'ю виданню "День", повідомляють Українські новини.

"Українське політичне представництво має звертати увагу на те, що ми послідовно торкаємось на найвищому політичному рівні після початку судових процесів над колишніми представниками уряду... Поки цю ситуацію не виправлять, потрібно сказати чесно українській громадськості, що процеси укладення угоди про асоціацію й зону вільної торгівлі будуть припинені", – сказав він.

Почух також висловив солідарність із главою представництва ЄС в Україні Жозе Мануелем Пінту Тейшейрою, якого український МЗС критикував за недипломатичність висловлень і втручання у внутрішні справи України. Він підкреслив, що Тейшейра говорить від імені ЄС.

Також Почух додав, що відкритий лист міністрів закордонних справ Польщі, Чехії, Німеччини, Великобританії й Швеції, у якому вони назвали процес підписання й ратифікації угоди про асоціацію між Україною і ЄС заблокованим через незадовільний стан демократії в Україні, свідчить про турботу з боку ЄС.

"Думаю, лист був чітким. Я сподіваюся, його не будуть розглядати як ворожий акт із боку цих 5 країн. Навпаки – це вираження нашого інтересу й турботи про Україну", – сказав він.

Як повідомлялося, у відкритому листі міністри закордонних справ Швеції, Великобританії, Польщі, Чехії й Німеччини, опублікованому The New York Times 4 березня, констатували, що демократія в Україні перебуває в незадовільному стані, через що процес підписання й ратифікації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС виявився заблокованим.

ЕНЕРГЕТИКА**Дзеркало тижня****11.03.2012. Україна переведе ГТС у реверсний режим для боротьби з монополією «Газпрому»**

«Нафтогаз» планує підписати з німецькою компанією RWE короткостроковий контракт на поставку в Україну через трубопроводи Словаччини газу, купленого в Європі. Відбутися це може вже найближчим часом.

Україна розглядає варіант реверсного використання частини газотранспортної системи, що дозволить імпортувати в Україну газ по трубопроводах не тільки з Росії, але і з Євросоюзу. Такі заходи дозволять знизити ціну імпортного газу на вітчизняному ринку.

Як стало відомо ZN.UA, «Нафтогаз» планує підписати з німецькою компанією RWE короткостроковий контракт на поставку в Україну через трубопроводи Словаччини спотового газу, купленого в Європі. Відбутися це може вже найближчим часом.

ZN.UA має у розпорядженні проект рамкової угоди та відповідних контрактів, покликаних забезпечити угоду «Нафтогазу» з RWE. Проект цього документа кардинально відрізняється від договору купівлі-продажу від 19 січня 2009 року, укладеного між «Нафтогазом» і «Газпромом».

З юридичної точки зору, як свідчать фахівці міжнародного торгового права, з якими консультувалася редакція ZN.UA, рамкова угода «Нафтогазу» з RWE є достатньо збалансованим документом. В цілому права і зобов'язання кожної зі сторін є паритетними і не обтяжені надмірними умовами.

Угода стане «пробою кулею» і розрахована на невеликі обсяги поставок - «Нафтогаз» має намір поки що імпортувати з Європи близько 3 млн кубометрів газу на добу. Але сам факт може вплинути на подальші позиції України в переговорному процесі з «Газпромом».

Є підстави сподіватися, що реверс української ГТС для імпорту газу з півдня і заходу розглядається українською стороною як цілком реальна перспектива на майбутнє. Як стало відомо ZN.UA, представники України провели переговори з Туреччиною і Болгарією на предмет використання одного з турецьких LNG терміналів з тим, щоб потім організувати поставку газу через газотранспортну систему Болгарії в Україну.

Ні Туреччина, ні Болгарія не заперечують. Болгарія за останній час модернізувала свою ГТС і проклала паралельно експортним газопроводам труби, які дозволять транспортувати газ у реверсному напрямку до Румунії. Так що якщо Україна домовиться з Румунією, реверс газу і в цьому напрямку технічно можливо буде організувати.

ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО**Голос Америки****20.03.2012. Безвізовий режим з ЄС – стоїмо на місці, чи рухаємось вперед?**

Приблизно 3 роки необхідно чекати українцям, щоб подорожувати до Європи без візи. У 2015 році, за оптимістичним сценарієм, в Україні введуть безвізовий режим з ЄС, кажуть експерти.

На шляху до вільного пересування Європою перед Україною стоїть План дій з візової лібералізації. Документ, отриманий від Брюсселя, вимагає від Києва ряд реформ у сфері юстиції, свободи та безпеки. Чим оперативніше в Україні виконають ряд умов, тим швидше країна наблизиться до безвізових подорожей.

Наразі ж необхідний процес уповільнюється, що відзначають ряд експертів з євроінтеграції. На думку дипломата, директора Координаційного бюро європейської та євроатлантичної інтеграції у 2008-2010 роках Вадима Трюхана, у владі відсутня політична воля, яка обмежується бізнесовими інтересами окремих депутатів.

"Йдеться про те, що суто бізнесові вузько корпоративні бізнесові інтереси окремих народних депутатів стоять на заваді ухвалення закону, який відповідав би нормам та стандартам ЄС", пояснює Вадим Трюхан.

Також, за словами дипломата, уповільнення реалізації Плану дій пояснюється "неспроможністю забезпечити стабільність і єдність влади при прийнятті законів, передбачених першою фазою Плану дій, зокрема, про документи, що посвідчують особу і підтверджують громадянство України та щодо спеціально уповноваженого органу з питань антикорупційної політики". Влада неспроможна розробити необхідні законопроекти, так як до цього часу зареєстрований тільки один проект від Арсенія Яценюка, каже експерт.

Втім, минулого тижня перший віце-прем'єр Валерій Хорошковський дав завдання органам державної влади до кінця квітня прийняти необхідні законопроекти. "Запровадження біометричних документів для виїзду за кордон є технічним завданням. З даного питання є чітка

політична воля президента та доопрацьований з ЄС урядовий законопроект. Будь-які лобістські ігри з даного питання недоречні", заявив віце-прем'єр.

Раніше Віктор Янукович ветоував законопроект про введення біометричних паспортів, так як, на думку влади, той порушував конституційні права громадян. Документ не отримав прихильності й у парламенті.

Поки дозріває політична воля у напрямку до безвізового режиму, українці продовжують стикатися із проблемами Шенгену. Отримання візи – це ще півбіди, говорять у громадській ініціативі "Європа без бар'єрів". Інша проблема – щоб із отриманою візою тебе не вигнали із країни.

За словами наукового директора Інституту Євроатлантичного співробітництва Олександра Сушко, шенгенське право має прогалини, які прикордонник може трактувати на користь своєї держави, а не подорожуючого. Наприклад, діюча шенгенська віза повинна бути тільки одна, як і її мета. Тобто, якщо українець оформив собі бізнесову візу, то, якщо він поїде з нею подорожувати – його можуть затримати та депортувати. Про це у консульствах не розказують, зазначає Олександр Сушко.

Щоб уникнути проблем, експерти радять спочатку поїхати до тієї країни, яка була задекларована під час оформлення візи. "Багато українців оформлюють візу в одній країні, а потім з'являються в Німеччині", каже радник відділу візової політики департаменту консульської служби МЗС України Віталій Мошковський. Представник МЗС також порадив українцям, якщо ті їдуть у декілька країн, оформлювати візу там, де вони будуть проводити найбільше часу. Але найголовніше правило для тих, хто їде до ЄС – мати з собою усі необхідні документи, які будуть підтверджувати мету поїздки.

Загалом, за даними "Європа без бар'єрів", від 300 до 400 тис. українців володіють багаторазовими шенгенськими візами.

СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО

Європейський простір

12.03.2012. «Східне партнерство» потрібно зберегти – польські експерти

Чому завмирає програма «Східне партнерство», яка мала зблизити Європейський Союз із шістьма пострадянськими державами? Чому нею перестають цікавитися країни Західної Європи, а в східноєвропейських державах їй не довіряють? Відповідь на ці запитання шукали учасники дискусії «Східне партнерство» – реанімація», що відбулася у Варшаві.

У варшавській дискусії взяв участь один із ініціаторів і творців «Східного партнерства» – польський депутат Європейського парламенту Павел Коваль. Він констатував факт розчарування ефектами цієї програми у східноєвропейських країнах. За його словами, Євросоюзові не вдалося наповнити «Східне партнерство» реальним змістом.

«Було дуже багато слів, та дуже мало конкретики. Тож наші партнери у країнах «Східного партнерства» мають таке відчуття, що ця пропозиція неадекватна, вона не відповідає їхнім очікуванням. Яку ми маємо проблему зі «Східним партнерством»? Це брак політичної пропозиції, це розпорошення фінансових потоків, а крім цього нема пропозиції на майбутнє», – зазначив депутат Європарламенту.

Павел Коваль визнав, що країни, охоплені «Східним партнерством» (Україна, Грузія, Азербайджан, Вірменія, Молдова та Білорусь) не відчували, що воно може бути для них корисне. З жодною з цих країн, говорив він, не укладено угоди про асоціацію, а обіцяна лібералізація візової політики залишилася на папері. Як зауважив Коваль, неуспіх «Східного партнерства» спричинений кризою у Євросоюзі. За його словами, сьогодні в ЄС величезний спад зацікавлення справами Східної Європи.

Утім, навіть за цих несприятливих обставин, «Східне партнерство» необхідно зберегти як готове знаряддя євроінтеграції пострадянських держав. Коваль розповів про свою ідею створення в Польщі університету «Східного партнерства». У цьому навчальному закладі навчалися б молоді еліти Східної Європи, які наближували б свої країни до ЄС.

Євросоюзні гроші в східноєвропейську прірву?

Експерти з Польського інституту міжнародних справ, які взяли участь у дискусії, говорили, що в неуспіху «Східного партнерства» винен не тільки ЄС, а й владні еліти східноєвропейських держав. Насправді, зазначали експерти, ці еліти не хочуть докорінних змін, адже реформи й демократизація позбавлять їх влади.

Ельжбета Каца розповіла про недосконалі схеми фінансування проектів «Східного партнерства». Європейська комісія, яка переказує гроші на реалізацію певних проектів у бюджети країн-донорів, не має знарядь, щоб контролювати, як саме ці гроші витрачаються.

«Представництва Європейської комісії на місцях не мають працівників, які б моніторували ці гроші. Інформація не потрапляє назовні. Тож, правду кажучи, ми не знаємо, що відбувається з цими грошми. Впродовж останніх трьох років було переказано приблизно 700 мільйонів євро», – сказала Каца.

З приводу непрозорості певних фінансових схем у країнах Східної Європи експерт Ян Пекло був категоричним. «Дуже нелегко, – говорив він, – допомагати там, де на цьому хочуть нагріти руки».

За словами Ельжбети Каці, Євросоюз повинен переглянути пріоритети фінансування проектів у країнах «Східного партнерства». Це ненормально, наголосила вона, що на фінансування обмінів молоді, допомогу громадянському суспільству призначено тільки 6 відсотків від усієї допомоги, що надається в рамках «Східного партнерства». Решта грошей, наголосила Каца, йде на фінансування урядових програм.

ЄВРО 2012

Сайт Верховної Ради України

13.03.2012. Делегація Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму відвідала парламент Республіки Польща в рамках обміну досвідом з підготовки до Євро-2012

Візит відбувався на запрошення Голови Комісії польського Сейму з питань фізичної культури, спорту та туризму Іренеуша Рася. Українська делегація взяла участь у відкритті пленарної сесії парламенту та у засіданні Комісії фізичної культури, спорту та туризму Сейму.

Під час засідання Комісії парламентарії, зокрема, обмінялись досвідом щодо облаштування спортивних споруд. Голова української делегації Павло Костенко висловив думку, що досвід польської сторони потрібно буде запровадити в Україні, зокрема, щодо спільного фінансування таких проектів державою, органами самоврядування та національною Федерацією футболу.

Народні депутати зустрілися також із Маршалком Сейму Евою Копач, яка, зокрема, зазначила, що вся спортивна інфраструктура Польщі готова до проведення Євро-2012 та наголосила, що чемпіонат має слугувати одним з найважливіших важелів створення позитивного іміджу обох країн на світовій арені. Вона запевнила, що польська сторона й надалі сприятиме зближенню України і ЄС.

Під час візиту відбулася зустріч української делегації з Міністром спорту та туризму Польщі Йоанною Мухою. Міністр, зокрема, наголосила, що Євро-2012 - це "велике свято єднання", як в Польщі, так і в Україні. Члени української делегації підкреслили, що спільний проект двох країн - Євро-2012 - "неможливий без тісної і навіть героїчної співпраці українців та поляків".

Представники обох сторін обговорили також питання безпеки під час проведення Євро-2012.

ІНШІ ПОДІЇ В ЄС

Дзеркало тижня

11.03.2012. Президентська кампанія у Франції набирає обертів. Саркозі перед виборцями висловив невдоволення міграційною політикою ЄС.

Президент Франції Ніколя Саркозі піддав критиці міграційну політику ЄС і пригрозив вжити заходів, якщо в цій сфері не буде змін.

«Франція призупинить участь у Шенгенських угодах, якщо не буде прогресу в зміцненні кордонів Європейського союзу проти іммігрантів», – сказав Саркозі в неділю, 11 березня, на зустрічі зі своїми прихильниками в передмісті Парижа Вільпенте.

Раніше президент Франції заявив, що хоче удвічі зменшити кількість іммігрантів, що прибувають на територію Франції щорічно, скоротивши їх кількість до 100 тисяч.

«Я вважаю, що в найближчі п'ять років, щоб відновити інтеграцію в сприятливих умовах, потрібно скоротити удвічі кількість прийнятих нами людей, тобто перейти від 180 тисяч до приблизно 100 тисяч», – сказав президент-кандидат, виступаючи в минулий вівторок у вечірній програмі на телеканалі «Франс 2».

Він також запропонував ввести обмеження для доступу іноземців до системи соціальної допомоги малозабезпеченим.

Президентські вибори у Франції відбудуться в квітні

Дзеркало тижня

18.03.2012. Президентом Німеччини обрано правозахисника Йоахіма Гаука

Новим федеральним президентом Німеччини обрано колишнього правозахисника з НДР 72-річного Йоахіма Гаука.

Новим президентом ФРН обрано 72-річного Йоахіма Гаука. На підтримку правозахисника з НДР, який з 1991 по 2000 рік очолював відомство з архівів міністерства держбезпеки НДР «штазі», в неділю, 18 березня, проголосував 991 делегат федеральних зборів.

Настільки переконлива перемога Гаука вже в першому турі не стала сюрпризом, оскільки один з лідерів мирної революції у НДР був єдиним кандидатом від керівної коаліції в складі блоку ХДС/ХСС та Вільної демократичної партії Німеччини (ВДП), а також від опозиції в особі Соціал-демократичної партії Німеччини (СДПН) і партії «Союз 90/зелені».

Колишній священик з Ростока і один з лідерів мирної революції у НДР Йоахім Гаук був номінований на пост президента ФРН 19 лютого — через два дні після відставки через корупційний скандал Крістіана Вульфа. Серед німців Гаук користується великою повагою. Його головними темами є свобода і відповідальність.

Офіційно Гаук є президентом з того моменту, як погодився з вибором федеральних зборів. На 23 березня запланована церемонія його інавгурації.

Президента в Німеччині обирають федеральні збори, що складаються з 1240 делегатів. До складу цього органу входять 620 депутатів бундестагу і таке ж число делегатів, яких направляють ландтаги. Зазвичай це депутати земельних парламентів, але ландтаги можуть делегувати у федеральні збори і політиків комунального рівня, а також відомих громадських діячів. Йоахім Гаук вже висувався в президенти в 2010 році, проте тоді він програв Крістіану Вульфу.

Функції, які виконує в ФРН глава держави, носять багато в чому репрезентативний характер. Реальне управління країною перебуває у ФРН в руках уряду на чолі з федеральним канцлером.

Глава держави в Німеччині — загальноновизнаний авторитет. Не маючи широких владних повноважень, він є надпартійним лідером країни. Багато журналістів називають президента «моральною інстанцією» Німеччини.

УКРАЇНА – НАТО**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ****Підсумки чергового засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО і плани співпраці на 2012 рік.**

В контексті реалізації прагматичної політики Україна повсякчас наголошує на тому, що дотримуватиметься позаблокового статусу, а з іншого, декларує, що не може і не залишатиметься осторонь широкомасштабного співробітництва на євроатлантичному просторі, зокрема, процесу розробки і створення нової системи колективної безпеки і оборони в Європі. Тож західні політики вже не просто не дивуються такій «суперечності», а й сприймають її як офіційний курс української влади. Особливо це стосується співпраці з НАТО, котра, набула «прагматичного» забарвлення. Така ж, типова ситуація спостерігалася і під час проведення **чергового засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО (МРУН) 14 березня 2012 року**. Його порядок денний було сфокусовано на двох ключових питаннях: оцінка виконання Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО (РНП) на 2011 рік та огляд РНП – 2012 і «політичного ландшафту» в Україні перед проведенням парламентських виборів.

З українського боку лунали висловлювання про те, що річні національні програми та урядові плани заходів із їх виконання можна без перебільшення назвати конкретною «дорожньою картою» розбудови демократичного суспільства і держави в Україні, а тому РНП залишаються, по суті, єдиним системним програмним документом внутрішніх реформ у державі.

Попри об'єктивність таких суджень, аналізуючи оцінку РНП представниками НАТО, не можна сказати, що дух цієї програми втілюється в життя. Відповідно, попри певний позитив у реалізації РНП у 2011 році, її виконання в окремих сферах викликає занепокоєння. Держави-члени Альянсу серйозно стурбовані внутрішньополітичною ситуацією в Україні, згортанням свободи слова, кримінальними переслідуваннями лідерів опозиції, що особливо контрастує із досягненнями Помаранчевої революції, які слід обов'язково зберегти, передусім заради українського суспільства.

Оцінка результатів виконання РНП – 2011, відображена у підсумковому документі засідання – Заяві Міжпарламентської ради Україна – НАТО. В ній позитивно оцінюється те, що заходи Програми виконані на 93%, однак сама програма обтяжена низкою суттєвих недоліків: її схвалено із значним запізненням, переважну більшість заходів документа реалізовано протягом останніх місяців-півтора її дії; завдання здебільшого зорієнтовані не на забезпечення якісних змін, а на кількісні параметри, не на просування реформ, а на досягнення статистичних показників. Особливу стурбованість, на думку учасників засідання, викликають проблеми, пов'язані із забезпеченням поваги до верховенства права і прав людини, боротьбою з корупцією, розвитком громадянського суспільства, низьким рівнем обізнаності українців із сучасною сутністю НАТО і співробітництвом України з нею. Не додає оптимізму і процес вироблення РНП – 2012, проект якої все ще перебуває на розгляді в Уряді. Значно заважає якіснішому виконанню РНП і відсутність ефективного інституційного механізму координації і моніторингу як реалізації річних національних програм, так і конструктивного партнерства Україна – НАТО взагалі.

З огляду на те, що реформаторський потенціал РНП Україною використовується далеко не повною мірою, Міжпарламентська рада сформулювала відповідні рекомендації та адресувала їх зацікавленим органам як з українського боку, так і з боку НАТО. Зокрема, МРУН, визнавши за вкрай важливе зберегти чинну інфраструктуру співробітництва Україна – НАТО, закликала уряди України, держав-членів НАТО і сам Альянс удосконалювати РНП як ключовий документ двосторонніх відносин і домогтися, щоб він став дієвим інструментом здійснення системних реформ в Україні, ствердження в ній тих основоположних загальнодемократичних цінностей, які лежать в основі НАТО.

Окрему увагу слід приділити інформаційній підтримці співробітництва Україна – НАТО, зокрема, необхідно виробити нову державну програму інформування громадськості про діяльність у цій сфері. Водночас, Верховній Раді України належить удосконалювати практику парламентського контролю за реалізацією завдань РНП, у т.ч. через розширення заходів на загальнопарламентському рівні, поглиблення співпраці з виконавчою владою і громадянським суспільством, а Парламентській асамблеї НАТО – забезпечити щорічний розгляд перебігу і результатів виконання РНП на засіданнях Асамблеї або її органів.

Поряд із невтішними оцінками інструментарію РНП, було висловлено стурбованість і з приводу покарання экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко та экс-міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка, які «втрачають своє здоров'я у в'язниці, і схоже, що українська сторона ніякої адекватної реакції на це не виявляє». Відповідно, відносини Альянсу з партнерами стосуються не лише військової справи і безпеки, а й орієнтуються на цінності, які підтримують самі партнери і в цьому відношенні оцінка виконання РНП за 2011 рік викликає занепокоєння щодо того, що «прогрес у деяких сферах обернеться на протилежне».

Як наслідок, надіятися на те, що РНП стануть для України ефективним інструментом сприяння з боку Альянсу у проведенні широкомасштабних внутрішніх реформ задля досягнення загальноприйнятих світових стандартів, у тому числі в сфері безпеки і оборони, слід припиняти вже зараз. Потрібно вибудовувати нову лінію співробітництва, на основі якої Україна змогла б вдало реалізовувати взяті на себе зобов'язання.

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

ВВС Україна

06.03.2012. Україна у 2012-2013 роках долучиться до антипіратських операцій НАТО та ЄС

Україна поточного і наступного року долучатиметься до антипіратських акцій НАТО та Європейського союзу, що проводяться біля берегів Сомалі.

Про це повідомив радник міністра оборони України Володимир Шкідченко під час "кругого столу", присвяченого проблемам міжнародної безпеки.

Цього року в район проведення операції ЄС "Атланта" буде направлено літак для здійснення спостережних польотів над акваторією.

"Починаючи із 2013 року, Збройні Сили планують залучати свої активи до антипіратських операцій НАТО "Океанський щит" та ЄС "Атланта". Зважаючи на спільні підходи в операційній діяльності та питаннях сумісності військ і сил країн ЄС та НАТО, досвід, отриманий Україною в місіях НАТО, буде використано при проведенні операцій під проводом ЄС", - сказав Володимир Шкідченко, який очолював міністерство оборони України у 2001-2003 роках.

Голос Америки

14.03.2012. У НАТО висловили занепокоєння щодо справ Тимошенко і Луценка

Політичні події в Україні, зокрема, ув'язнення представників опозиції, викликали занепокоєння і в представників НАТО. Стурбованість щодо таких тенденцій висловив заступник голови Парламентської асамблеї НАТО Ассен Агов під час засідання Міжпарламентської ради Україна-НАТО.

«Нас особливо непокоїть те, що Юлія Тимошенко і Юрій Луценко втрачають своє здоров'я у в'язниці і, схоже, на це немає жодної адекватної реакції з боку української влади», – заявив Агов.

Він зазначив, що відносини із партнерами НАТО стосуються не тільки військової справи та безпеки, але й цінностей, які поділяють ці партнери. Через це, на думку Агова, весь прогрес у виконанні річного плану дій членства України в 2011 може бути повернутий назад. Справу проти Юлії Тимошенко пан Агов назвав «особливою сферою, яка непокоїть».

Натомість голова Верховної ради Володимир Литвин переконаний, що стосунки між Україною та НАТО позбавлені політики. Партнерство ж, за словами спікера, допомагає Україні ставати сильною та демократичною державою.

«Дуже важливо, аби дискусії в рамках політичного та професійного діалогу розвивались без політичного надрику і політиканства, із бажанням почути і зрозуміти аргументи один одного щодо проблем, які стають топ-новинами та темами як в Україні, так і в країнах альянсу», сказав Володимир Литвин. Спікер також зауважив, що Україна залишається єдиною державою-партнером НАТО, що «бере участь майже у всіх поточних миротворчих місіях під проводом альянсу».

Чи тримається Україна євроінтеграційного курсу – покажуть майбутні вибори. Таку думку під час засідання висловив віце-спікер, один із лідерів партії «Батьківщина» Микола Томенко.

«Ми всі прекрасно розуміємо, що організація та проведення жовтневих парламентських виборів буде своєрідним тестом, чи здатна Україна сьогодні провести демократичні вибори. І якщо здатна, то це буде підтвердженням того, що Україна тримається курсу європейської та євроатлантичної інтеграції», – сказав Томенко.

Тим часом, останні дані соціологічного дослідження групи «Рейтинг» показують, що більшість українців виступає проти євроатлантичної інтеграції України. Зокрема, 68% опитаних висловилися проти, а 13% не визначилися. Загалом соціологи відзначають тенденцію погіршення ставлення українців до НАТО. Якщо у вересні 2010 року за вступ до альянсу виступало 26% опитаних, то у лютому 2012 – лише 20%. Найбільше прихильників НАТО серед жителів Заходу країни, показує дослідження.

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ

Євроатлантична Україна

06.03.2012. Союзники по НАТО обговорили у Вашингтоні підготовку до наступного саміту в Чикаго

Постійні представники Північноатлантичної Ради перебували у Вашингтоні для консультацій щодо саміту, запланованого на травень цього року в Чикаго. У вівторок 28 лютого члени Альянсу обговорили хід підготовки до саміту під час щорічного семінару, організованого Командуванням ОЗС НАТО з питань трансформації і зосередженого цього року на питаннях сил і засобів.

Генеральний Секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен виступив під час відкриття семінару, зазначивши, що Альянсу потрібно буде зосередитися на тому, як забезпечувати нинішні операції і долати завтрашні виклики безпеці.

«Ми не можемо сказати, як довго триватимуть ці економічні негаразди, – сказав Генеральний секретар. – Однак ми ще довго відчуватимемо їх наслідки. І в легкі часи, і у важкі НАТО завжди була найкращою інвестицією для членів Альянсу. Протягом більше шістдесяти років вона успішно забезпечує безпеку і стабільність. Ось чому нам потрібно продовжувати робити в неї інвестиції – військові, політичні і фінансові. Тому наприкінці цього десятиріччя і в наступному ми як Альянс станемо ще міцнішими, а не слабшими».

Генеральний Секретар наголосив на тому, що на саміті в Чикаго членам Альянсу потрібно взяти на себе зобов'язання щодо довгострокового забезпечення силами і засобами, потрібними Альянсу.

«Я очікую, що вони підтримають це бачення конкретними проектами. Так, щоб у світі, що швидко змінюється, ми могли отримувати кращі результати від того, що маємо. І залишатися стрункими, але потужними. Це нам завдання на Чиказький саміт: закласти основи майбутньої НАТО – до 2020 року і надалі», – сказав він.

Під час засідання Генеральний Секретар підкреслив, що Афганістан залишається головним оперативним пріоритетом НАТО і зазначив, що останні дні були складними для командирів, для військовослужбовців і для союзників по Альянсу і партнерів по МССБ.

«Мені прикро за те насильство, яке ми бачили протягом минулого тижня. Проте сили МССБ повсюди демонструють величезну стриманість і професіоналізм. І сили безпеки Афганістану демонструють хоробрість, намагаючись звести до мінімуму наслідки насильства, – сказав він. – Ми не дозволимо екстремістам послабити нашу волю. Ми і надалі стоятимемо пліч-о-пліч з нашими афганськими партнерами. І ми не забудемо про нашу спільну мету. Ми перебуваємо в Афганістані задля розбудови стабільності і безпеки афганського народу – що слугує інтересам і нашої власної безпеки. Це зобов'язання, яке ми взяли на себе, і воно залишається незмінним».

Пізніше Генеральний Секретар також узяв участь у дискусії зі слухачами Національного університету оборони.

ВВС Україна

15.03.2012.Карзай: НАТО має покинути афганські села

Президент Афганістану Хамід Карзай закликав війська під керівництвом НАТО покинути афганські села і відійти на свої військові бази після того, як американський солдат застрелив 16 цивільних.

Під час зустрічі в Афганістані з міністром оборони США Леоном Панеттою пан Карзай сказав, що в 2013 році афганські війська мають взяти на себе керівництво загальнонаціональною безпекою.

Тим часом Талібан призупинив переговори зі Сполученими Штатами про відкриття політичного офісу в Катарі та обмін в'язнями.

США протягом деякого часу намагалися налагодити діалог з Талібаном у цій країні.

ВВС Україна

19.03.2012.Amnesty International критикує НАТО за кампанію в Лівії

Міжнародна правозахисна організація Amnesty International розкритикувала НАТО за неспроможність розслідувати вбивства понад 50 мирних жителів у ході кампанії з бомбардування Лівії минулого року.

У своїй доповіді, оприлюдненій через рік після початку повітряної операції сил НАТО в Лівії, організація твердить, що авіаудари, підтримані Радою Безпеки ООН, велися з метою захистити мирних жителів від армії полковника Каддафі.

Однак, як каже Amnesty, в результаті ударів по приватних житлових будинках загинули 55 цивільних, зокрема багато жінок та дітей.

НАТО заявляє, що глибоко співчуває через шкоду, завдану ударами з повітря, і що відповідальність за розслідування вбивств у першу чергу лежить на лівійській владі.

Більшість лівійців, особливо у східному місті Бенгазі, вважають що авіаудари НАТО були дуже успішними.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Що принесе Україні третій президентський термін В.Путіна?

4 березня 2012 року відбулися президентські вибори в Росії, на яких переміг В.Путін. Незважаючи на те, що вибори відбувалися в Росії, Україна затамувавши подих, очікувала їх результатів, при тому що вони були абсолютно прогнозованими. Ні для кого не було здивуванням побачити на президентській посаді нового старого президента В. Путіна. Програвши вибори, російська опозиція заговорила про їх фальсифікацію, що одразу ж повернуло до аналогії про можливість російського сценарію «помаранчевої революції». Проте, малоімовірно, що така подія відбулася б в РФ. По-перше, вплив уряду на події в країні аж занадто високий. По-друге, навіть якщо уявити утопічну ситуацію абсолютної відсутності фальсифікацій, то Путін все одно б виграв ці вибори, з двох причин: відсутності альтернатив та з підсвідомого бажання російських громадян жити в імперській країні. В своїй передвиборчій компанії В.Путін знову ж таки наголошував на відновленні могутньої, сильної Російської імперії. І саме цей кандидат був єдиним, хто реально може стримати цю обіцянку. Характеризуючи Путіна як політика, варто зазначити те, що він хоча б частково діє в інтересах Росії та російських громадян, тому його і підтримують в народі.

Питання, яке турбує Україну в першу чергу: **якими будуть подальші відносини між нашими країнами?** Якою буде поведінка нового старого Президента? Варіантів розвитку відносин два, і, на жаль, жоден з них не є позитивним для України.

Перший варіант: збереження status quo, адже насправді політичні сили, які керують країною, не змінилися. В.Путін мав вагомий вплив на зовнішню політику країни і в період перебування на посаді Прем'єр-міністра. Існує думка, що Медведєв – це маріонетка, яка фактично виконувала команди свого Керівника. **Другий варіант** набагато гірший, і, на жаль, більш імовірний: Президент буде проводити більш агресивну і жорстку політику по відношенню до України. *По-перше*, саме зараз для Путіна найвдаліший момент для втягування України в сферу свого абсолютного впливу. Процес євроінтеграції України був призупинений і відкладений на невизначений термін. Європа чітко дала зрозуміти, що без вирішення питання Тимошенко і Луценко, не буде підтримувати ініціативи України щодо вступу до ЄС. Тим самим Європа з кожним днем все більше і більше відштовхує Україну від себе, таким чином наближаючи її до Росії, Митного Союзу і всіх інших «переваг», які ми можемо отримати з боку російської сторони. Це унікальний шанс для Кремля, яким Путін обов'язково скористається.

В цій ситуації **не варто очікувати поступок у головному для України газовому питанні**. Хоча і є нескінченні заяви про те, що новий газовий контракт буде підписаний, можна спрогнозувати, що він буде не вигідним для української сторони. *По-перше*, Москва піде на поступки тільки в тому випадку, якщо отримає вигоду в якійсь іншій сфері, наприклад, якщо Україна вступить в Митний союз. *По-друге*, навіть якщо буде підписаний контракт на більш-менш вигідних умовах для України, то це буде зроблено тільки задля того, щоб в Україні не піднімалися питання щодо диверсифікації джерел постачання. *По-третє*, оскільки переговори між «Нафтогазом» та «Газпромом» зайшли в глухий кут, то подальші події будуть відбуватися на рівні Президентів. А в цьому аспекті вступає на поле суб'єктивний фактор: складні міжособистісні стосунки між Путіним та Януковичем.

Газове питання – це основний метод управління і тиску з боку Росії на Україну. Тому скоріш за все Україна знову ж таки піде на поступки. Новий газовий контракт буде підписаний, але він ще більше затягне Київ у залежність від РФ. Путін має неймовірне бажання отримати повний контроль над українською ГТС, тому активний супротив з боку України його дратує. Відповідно,

переговори вже зайшли в такий стан, коли починають застосовуватися зовсім не методи дипломатії, політики та переговорів, а використовуються погрози та інші методи шантажу.

Ще один із важливих факторів, що буде впливати на майбутні відносини наших країн: саміт ЄврАзЕС. Саме на ньому Україна в особі Президента Януковича отримає вказівки щодо подальших дій нашої країни. І на жаль, Україна не має чітких і сильних важелів впливу на ситуацію, більше того, після підписання Харківських угод вона також втратила і важелі протидії контролю з боку РФ.

Наразі вектор майбутніх бажаних майбутніх поступок Росії вже окреслений. Вони тепер стосуються не тільки політичної сфери чи сфери національної безпеки, але й самих духовних основ існування української нації - намірів зробити російську мову державною в Україні. Якщо виходити з того, що державний статус мови є атрибутом державності, то фактично це означає накидання російської державності на Україну, до чого так палко прагне Росія.

Реалізація таких намірів поряд з некомпетентністю, корупцією, спрямованістю влади виключно на особисті вигоди, невміле господарювання та ще безліч недоліків призведуть до активізації процесу здачі національного суверенітету.

ПАРЛАМЕНТ

Дзеркало тижня

06.03.2012. Рада займеться резолюцією ПАРЄ щодо України цього тижня

Литвин вважає, що Верховна Рада «дозріла» розглянути резолюцію ПАРЄ щодо України. За його словами, це може відбутися вже 14 березня.

Верховна Рада може розглянути проект постанови про виконання вимог Парламентської асамблеї Ради Європи 14 березня. Про це на засіданні погоджувальної ради повідомив спікер парламенту Володимир Литвин.

«На погоджувальній раді у п'ятницю після того, як була заблокована трибуна, ми домовилися про те, що після години запитань до уряду, після проголошення запитів буде прийнято рішення про включення до порядку денного цього питання, яке складається з двох проектів постанов», — повідомив він.

«Але якщо ми дозріли це питання розглянути в середу, то я думаю немає заперечень і не буде з боку погоджувальної ради, щоб врешті-решт це питання розглянути, але... у п'ятницю було домовлено, що це питання буде розглядатися і щодо нього буде позитивне рішення», — сказав Литвин.

Нагадаємо, Парламентська асамблея Ради Європи в заяві від 9 березня заявила, що із занепокоєнням відзначає відсутність прогресу у виконанні Україною останньої резолюції ПАРЄ, де йшла мова про декриміналізацію статей Кримінального кодексу, за якими були засуджені експрем'єр Юлія Тимошенко, екс-міністр внутрішніх справ Юрій Луценко та інші колишні посадові особи.

Варто відзначити, що, на думку політологів, ігнорування рекомендацій ПАРЄ може призвести до міжнародної ізоляції України

ВВС Україна

15.03.2012. Парламент не зміг обрати уповноваженого з прав людини

Верховна Рада не змогла обрати нового уповноваженого парламенту з прав людини.

Жодна із двох кандидатур, запропонованих на пост омбудсмена, не набрала необхідної кількості голосів. Про це журналістам повідомив член лічильної комісії, депутат фракції НУНС Юрій Гримчак.

За його словами, Валерія Лутковська набрала 212 голосів, а Євген Захаров - 134 голоси при необхідних 226.

19 парламентаріїв проголосували проти обох кандидатур, 6 бюлетенів виявилися зіпсованими, 2 депутати не вкинули бюлетені для голосування в урну, повідомив депутат.

Голосування відбувалося в таємному режимі.

Обрання омбудсмена зумовлене завершенням повноважень Ніни Карпачової, яка була уповноваженою з прав людини парламенту із 2007 року.

Валерії Лутковській - 40 років, вона також працювала уповноваженою у справах дотримання Конвенції про захист прав і основних свобод людини, заступником міністра юстиції. У 2000-2006 роках була партнером юридичної фірми "Лавринович і партнери", керівником якої є син міністра юстиції Олександра Лавриновича.

Опозиційні фракції вважали, що вона не мала права претендувати на посаду омбудсмена, оскільки не має досвіду правозахисної діяльності.

У той же час, представники провладних фракцій переконували, що робота у державних установах у сфері прав людини може розглядатися як правозахисна.

Фракції "БЮТ-Батьківщина" та "Наша Україна-Народна Самооборона" пропонували на посаду омбудсмана правозахисника Євгена Захарова, який є головою правління Української Гельсінської спілки з прав людини та співголовою Харківської правозахисної групи. Він також є учасником дисидентського руху 1970-1980-х років.

Правозахисник проти представника держави

Як заявив Євген Захаров, він займається правозахисною діяльністю 40 років. У його виступі пролунала різка критика на адресу чинної влади.

Євген Захаров сказав, що "захист прав людини не є пріоритетом державної політики".

"Не можна не бачити тенденції останніх двох років. [...] Держава не хоче йти на діалог із суспільством, і це дуже загрозлива тенденція. Ми також бачимо тенденцію до знищення навіть тієї куцої незалежності судової системи, що була раніше. Сьогодні кожен суддя - під дамокловим мечем звільнення через Вищу раду юстиції", - сказав Євген Захаров.

Валерія Лутковська запевнила, що вона не є конкурентом Євгенові Захарову, оскільки вони завжди були "однодумцями і партнерами".

Кандидатка на посаду омбудсмана, однак, не відповіла на запитання представників опозиції про її ставлення до справ Юлії Тимошенко, Юрія Луценка та інших колишніх урядовців.

"На сьогодні проблема із правосуддям в Україні не вирішена до кінця, і є багато проблем, які треба вирішити. Щодо Тимошенко і Луценка, то я урядовий уповноважений, у мене зараз є конфлікт інтересів. Тому на це питання я дам відповідь тоді, коли ви визначитеся із голосуванням", - заявила Валерія Лутковська.

Водночас, депутати від опозиції зачитали відповідь уряду України за підписом Валерії Лутковської, який був надісланий на вимогу Європейського суду з прав людини у зв'язку із планованим розглядом скарги Юрія Луценка.

"Уряд вважає, що заява має бути визнана неприйнятною, права заявника не були порушені", - процитував фрагмент цієї відповіді депутат фракції НУНС Ярослав Кендзьор.

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Голос Америки

06.03.2012. МЗС: Критика ЄС – свідчення готовності сприяти євроінтеграції України

Українське зовнішньополітичне відомство вирішило утриматися від різких заяв з приводу критичної статті на адресу української влади за підписом глав п'ятих МЗС європейських країн, яка з'явилася у впливовому американському виданні «Нью-Йорк таймс». Дипломати Швеції, Великобританії, Чехії, Польщі та Німеччини досить категорично дали зрозуміти, що ситуація з підписанням угоди про асоціацію зайшла в глухий кут з вини української сторони. Зокрема йшлося й про кримінальне переслідування лідерів опозиції, тиск на незалежні мас-медіа та вибіркове застосування правосуддя.

Речник українського МЗС Олександр Дикусаров підтвердив намір Києва робити все можливе задля зближення з Європою та підписання угоди про асоціацію. «Україна розуміє увагу своїх партнерів до внутрішньополітичної ситуації в нашій країні. Ця стаття є черговим підтвердженням приналежності України до європейської сім'ї, це найкраще свідчення готовності Європи на найвищому рівні сприяти євроінтеграції України», – заявив чиновник і висловив готовність керівництва держави до діалогу з проблемних питань.

В той же час у провладній коаліції відреагували на лист європейських міністрів із неприхованим роздратуванням. Один із спікерів Партії регіонів Вадим Колесніченко під час ток шоу на одному із телеканалів назвав його спробою втручання у внутрішні справи України. Депутат розцінив рекомендації дипломатів як принизливі та такі, що суперечать міжнародному праву.

Інший впливовий парламентар-регіонал Леонід Кожара назвав спробу європейців вплинути на справу Тимошенко «прикладом політики подвійних стандартів». В своєму блозі він звернув увагу на судове переслідування урядовців інших європейських країн. Мовляв, за них в ЄС чомусь воліють не заступатися. «Може, зрештою, самим європейцям варто замислитись над змістом тих принципів, дотримання яких вони вимагають від нас? Визначитись, навести лад у себе вдома, а вже потім братися за Україну? Адже в реальності виходить класичний приклад політики подвійних стандартів. І це не додає переконливості тим аргументам, які ми тут, всередині України, чуємо від європейців», – цитує Кожару офіційний партійний сайт.

Водночас опозиція закликає Захід до радикальніших дій. Один із лідерів партії «Батьківщина» Олександр Турчинов вважає, що українська влада не дослухається до закликів

європейців, зокрема й озвучених зі сторінок «Нью-Йорк таймс». Економічні санкції проти посадовців він називає єдино дієвим способом впливу:

«Європа сподівалась, що той процес щодо європейського вектора розвитку України, який ми розпочали, перебуваючи в уряді, буде продовжений і цією владою. Після декларацій відбуваються агресивні напади на опозицію, на політичних опонентів, після декларацій відбувається продовження системної тотальної корупції в Україні. Це свідчення тільки одного – вони можуть реагувати тільки на ті речі, які вважають важливими. Авторитет, реноме своєї влади не вважає важливим. Тому залишаються рахунки за кордоном та нерухомість. Санкції – це достатньо серйозне рішення для будь-якої європейської країни, але думаю, що вони скоро зрозуміють, що іншого варіанту спілкування та переконання цієї влади просто не існує», – заявив Турчинов.

Опоненти влади звертають увагу міжнародної спільноти на наміри правлячої партії скорегувати на свою користь виборче законодавство. Зокрема йдеться й про зменшення кількості виборчих округів на заході та в центрі країни з одночасним збільшенням у лояльніших східних та південних регіонах. На думку Турчинова, утримати українську владу від спроб фальсифікувати парламентські вибори може лише чітке попередження від урядів західних країн не визнавати результати такого голосування.

Дзеркало тижня

09.03.2012. Стратегічна рівновага як шанс України у багатополярному світі - Константин Грищенко

При погляді на сучасну міжнародну політику пригадується фраза Бісмарка, що мистецтво державного діяча у тому, щоб «почути в шумі історії кроки Провидіння та пройти за ним певний відрізок шляху». Ми живемо у час, коли у світовій політиці та економіці відбуваються масштабні зміни, а назрівають – ще масштабніші. Якби Бісмарк жив сьогодні, то побачив би у цих змінах кроки воістину історичного розмаху. І рецепт дій дав би той самий: побачити нову історичну динаміку – усвідомити її – використати на благо своєї країни. В останні 20 років маятник історії коливався швидше, ніж у попередні епохи. Ми звикли бути на роздоріжжі. Але цілком можливо, що з часів розпаду СРСР рішення, які ми приймаємо зараз, ще ніколи не були такими вирішальними. Моя стаття – про це.

Історичний момент

Історичний момент – це момент, коли починається нова епоха і коли держави світу визначають у ній своє місце. Відповідно, це момент, коли мали б вибухнути емоції, політичні ревнощі та амбіції. Це момент, коли єдиним відповідальним підходом у політиці є тверезість погляду та висновків, оскільки від них залежить успіх держави на десятиріччя вперед. Такий момент Україна переживає сьогодні.

Для початку потрібно визнати, що Україна, як і більшість держав світу, стоїть на порозі нової міжнародної реальності, яка буде або з вираженим знаком «плюс» або з так само вираженим знаком «мінус». Смуга глобального процвітання є у наступні десять років такою ж імовірною, як і економічна криза, що призведе до перегляду звичних основ міжнародного життя. Україна має бути готовою і до першого, і до другого сценарію. Найголовніше: хоч би в який бік покотилося колесо історії, у природі не існує сценарію, за яким ці світові зміни не мали б прямого впливу на зовнішню політику України. Важливо усвідомити – якого саме.

Криза (або оновлення) Заходу. Економічний вимір

Немає сенсу заперечувати, що трансатлантичний Захід перебуває у кризі. Можливо, найбільшій із часів Другої світової. Вона має три виміри – економічний, геополітичний та ідеологічний.

Економічний вимір – найбільш очевидний.

Фінансові потрясіння 2008–2009 років і нинішня криза єврозони показали, що вибудована на Заході система соціальних гарантій втрачає стабільність на тлі поглиблення негативних демографічних тенденцій і масового перенесення промислових виробництв на Схід. Те, що ще недавно видавалося міцною фінансовою «підлогою», на очах іде з-під ніг цілих поколінь. Компанії, заводи, а іноді й цілі галузі перекочують до Китаю, Індії, Індонезії... Це стосується як багатьох членів Євросоюзу, так і Сполучених Штатів.

Попри масштаб проблем, що насуваються, США перебувають у кращій диспозиції для їх розв'язання.

Маючи більш консолідовану, ніж в ЄС, владу, більш мобільне населення, а також статус долара як світової валюти, Вашингтон має простір для протидії негативним економічним тенденціям. Найрадикальніший механізм – періодичне підвищення планки державного боргу. У тому числі через вливання на ринок нових доларів, що підкріплюються довірою мешканців Землі, які тримають заощадження в американській валюті.

Результатом стала фінансова «бульбашка» астрономічних пропорцій. З 26 січня стеля національного боргу США становить 16,4 трлн. дол. У країні зміцнюється розуміння, що цей шлях небезпечний і що держава не може собі дозволити розвиватися, як раніше. Зокрема, доведеться більше заощаджувати, стягувати вищі податки та знайти нові шляхи заохочення національного виробництва. Можливості для цього будуть, зокрема у світлі того, що іракська й афганська кампанії завершуються. Проте ніхто не дасть гарантії, що скорочення державних видатків і зростання податків не пригнітить економіку ще більше. Іншими словами, в Америці попереду складний і відповідальний період, протягом якого вона, ймовірно, зосередиться на своїх внутрішніх проблемах.

Європейський Союз стоїть перед викликами аналогічного порядку, але його ситуація складніша. Принаймні з трьох причин.

По-перше, криза застала ЄС в момент, коли він ще не виробив оптимального (для свого збільшеного формату) механізму прийняття рішень. В умовах економічного шторму державному кораблю потрібний не лише вправний капітан, а й ефективна система навігації. На єсівському кораблі «капітанів» кілька, а система навігації, попри модифікації останніх років, усе ще громіздка. Популярна нині концепція виходу із кризи через поглиблення інтеграції звучить цілком логічно. Та якщо це буде поглиблення «за образом і подібністю» одного із членів ЄС, то в Євросоюзі можуть виникнути нові внутрішні лінії напруження.

По-друге, всі бонуси і гарантії «соціальної держави», які багато років становили предмет гордості ЄС, настільки глибоко увійшли в кров європейців, що будь-яка їх корекція потребує особливо болісних зусиль не лише на політичному, а й на глибоко індивідуальному рівні. У найближчі роки жителям ЄС доведеться пожертвувати деякими комфортними звичками, виробити більш жорсткі модальності повсякденного життя. Це шлях, на якому можуть мати місце зміни політичного ландшафту. Зокрема підйом політичних сил, які сповідують популістську та ізоляціоністську ідеологію.

По-третє, перед ЄС стоїть проблема єврозони, при створенні якої припустилися помилок і дисбалансів. Їх виправлення є сьогодні, у тому числі з вищевикладених міркувань, складним завданням.

Ситуація складна, але не трагічна. Економічні проблеми Заходу — і американські, і єсівські — реально розв'язати. Проте для цього потрібне переосмислення речей, які досі здавалися фундаментальними. І йдеться не лише про перегляд основ «соціальної держави». Йдеться про нові моделі взаємодії держави та корпоративного бізнесу. Йдеться про новий рівень контролю за діяльністю фінансових ринків (реформа Додда—Франка у США була лише першим кроком на цьому шляху). Йдеться, врешті-решт, про переосмислення місця Заходу на вагах глобального геополітичного впливу. І тут ми переходимо до другого виміру кризи.

Криза лідерства

Геополітична криза сучасного світу — це насамперед криза лідерства. Двополюсний світ канув у Лету. Туди ж подівся і однополюсний. Прогноз про те, що їм на зміну приходить багатополосний, видається ймовірним, але швидше — на перспективу. Наразі світ виглядає радше як світ без вираженого геополітичного лідера. США та ЄС зосередилися на собі, а молоді «тигри» ще не виробили традицій експансіоністської політики на глобальному рівні. В геополітичному розумінні ми знову-таки стоїмо на порозі нової реальності, яка не обов'язково буде зі знаком «плюс». Хоча підстави для оптимізму є. Наприклад, у тому, що Захід сприймає зміни, що насуваються, без зайвого трагізму.

Мало хто ставить під сумнів, що починаючи з 2025 року КНР буде найпотужнішою світовою економікою. Дехто вважає, що з 2018-го. Це вже призвело і надалі сприятиме перегляду США та, меншою мірою, ЄС їх глобального порядку денного.

Специфіка ситуації полягає не лише в тому, що Захід буде змушений присвятити найближче десятиріччя розв'язанню своїх економічних проблем. Вона полягає й у тому, що інші регіони світу проходять період самоствердження, усвідомлення власних амбіцій та можливостей на міжнародній арені. Час вражаючого глобального економічного зростання (а саме такими були останні 20 років) створив унікальну ситуацію, коли на зміну одному світовому лідеру приходять десятки регіональних — з глобальною перспективою та прагненнями. Відбувається децентралізація глобального впливу, створюється нова система міжнародних відносин, в якій США, як і раніше, будуть невіддільною частиною, але вже більшою мірою як посередник. І, судячи з риторики Вашингтона, він до цієї ролі морально готовий.

Сполучені Штати не втратять місця глобального лідера. Але перестануть бути єдиним лідером. І, можливо, після «десятиріччя війн» така роль піде Америці на користь. Їй потрібна пауза — і для того, щоб привести до ладу внутрішні справи, і для того, щоб відновити довіру. Ми бачимо, як президентська кампанія у США розгортається на тлі дискусії щодо того, чи буде це сторіччя знову американським і чи потрібне Америці ще одне «американське сторіччя». Американці самі мають дати відповідь на це питання. А від себе скажу: п'єдестал глобального

лідерства достатньо широкий і для Америки, і для інших. Однак без Сполучених Штатів уявити його важко.

Переосмислення ідеології Заходу

Ідеологічний вимір триваючих на Заході змін — це насамперед переосмислення свого місця у світі. Як було сказано вище, у випадку США це означає поступове обмеження порядку денного глобального лідерства та географічний зсув пріоритетів. Натомість у випадку з ЄС це означає зміну ідеології того, що ми звикли називати європейським єднанням.

Ідеологічний імпульс європейського єднання, який тривалий час був визначальною характеристикою розвитку на континенті, іде на спад — частково з циклічних причин, а частково під впливом внутрішніх проблем ЄС. Як в політичних колах, так і на рівні виборця доводиться чути думку, що глава історії, пов'язана з єднанням континенту, в цілому завершена, і що проект «Єдина Європа» відбувся. Цим пояснюються дедалі нові правові перепони, які створюються на шляху нових хвиль розширення (наприклад у вигляді положення про обов'язкове їх схвалення на референдумах у низці членів). Відповідно, після приєднання Балкан можна очікувати тривалої або навіть дуже тривалої паузи в процесі розширення ЄС на Схід.

Та обставина, що значна частина Європи залишилася за рамками ЄС, не викликає у більшості європейських лідерів ні емоційного, ні політичного дискомфорту. Особливо це стосується європейських амбіцій двох великих гравців — України та Туреччини. Існує стереотип, що їх приєднання порушить баланс сил в Євросоюзі, зруйнує демографічну рівновагу та спричинить фінансові видатки, яких ЄС не може собі дозволити. У цих застереженнях більше емоцій, ніж раціональних розрахунків. Проте саме їх ірраціональність робить дискусію щодо європейської перспективи для України та Туреччини особливо складною.

У більш загальному плані філософія зовнішньої політики трансатлантичного Заходу не може не змінюватися і під впливом тієї обставини, що з підйомом Китаю у світі з'являється кілька моделей успішної модернізації. Економічна та політична «вестернізація» вже не є єдиним шляхом до успіху. Сучасний Схід — це новий, певною мірою альтернативний шлях, елементи якого можуть запозичити решта країн світу. Проте і тут головне — тверезість, відсутність ейфорії. Адже і на Сході не все так просто.

Підйом Сходу

Показники економічного зростання Китаю воістину вражають. Карколомна смуга економічного зростання завдовжки у три десятиріччя (в середньому 10% на рік). Вихід 440 мільйонів чоловік із кричущої бідності. Ривок від маргіальної аграрної країни до сучасного урбанізованого «виробничого цеху» світової економіки.

Китай знайшов оптимальне поєднання комуністичної ідеології, ринкової економіки та новаторського «державного капіталізму». Оптимальне — принаймні для себе і принаймні для епохи надлишку демографічних ресурсів. Та обставина, що ця епоха не безкінечна, а також ознаки соціального напруження в окремих китайських провінціях ще не означають, що Китай почне видихатися. Але це означає, що і йому у найближче десятиріччя доведеться шукати нові підходи, аби підтримати високий темп економічного зростання, залишатися привабливим для інвесторів, підтримувати додатне сальдо торговельного балансу та, найголовніше, давати власному населенню відчуття індивідуальної причетності до успіху держави. Неочікувана для багатьох життєздатність моделі державного капіталізму, з одного боку, та прихід до влади нового покоління китайської еліти — з іншого, дає підстави вважати, що Китаю до снаги не лише зростання, а й необхідні трансформації.

Позитивна динаміка вимальовується і на багатьох інших зростаючих ринках Сходу. У загалом сприятливих умовах сучасної світової економіки політична стабільність, передбачувані правила гри в економіці та позитивна демографічна динаміка відкривають двері до економічного прориву десяткам нових гравців. За прогнозом PricewaterhouseCoopers, уже через 10–15 років серед провідної п'ятірки економік світу тільки дві представлятимуть Захід, а три — Схід. У першій двадцятці Захід представлятимуть тільки шестеро. Решта будуть з Азії, Латинської Америки та Африки.

Держави, які протягом сторіч вважалися хворими, стають запорукою світового економічного здоров'я. При цьому оздоровлення Сходу зовсім не означає занепаду Заходу. Навпаки, сучасний світ настільки взаємозалежний, що високий рівень розвитку економіки майже автоматично означає високий рівень інтеграції з іншими економіками. І тому підйом Сходу без одночасного «обвалу» на Заході не тільки не є парадоксом. Такий стан речей наразі є єдиною можливою формою продовження економічного підйому на глобальному рівні. В цьому унікальність нашого часу і шанс для України, для якої розташування на зламі цивілізацій сторіччями було джерелом викликів, а нині може стати джерелом нових можливостей. Для цього потрібна стратегічна рівновага у зовнішній політиці. І тут ключове місце посідає Росія.

Росія. Країна між епохами

Російська Федерація — наш найближчий сусід і головний торговельний партнер. У світлі історичних зв'язків і родинних уз, які пов'язують наші країни, для мільйонів українців вона більше, ніж просто сусід і просто партнер. Вона — своєрідний психологічний маркер у самоусвідомленні та світосприйнятті мільйонів українців. Для когось — як друга культурна батьківщина. Для когось — як держава, що потерпає від тих же пострадянських недоліків, які властиві і самій Україні і від яких вона намагається позбутися на шляху євроінтеграції.

Перефразовуючи популярний у нинішньому російському політичному лексиконі термін, Росія є частиною «українського світу». Цим пояснюється як потужність взаємного тяжіння двох народів, так і взаємна чутливість до будь-яких розбіжностей у питаннях зовнішньополітичної доктрини, внутрішнього розвитку та, звичайно, двосторонніх відносин. Високовольтний емоційний фон відносин України та Росії є їх найхарактернішою рисою, причому як на рівні політичного класу, так і на рівні рядових виборців. Це призводить до політизації багатьох питань, а отже — і до спекулювання на них. Будуючи плани на нову епоху, варто абстрагуватися від емоцій.

Говорячи про підйом однієї частини світу та кризу іншої, Росію поки що важко віднести до першої або другої категорії. Вона відновила свій статус світового гравця і незалежний голос. Вона не має комплексів у діалозі із Заходом і Сходом. А з іншого боку, Росія, як і Україна, все ще перебуває між епохами. Як надовго — покаже час. Я виокремив би чотири чинники, які впливають на позицію Росії на міжнародній арені (і, можливо, підштовхнуть її до змін).

По-перше, в добу наростаючої глобальної конкуренції за ресурси Росія з її запасом копалин та іншим природним «приданим» отримує особливий статус. Від російських енергоносіїв залежить безперервне функціонування величезного сегмента світової економіки. Це не обов'язково роль енергетичного додатка. Це радше роль глобального гравця, який вступає у нову добу із колосальною форою порівняно з іншими. І вже від самої Росії залежить, як вона цю фору використає.

По-друге, вектори взаємного впливу розташувалися сьогодні таким чином, що Росія потрібна і Заходу, і Сходу. Звідси і нова тональність у відносинах з ЄС, і «перезавантаження» у відносинах зі США (гадаю, воно відновиться, щойно завершаться президентські кампанії у двох країнах). Звідси і активний діалог, торгівля Росії з Китаєм, Індією та іншими зростаючими ринками. Росіяни можуть сумувати за СРСР, але об'єктивно, з геополітичної точки зору, кінець світової біполярності пішов Росії на користь. Радянський Союз був для країн світу або противником, або другом. Сучасна ж Росія — глобальний гравець, у прихильності якого зацікавлені майже всі. А як мінімум — у тому, щоб Росія не була ворогом. Для України цей момент особливо актуальний.

По-третє, Росія демонструє оновлену національну свідомість, яка базується насамперед на усвідомленні колишньої величчч російської нації та прагненні принести цю величч у нову епоху. Це усвідомлення, яке дехто називає новим російським націоналізмом, — спільний знаменник, що об'єднує як сучасну російську владу, так і більшість її внутрішніх критиків. Зовнішні критики бачать це як відновлення імперського духу. Проте об'єктивно це річ, яка дає Росії змогу «зосереджуватися», розвиватися як єдиному цілому. Для України важливо, щоб цей розвиток не мав антиукраїнської складової.

Врешті-решт, четвертий чинник полягає у тому, що Росія все ще чекає на плоди проголошеної політики модернізації. РФ прагне відновитися як регіональний лідер. Вона має об'єктивні передумови бути таким лідером для величезної частини пострадянського простору. Але щоб ці передумови були втілені в життя, вона має стати для свого оточення знаком справді ефективних економічних перетворень. Завершення президентських виборів дає шанс на такі перетворення. Сподіваюся на їх успіх.

Шлях України

Отже, Україна вступила у третє десятиріччя своєї незалежності на тлі вираженого уповільнення західної експансії, економічного підйому Сходу та відновлення сильного національного духу в Росії.

Експансія Заходу (у вигляді глобального лідерства США та розширення ЄС) — це чинник традиційно важливий для багатьох українських політиків. Дехто побудував цілу філософію на тезі Бжезинського про те, що Україна — це ключ до «імперського статусу» РФ, і що в цьому наша головна геополітична цінність. Не замислюючись над тим, у чому буде цінність України, коли цей «імперський статус» перестане хвилювати Захід. Як співав колись Гребенщиков, «Если твой путь впечатан мелом в асфальт, куда ты пойдешь, когда выпадет снег?»

В умовах, коли на місці однополюсного світу виникає багатопольсний, можна вважати, що «сніг» випав. Оточення України кардинально змінилося, навіть порівняно з кінцем дев'яностих. Змінилася Росія. Захід змінив свої пріоритети. Чи треба нам змінювати наші? Пріоритети — ні. Шляхи їх реалізації — так.

Краще бути будівельним майданчиком Сходу і Заходу, ніж полем битви між ними. А щоб бути цікавим для світу саме у цій якості, потрібна зовнішня політика, жорстко прив'язана до інтересів бізнесу. Політика прокладання нових торговельних шляхів. Політика, в якій абсолютним пріоритетом є громадянин.

Яка зовнішньополітична концепція найкраще відповідає цим вимогам і потребам модернізації України? ЄС був відповіддю на всі питання, поки фінансував, опікував і спрямовував трансформацію у країнах-кандидатах. Сьогодні він суб'єктивно не має бажання (а також об'єктивно не має ресурсів) бачити Україну як країну-кандидата. Це може змінитися у перспективі, але нині нам треба прийняти це як даність, що прямо впливатиме на європейську політику України у найближче десятиріччя. І відповідним чином формувати свою політику.

Модернізація України

У сучасній Європі проглядаються дві моделі успішної модернізації. Назвемо їх умовно — польська і турецька. Перша зводиться до того, що держава декларує політику реформ за європейським зразком, мобілізує національний ресурс і здійснює ці реформи, отримуючи на кожному із цих кроків щирі і щедрі підтримку ЄС. Друга зводиться до того ж самого, тільки підтримка ЄС уже не є вирішальним моментом.

Польська модель — це здійснення модернізації за критеріями ЄС у процесі набуття членства в ЄС. Турецька — це модернізація за критеріями ЄС в умовах невизначеності щодо майбутнього членства.

За умов, в які ми поставлені, Україні потрібна європейська політика, близька до польської, ще ближча — до турецької, але все ж таки з вираженою українською специфікою.

Специфіка, по-перше, полягає в тому, що вступ України до ЄС залишається метою, але ця мета залежить не лише від нашого розвитку, а й від низки об'єктивних складових європейського розвитку (фінансової кондиції ЄС, успішності його реформування, популярності ідеї подальшого розширення тощо).

Відповідно, оскільки модернізація України за європейськими критеріями залежить від нас самих, а євроінтеграція — і від нас самих, і від інших, то і наголос треба робити у першу чергу на модернізації і лише в другу — на євроінтеграції.

По-друге, попри послідовну підтримку наших друзів у ЄС (за яку ми вдячні), на шляху нашої євроінтеграції не буде ні щедрих субсидій, ні ейфорійних політичних заяв, ні, тим більше, консенсусу. Хоч би якими були наші успіхи, в ЄС завжди знайдеться «країна N» (часто можна навіть здогадатися, яка саме), що блокуватиме нас із власних егоїстичних міркувань. Будуть ситуації, коли те, що видавалося нашим попередникам авансом, нам доведеться «вигризати». Нова Європа буде більш егоїстичною. В ній будуть ситуації, коли навіть виражено проєвропейська Україна не матиме впливових «адвокатів». Треба бути до цього готовими.

Чому потрібна євроінтеграція

Виникає запитання: якщо політичне тло настільки змінилося, якщо ідеологічний імпульс європейського розширення настільки очевидно видихається, то чи потрібна прив'язка України до ЄС узагалі? Потрібна, і от чому.

По-перше, та обставина, що ідеологічний імпульс розширення зменшується, ще не означає, що це не буде компенсовано підвищенням імпульсу економічного. Теза про те, що Європі потрібне об'єднання технологічного ресурсу на Заході та енергетичного на Сході, цілком правомочна. Вона може вилитися у нову форму європейського єднання за участі Туреччини та пострадянських країн, насамперед по лінії чотирьох європейських свобод — свободи пересування людей, товарів, капіталів і послуг. Глибшого рівня інтеграції багатьом українським виборцям і не потрібно.

По-друге, ЄС для нас важливий не стільки як комфортабельний будинок, куди ми хочемо в'їхати, скільки як інструкція з будівництва власного комфортабельного будинку. Європейська інтеграція у нашому випадку — це схема імплементації європейських рецептів успіху на українському ґрунті. А про імплементацію чинників, які у світлі кризи не схожі на рецепти успіху, можна ще й подумати. Амбівалентність ЄС у питанні членства України (а вона була завжди, незалежно від критичності нашого діалогу) розв'яже нам у цьому плані руки.

По-третє, Європа, навіть за всіх своїх нинішніх негараздів, — це образ успіху для більшості українців. Це знак надії, який український політикум прививав українському виборцю протягом двох десятиріч. Ідея майбутнього членства в ЄС міцно сидить у свідомості українського виборця. Орієнтація на ЄС стала «загальним місцем» для всіх провідних політичних сил в Україні. Висмикувати цю основу з-під ніг — це вносити у внутрішньополітичне життя елемент сум'яття.

Отже, європейська політика України повинна зберегти свій пріоритетний статус, але стати більш приземленою, прагматичною. Для нас важлива модернізація України та відкритість Європи (у рамках уже узгоджених Зони вільної торгівлі та Плану дій щодо лібералізації візового режиму). Водночас європейська політика — це частина ширшої концепції, пов'язаної із модернізацією

країни. Вона відповідає на питання, куди ми прагнемо, але лише частково — на питання, як туди дістатися. На це питання має відповісти, серед інших чинників, наявність справжньої стратегічної рівноваги по інших напрямках.

Росія — як перспектива і виклик

У сучасному світі питання успішних реформ — це насамперед питання успішної інвестиційної політики. Звідки придуть інвестиції? Чому б не з Росії? Вона близька до нас історично і культурно. Торгівля з нею бурхливо зростає. Вона має вільний капітал. Вона має інтерес.

Проблема в тому, що часто цей інтерес не стільки економічний, скільки емоційний. Інвестиційні дивіденди РФ може отримати від будь-якої зростаючої економіки світу. Навіть запланований Євразійський союз, попри поширене переконання, може функціонувати і без української компоненти. Але іноді складається враження, що лише повернення України у свою зону впливу дасть деяким російським політикам відчуття повернення до звичного порядку речей, до «норми». В цьому — перешкода. Ми готові інвестувати у партнерство свій економічний потенціал, але не готові жертвувати прагненням будувати Україну саме за європейськими критеріями.

Це по-перше. По-друге, частково в силу ментальної звички, а частково і під свідомими політичними впливами, теорії України як такого собі «чужого проекту» знаходять у свідомості деяких росіян кращий резонанс, ніж ідея дружньої до Росії, але окремої від неї української державності. Тим самим для перспективних відносин створюється не зовсім здорове тло. Над його поліпшенням треба працювати. Треба розширювати розуміння «норми».

З іншого боку, прагнення до партнерства з РФ — це константа нашої зовнішньої політики. Як частина «українського світу», Росія завжди буде для нас одним із полюсів тяжіння. За добрих обставин вона може бути для України найбільш дружнім, розуміючим партнером — і в реалізації економічних цілей, і у зміцненні національної безпеки. Та й за недобрих — не треба впадати в істерію та негативізм. Треба лишатися собою, себто європейською демократією, і цілеспрямовано, щиро розвивати відносини партнерства там, де Росія до цього готова.

А добрі нині часи чи не дуже — це вирішується зараз. І залежатиме не в останню чергу від нашої спільної здатності вирішити «енергетичні суперечки» на основі довгострокових стратегічних інтересів і стандартів, які прийняті у сучасному світі.

Отже, і Росія, партнерство з якою могло би бути відповіддю на базові питання зовнішньополітичної стратегії України, насправді є лише частиною відповіді.

Розширення обрії

Ми існуємо між двома магнітами впливу, і по кожному з них є своє взаємне тяжіння і свої лінії напруження. Крім цих двох напрямів, пріоритетність яких не ставиться під сумнів, у багатополярному світі потрібні партнери, не обтяжені прихованим порядком денним чи прагненням нав'язати свою волю. А знайти їх можна, тільки вийшовши за рамки, якими ми традиційно обмежувалися. Маємо шукати партнерів, зацікавлених в економічних дивідендах і політичній вигоді, яку принесе співпраця з Україною, але готових приймати її такою, як вона є. Себто незалежною, демократичною, з власним, українським, набором пріоритетів, у чомусь проросійською, в чомусь проєвропейською, а частково — «річчю у собі».

Взяти хоча б Туреччину. Найдинамічніша економіка в Європі, яка, по-перше, поруч, а по-друге, зацікавлена в Україні. По-третє, в Україні та Туреччині якщо не ідентична, то схожа ситуація в діалозі з ЄС. По-четверте, саме турецька модель модернізації (європейська за орієнтирами, самостійна за реалізацією) найбільш близька для України.

Цей останній аргумент, як на мене, найважливіший. В останнє десятиріччя ми побачили, як під впевненим керівництвом прем'єр-міністра Ердогана Туреччина здійснила успішні реформи і пройшла вражаючу трансформацію — внутрішню та зовнішню. Після тривалого періоду невизначеності, криз, корупції, розбрату турецький народ об'єднався і здійснив прорив у нову національну реальність. Ті, хто бачать за численними українсько-турецькими урядовими контактами, у тому числі на рівні президента Януковича та прем'єр-міністра Ердогана, щось більше, ніж просто дипломатичну рутину, мають рацію. Це справді більше, ніж рутини. Це, по-перше, зародження нового регіонального тандема, а по-друге, запозичення досвіду, який може бути для України справді корисним. У тому числі досвіду інтеграції національної економіки у світову не за посередництва існуючих інтеграційних об'єднань, а напряму, самостійно.

Більш віддалений, але перспективний партнер — Китай. Були роки, коли, намагаючись випередити час на європейському напрямі, ми відверто відставали на китайському. Надолужувати це відставання непросто. Проте іншого шляху у нас нема. Китай — це глобальна сила. Причому на полі європейської політики він має всі шанси бути силою спокійною, не нав'язливою, а це для нас особливо цікаво.

Добре, що українська влада нарешті консолідована. Ще краще, що вона не має сильної ідеологічної забарвленості та спрямована насамперед на наведення в країні ладу. Перефразовуючи Кіссинджера, Китай, як і інші країни світу, нарешті має «номер факсу», який треба набирати, коли він прагне вести діалог із офіційним Києвом.

Дві речі, які вразили мене в ході подорожей до КНР в останні роки. Перша — поінформованість китайської сторони, її розуміння непростих реалій українського політичного життя. Тобто відсутність у нас артикульованої політики щодо Китаю не призвела до того, що Україна зникла із карти китайських інтересів.

І друга річ — китайський інтерес щодо України. Він не менш виражений і масштабний, ніж наш. Очевидно, що Україна має потенціал інвестиційного ельдорадо. Проте ми традиційно (іноді обґрунтовано, а іноді в силу особливостей національного характеру) боїмося, що інвестиційний бум вилетіть в «розпродаж України» та кінець національного суверенітету. Переконалий: прихід в Україну китайського інвестиційного капіталу — річ позитивна. Його не лише не треба боятися, а й слід усіляко вітати — як чинник, що дасть нашій економіці додаткову стабільність і впевненість у завтрашньому дні.

Те ж саме стосується Бразилії, яку я відвідував кілька тижнів тому, В'єтнаму, де я був цього тижня, країн Перської затоки, де був і знов буду. Та й інших точок на карті зовнішньої політики України, які засвідчують очевидне: її обрії радикально, кардинально розширюються.

Задіяти свій ресурс

Український дискурс на тему «ЄС чи Росія» вражає багатьма речами, але насамперед — це мисленням на рівні політичних «страшилок». «Якщо ми не вступимо в ЄС, нас проковтне Росія» — твердять одні. «Вступите в ЄС — і вас перетворять на рапсове поле для етанолових потреб» — лякають інші. На мою думку, Україна дещо завелика і має надто виражений індивідуальний характер, аби її «ковтали» або на щось перетворювали.

Треба мислити більш самодостатньо. Ми не голі і не босі, маємо, що запропонувати світу. І не настільки малі, щоб чужа парасоля вирішила всі наші проблеми. Якщо новий світ, в який ми входимо, справді буде світом боротьби за ресурси, то ресурсами нас природа наділила щедро. В тому числі тими, які будуть цінуватися найвище, — харчовим, водним, енергетичним... Питання лише в такому — вони будуть працювати на національний інтерес України чи зроблять її ласим шматком для інших.

Із певною мірою узагальнення, у світі є три чинники, які визначають силу чи слабкість нації, — економіка, демографія та природні ресурси. Нація може мати погану демографію, але бути сильною за рахунок інноваційної економіки та ресурсів. Може мати економічні проблеми, але прямувати до їх вирішення за рахунок позитивної демографії та ресурсів. Але якщо, як у випадку України, економіка протягом багатьох років залишалася нереформованою, демографія — поганою, а ресурси — невикористаними, то це означало тільки одне: були потрібні зміни, і зміни термінові.

Звідси — масштабність президентського порядку денного реформ. Звідси — небажання витрачати час на патові ситуації в українському політичному дискурсі.

Для ілюстрації нагадаю: за оцінками ООН, до 2050 року потреба світу у харчах зросте на 70%. Це означає, що за світовим обіднім столом щодня з'являються 219 тисяч нових ротів. Я сказав би — це 219 тисяч щоденних додаткових аргументів, аби Україна не втрачала жодного дня і мислила самодостатньо, як міжнародний гравець, який принаймні в одній сфері — харчовій — має потенціал справді глобального впливу.

Стратегічна рівновага

Очевидно, що Україна — це Європа. Вона має орієнтуватися на європейські цінності та бути вірною своїй європейській суті. Так само зрозуміло, що Україна історично та культурно близька до Росії. Була, є і буде. Проте в умовах, коли сучасний світ стає дедалі більш орієнтоцентричним, Україна має дивитися і далі — на Схід, на Захід, на Південь.

Активізація нових стратегічних напрямів національної зовнішньої політики дасть нам простір для дипломатичного маневру, інвестиції та партнерство, в якому проблема «подвійного дна», можливо, буде не такою гострою, як часто бувало на інших напрямках. Вона дасть нам силу, щоб тримати свою лінію у відносинах із РФ та не бути в ролі прохача з ЄС.

Україні потрібен стратегічний баланс. Але баланс у більш широкому сенсі, ніж «балансування». Що більше точок опори матиме українська зовнішня політика за межами лінії ЄС—РФ, то стабільнішою, впевненішою вона буде.

Це стосується як найкращого, так і найгіршого сценарію на наступні роки.

Найкращий — це якщо справдиться прогноз швейцарського банку Credit Suisse, що у наступні п'ять років сумарний ВВП країн світу зросте на 50%, до 345 трлн. дол. На думку банкірів, це відбудеться насамперед за рахунок китайського «економічного дива» та потужного зростання в тихоокеанській Азії, Латинській Америці та Африці.

Найгірший — це якщо західна фінансова «бульбашка» лусне, з усіма відповідними наслідками для світової економіки. В такому разі найшвидше оговтаються ті, хто має власне розвинене виробництво. А це насамперед молоді, енергійні зростаючі ринки.

Україні потрібна не просто протидія до її традиційної зовнішньополітичної дихотомії. Їй потрібна причетність до глобальної динаміки, якщо вона буде позитивною, і «страховий поліс», якщо ця динаміка буде негативною. У нинішніх умовах ні розпливчата перспектива членства в ЄС, ні розтяжка по лінії ЄС—РФ, окремо взяті, не дадуть Україні ні першого, ні другого. Поки Україна існує в обмеженому геополітичному вимірі, реалізація її потенціалу буде так само обмеженою. Вона буде скоріше об'єктом, ніж суб'єктом. Але що активніше розширювати поле нашої зовнішньої політики за рахунок інших гравців, то краще буде для реалізації наших пріоритетів, у тому числі європейських, і тим більше буде навколо України нової динаміки.

Усвідомлення цієї необхідності — це, як на мене, один із очевидних уроків перших двадцяти років незалежності. Ще один урок полягає у тому, що самого тільки усвідомлення замало. Потрібна ангажована, багаторівнева державна стратегія. В першу чергу — економічна, в другу — політична. Потрібна єдність думки, риторики та дії. Потрібне розуміння, що Україна може мати європейську мету, але в умовах нової міжнародної реальності шлях до цієї мети буде дещо іншим, ніж у нових країн — членів ЄС. Це буде шлях внутрішньої трансформації за європейськими критеріями, у стратегічному партнерстві з ЄС та Росією, але й за рахунок розбудови відносин із тими регіонами світу, де є позитивна динаміка розвитку, жива зацікавленість у співпраці з Україною та повага до її прагнень.

І останнє: рівновага — це не багатовекторність. Вона означає внутрішню силу та чітке розуміння, чого ми прагнемо — у поєднанні із здатністю «почути кроки Провидіння в шумі історії». Гюго казав, що рівновага — це основний закон матеріального світу, так само як справедливість — основний закон духовного. Україні вона потрібна — щоб стати сучасною європейською державою, яка розвивається в унісон із навколишнім світом.

Дзеркало тижня

10.03.2012. Грищенко радить Україні йти в Європу шляхом Польщі та Туреччини

«На шляху нашої євроінтеграції не буде ні щедрих субсидій, ні ейфорійних політичних заяв, ні, тим більше, консенсусу», — попередив міністр.

Україні у питанні наближення до європейських стандартів треба брати приклад з Польщі та Туреччини. «Польська модель» зводиться до того, що держава декларує політику реформ за європейським зразком, мобілізує національний ресурс і здійснює ці реформи, отримуючи на кожному із цих кроків щедру підтримку ЄС. «Турецька модель» зводиться до того ж самого, тільки підтримка ЄС уже не є вирішальним моментом.

Про це міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко пише у своїй статті для ZN.UA.

За словами міністра, польська модель — це здійснення модернізації за критеріями ЄС у процесі набуття членства в ЄС. Турецька — це модернізація за критеріями ЄС в умовах невизначеності щодо майбутнього членства.

«За умов, в які ми поставлені, Україні потрібна європейська політика, близька до польської, ще ближча — до турецької, але все ж таки з вираженою українською специфікою», — вважає Грищенко.

Специфіка, за його словами, полягає в тому, що вступ України до ЄС залишається метою, яка залежить від низки об'єктивних складових європейського розвитку.

«Відповідно, оскільки модернізація України за європейськими критеріями залежить від нас самих, а євроінтеграція — і від нас самих, і від інших, то і наголос треба робити у першу чергу на модернізації і лише в другу — на євроінтеграції», — зазначив Грищенко.

«На шляху нашої євроінтеграції не буде ні щедрих субсидій, ні ейфорійних політичних заяв, ні, тим більше, консенсусу. Хоч би якими були наші успіхи, в ЄС завжди знайдеться „країна N“ (часто можна навіть здогадатися, яка саме), що блокуватиме нас із власних егоїстичних міркувань. Будуть ситуації, коли те, що видавалося нашим попередникам авансом, нам доведеться „вигризати“. Нова Європа буде більш егоїстичною. В ній будуть ситуації, коли навіть виражено проєвропейська Україна не матиме впливових „адвокатів“, — наголосив він.

Дзеркало тижня

11.03.2012. Грищенко: Європа не бажає бачити Україну кандидатом у члени ЄС

На думку Костянтина Грищенка, Європа більше не має бажання фінансувати реформи у країнах-кандидатах у члени ЄС. Однак глава МЗС вважає, що така позиція Євросоюзу не означатиме відмову України від євроінтеграції.

Європейський союз не бажає бачити Україну кандидатом у члени ЄС. Про це міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко пише у своїй статті для видання ZN.UA.

«ЄС був відповіддю на всі питання, поки фінансував, опікав і спрямовував трансформацію у країнах-кандидатах (у члени ЄС – ред.). Сьогодні він суб'єктивно не має бажання (а також об'єктивно не має ресурсів) бачити Україну як країну-кандидата», – зазначив Грищенко.

«Це може змінитися у перспективі, але нині нам треба прийняти це як даність, що прямо впливатиме на європейську політику України у найближче десятиріччя. І відповідним чином формувати свою політику», – додав він.

Втім, на думку глави МЗС, така позиція Євросоюзу не означатиме відмову України від євроінтеграції. «ЄС для нас важливий не стільки як комфортабельний будинок, куди ми хочемо в'їхати, скільки як інструкція з будівництва власного комфортабельного будинку. Європейська інтеграція у нашому випадку – це схема імплементації європейських рецептів успіху на українському ґрунті», – наголосив Грищенко.

"Коммерсант Україна"

12.03.2012. Уряд подивився на Захід

Створюється нова структура, відповідальна за євроінтеграцію

Як стало відомо "Коммерсант", уряд планує створити новий державний орган, відповідальний за євроінтеграцію. Його керівник уже визначений, а механізм створення опрацьовується. Єврокомісія, а також українські експерти вітали ініціативу Києва. Однак перешкодою для ефективної роботи нового органу може стати втома Євросоюзу від України, а також кадрові та фінансові проблеми, викликані відсутністю підтримки нових проектів з боку Мінфіну.

Про плани щодо створення нової державної структури, яка буде займатися європейською інтеграцією України, "Коммерсант" повідомили кілька джерел у органах влади. За словами співрозмовників, вже визначений її майбутній керівник - Василь Філіпчук, який займає сьогодні посаду голови департаменту політики та безпеки Міністерства закордонних справ. В уряді необхідність формування нової структури лобіює перший віце-прем'єр Валерій Хорошковський. Пани Хорошковський і Філіпчук знайомі давно, а останнім часом неофіційно співпрацювали з питань інформаційної політики першого віце-прем'єра, стверджує один зі співрозмовників "Коммерсант".

Василь Філіпчук в бесіді з "Коммерсант" не став коментувати інформацію про можливість його переходу на нову посаду, але підтвердив, що знає про плани створення нового координаційного органу. Дипломат додав, що він буде сформований на базі існуючого департаменту європейської інтеграції (ДЄІ) секретаріату Кабінету міністрів. "Після призначення Валерія Хорошовського першим віце-прем'єром він ініціював збільшення штату департаменту з 13 до 30 осіб. Перший віце-прем'єр звернувся до нас (в МЗС. - "Коммерсант") з проханням допомогти в його укомплектуванні, і цей процес вже почався", - розповів пан Філіпчук. Зміна штатного розкладу введено в дію постановою Кабміну №143 від 27 лютого.

Розширення ДЄІ є лише першим етапом реформи. "Валерій Хорошковський вирішив, що ця структура повинна мати не тільки технічні функції, а й політичну вагу, - підкреслив інформований співрозмовник "Коммерсант". - Поки департамент буде працювати в секретаріаті Кабміну, але через кілька місяців буде піднято питання про створення окремого органу в системі виконавчої влади. Чисельність штату там буде значно більше". Відповідно до одного з можливих варіантів, мова піде про створення Координаційного бюро європейської інтеграції та міжнародного співробітництва, який займатиметься взаємодією не тільки з Євросоюзом, але і з міжнародними фінансовими організаціями.

Експерти неодноразово заявляли, що Києву не вистачає єдиної координаційної структури в сфері інтеграції з ЄС. Це стало однією з причин провалу України в пілотному рейтингу євроінтеграції країн Східного партнерства, де вона посіла третє місце після Молдови і Грузії. "Якщо Україна створить новий орган, це підвищить бали Києва. До того ж ми модифікували рейтинг, і в 2012 році ця складова (координація взаємодії з ЄС. - "Коммерсант") стає ще більш вагомою", - зазначила в розмові з "Коммерсант" керівник проекту рейтингу, директор європейської програми фонду "Відродження" Ірина Солоненко.

У період прем'єрства Юлії Тимошенко в Кабміні вже існувало Координаційне бюро європейської та євроатлантичної інтеграції, але воно так і не стало впливовим. У 2010 році нова влада в кілька разів скоротила його штат, а потім і зовсім ліквідувала.

Колишній керівник координаційного бюро, партнер юридичної компанії IMG Partners Вадим Трюхан переконаний, що, якщо Україна має намір дотримуватися європейського вектора, альтернативи створенню повноважного координаційного органу не існує. Його структурне підпорядкування може бути різним - в сусідніх з Україною країнах, які отримали статус члена ЄС, практикувалися варіанти створення окремих євроінтеграційних міністерств (Румунія), спецорганів зі статусом міністерства (Польща) та підрозділів в апараті уряду (Словаччина).

Необхідною умовою успіху є достатні повноваження і фінансування цієї структури, впевнений пан Трюхан. "У всіх країнах Східної Європи співробітникам таких органів зарплата була підвищена на 10-100%, що зробило роботу в сфері євроінтеграції престижною. Нам цього так і не вдалося домогтися", - зізнався "Комерсант" експерт. Джерело "Комерсант", причетний до формування ДЄІ, підтвердив, що однією з перешкод для завершення робіт по створенню нового спецоргану є проблеми з фінансуванням. "Міністерство фінансів ні з чим не погоджується, у них позиція проста: грошей немає", - поскаржився "Комерсант" чиновник.

За інформацією "Комерсант", Київ повідомив Брюсселю про свої плани зі створення органу, поки що - неофіційно. "На даний момент ми не отримали формального повідомлення про назву, структуру або функції можливого нового органу, - заявив "Комерсант" офіційний представник Єврокомісії Петер Стано. - Але в ЄС, безумовно, вітають кроки, спрямовані на поліпшення координації складною і амбітною євроінтеграційної порядку денного в Україні". Пан Стано додав, що ЄС не нав'язує Києву ту чи іншу модель організації координаційної структури.

У МЗС тим часом дорікають ЄС у тому, що його керівництво відсторонилася від підтримки створення євроінтеграційного органу в Україні. "ЄС вже давно не просить Київ на високому рівні про створення координаційного бюро. Схоже, їм комфортно і без нього - не потрібно витрачати час і зусилля на предметну роботу з українським урядом і можна обмежуватися критикою", - розповів "Комерсант" український дипломат.

Вадим Трюхан також відзначив недостатню активність Євросоюзу в цьому питанні. На його думку, однією з причин небажання Брюсселя шукати нові шляхи співпраці з Києвом є загальне розчарування України в Європі. "Сьогодні в ЄС настільки зневірилися в можливості демократичних змін в Україні, що інституційні зміни стають другорядним питанням", - вважає експерт.

УНІАН

13.03.2012. В МЗС України очікують, що угоду про асоціацію з ЄС буде парафоровано до кінця березня

У Міністерстві закордонних справ України очікують, що угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом буде парафорована до кінця березня. Про це повідомив сьогодні на брифінгу речник МЗС Олександр Дикусаров. "Ми очікуємо проведення парафування угоди до кінця поточного місяця у Брюсселі", - сказав він.

За словами О.Дикусарова, після парафування сторони розпочнуть підготовку угоди до підписання. О.Дикусаров зазначив, що ця процедура передбачає значну технічну роботу, в тому числі підготовку автентичного перекладу тексту угоди українською мовою та мовами країн-членів ЄС.

О.Дикусаров також зазначив, що Міністерству закордонних справ України відомо про підготовку у Верховній Раді України відповідної заяви щодо якнайшвидшого укладення угоди про асоціацію. "Ми сподіваємося, що ця заява буде підтримана всіма фракціями Верховної Ради, адже підписання угоди про асоціацію є національним інтересом України і інтересом українських громадян", - додав він.

Як повідомлялося, Україна і ЄС в 2007 році почали переговори щодо Угоди про асоціацію, що включатиме зону вільної торгівлі. 19 жовтня 2011 року представники України та ЄС завершили переговори щодо створення ЗВТ.

19 грудня 2011 року на саміті Україна-ЄС було оголошено про завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію. Проте парафування угоди не відбулося.

Дзеркало тижня

20.03.2012. У Кабміні впевнені, що Росія визнає якість українського сиру

У МЗС впевнені, що експертиза українських підприємств, які виготовляють сир, підтвердить високу якість цієї продукції.

Київ вітає рішення російської сторони безпосередньо приступити до перевірки якості українських сирів. Про це заявив директор департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин.

«Ми вітаємо рішення російської сторони приступити до перевірки якості продукції на підприємствах. Так ми дійсно зможемо побачити те, що за цим стоїть реальна турбота про якість продукції та здоров'я росіян, а не тільки спроба політизувати це питання», - сказав він.

Він висловив сподівання, що у результаті перевірки українська продукція отримає належне підтвердження своєї високої якості, а також, що українські сири будуть як на російських ринках, так і на ринках СНД, а також на інших ринках.

Нагадаємо, Росспоживнагляд планує розпочати перевірку українських підприємств, які збираються постачати сир на російський ринок, 26 березня. Рішення перевірити українську

продукцію було викликано тим, що Росія не довіряє результатам експертизи українських сирів, яка була проведена за кордоном.

Росспоживнагляд на початку лютого доручив своїм територіальним управлінням вилучати з обігу сири трьох українських виробників, які не відповідають техрегламенту РФ на молоко і молочну продукцію, оскільки містять рослинні жири замість тваринних, але на етикетці про це не повідомляється. Пізніше список був розширений, у результаті під заборону потрапили сири семи заводів: ПП «Прометей», АТ «Пирятинський сирзавод», ТОВ «Гадячсир», Баштанський і Лозівський сирзаводи, «Бель Шостка України» та Хмельницька маслосирбаза.

ПРЕЗИДЕНТ

Дзеркало тижня

06.03.2012. Янукович не хоче перед виборами підвищувати тарифи на газ на вимогу МВФ

Україна не буде підвищувати ціни на газ для населення, як того вимагає МВФ, поки доходи громадян не будуть достатньо високими.

Президент України Віктор Янукович заявляє, що Україна не погодиться з вимогою Міжнародного валютного фонду (МВФ) про підвищення цін на газ для населення.

Про це він повідомив під час церемонії нагородження видатних жінок з нагоди 8 березня в Києві у вівторок, 6 березня.

«Нам треба спочатку підняти доходи нашого населення, а потім піднімати ціни. Тому вимоги МВФ підняти на 50% ціну на газ для населення для нас є неприйнятним, ми на це не згодні і ніколи не погодимося», — сказав він.

Янукович зазначив, що з цієї причини Україна і не має кредитів від МВФ. У той же час він вважає, що все це на краще, оскільки Україні вдалося скоротити зовнішні борги.

Нагадаємо, що раніше Янукович заявляв, що Україні «дуже потрібні кредити МВФ». За його словами, те, що цих кредитів ось уже рік як немає, — це «з одного боку погано, а з іншого — добре».

Ще восени 2011 року глава НБУ Сергій Арбузов в ексклюзивному інтерв'ю ZN.UA повідомив, що практично всі умови угоди з МВФ вже виконано, залишилися тільки тарифи на газ для населення. Оскільки, за словами Арбузова, різке підвищення цих тарифів для уряду буде рівносильним політичному самогубству.

Як відомо, в 2011 році Україна не отримала від МВФ ані копійки. Однак український уряд зумів збільшити держборг і без кредитів МВФ. Так, сукупний державний борг України в 2011 році виріс на 9,1% або на 4,918 млрд. дол — до 59,216 млрд. дол. При цьому за 2010 рік держборг збільшився ще більше — на 36%.

У 2012 році Україна повинна повернути МВФ SDR2, 433 млрд (3,719 млрд доларів за поточним курсом), у тому числі SDR199 млн у рахунок відсотків.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

06.03.2012. Віктор Янукович: Ми продовжимо скорочувати закупки російського газу

Україна має намір і в подальшому скорочувати обсяги закупівлі російського газу, оскільки його ціна невідомою для національної економіки. Про це Президент України Віктор Янукович сказав під час зустрічі з видатними жінками, що відбулася напередодні Міжнародного жіночого дня.

«Ми маємо велику надію, що різними шляхами будемо долати цю проблему - і ці шляхи відомі», - сказав Президент. Він нагадав, що Україна вже скоротила обсяги закупки російського газу з 41 до 27 млрд кубометрів.

«Плануємо і в подальші роки скорочувати рівень закупок. Причина одна - в нас немає таких грошей», - сказав Віктор Янукович.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

06.03.2012. Україна не підвищуватиме ціну на газ для населення — Президент

Ціна на газ для громадян України не буде підвищуватися, незважаючи на вимоги МВФ. Про це Президент України Віктор Янукович сказав під час зустрічі з видатними жінками, що відбулася напередодні Міжнародного жіночого дня.

«Вимоги МВФ підняти на 50% ціну на газ для населення для нас неприйнятні. Ми на це не погодилися і ніколи не погодимося», - сказав Віктор Янукович, додавши - з цієї причини Україна не має кредитів МВФ. Водночас, зауважив він, така ситуація посприяла скороченню наших зовнішніх боргів.

Президент зазначив, що і в 2011, і в 2012 році Україна має «пікові виплати зовнішніх боргів», які складають близько 70-75 млрд грн на рік.

ВВС Україна

06.03.2012. Чому Янукович зволікає із військовою доктриною?

Українська влада каже, що перед нею не стоїть вибір, НАТО чи Росія

Провідні експерти у галузі оборони та національної безпеки закликають президента України якнайшвидше затвердити Стратегію національної безпеки та Військову доктрину України.

Відповідні рекомендації були схвалені на круглому столі за участю провідних науковців у галузі безпеки.

Як сказав доктор політичних наук, віце-президент Національної академії державного управління при президенті Костянтин Ващенко, "президент має взяти на себе роль модератора цього процесу".

Все - у проекті, окрім позаблокового статусу

Як вважають, однією із причин неухвалення президентом остаточних рішень є відсутність політичного консенсусу стосовно стратегії національної безпеки навіть у самій правлячій коаліції.

"Політичного консенсусу чи хоча б спільних підходів немає навіть у правлячій коаліції. І в цьому головна причина, чому Стратегія національної безпеки і Військова доктрина досі не набули чинності. Але Україні доведеться зробити вибір, оскільки самостійно вона свою безпеку не захистить. Президент має дати алгоритм розвитку", - вважає Костянтин Ващенко.

Військову доктрину попередньо схвалив Кабінет Міністрів України ще у квітні минулого року, проте досі президент Віктор Янукович не ввів її у дію своїм указом. Стратегія національної безпеки існує лише у проекті. Її почули у щорічному посланні до парламенту минулого року. Програма розвитку Збройних Сил також остаточно не схвалена.

Єдиним чинним документом, в якому ідеться про місце України у системі безпеки, є закон "Про засади зовнішньої і внутрішньої політики", у якому Україна проголошена позаблоковою державою.

Цьому передували кількаразові спроби влади змінити напрям, яким має рухатися країна.

Леонід Кучма спочатку проголосив євроатлантичний курс, але, посварившись із Заходом, вилучив цю норму із закону "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики". Прийшовши до влади, Віктор Ющенко її повернув, але згодом Віктор Янукович піддав ревізії проголошений його попередником євроатлантичний курс.

"У 2010 році, після приходу до влади Януковича, був ухвалений закон "Про засади внутрішньої та зовнішньої політики", у якому Україна проголошена позаблоковою державою. Тому сьогодні дискусія може мати суто теоретичний характер, оскільки місце України у системі безпеки нова влада визначила", - сказав ВВС Україна директор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій Мельник.

Проте, учасники круглого столу "Забезпечення національної безпеки в умовах глобальних та регіональних невизначеностей" у схвалених рекомендаціях закликають "започаткувати розробку принципово нової державної політики національної безпеки, яка б була спрямована на забезпечення суб'єктності України як ключового актора міжнародних відносин на Євразійському континенті".

Російські "горизонти"

Навряд чи є підстави говорити про те, що українська влада може найближчим часом кардинально переглянути статус України і проголосити курс або до НАТО, або в Організацію колективної безпеки, куди Україну наполегливо запрошує Росія. Але ризики, що постають перед Україною, змушують її якнайшвидше схвалити документ, у якому чітко будуть зафіксовані принципи захисту своїх національних інтересів, кажуть експерти.

"На Україну чекає нова хвиля тиску після приходу на президентську посаду у Росії Володимира Путіна. Було б логічно, щоб Україна хоча б формально затвердила основні стратегічні документи, які б демонстрували світовій спільноті і тій же Росії, як Україна має намір захищати свої національні інтереси. Зараз Україна живе без стратегії у сфері безпеки. Тобто, армія витрачає бюджет на повсякденну діяльність, а не на рух у чітко визначеному стратегічному напрямі розвитку", - сказав ВВС Україна директор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій Мельник.

Завкафедрою політології та соціології Національного економічного університету ім.Гетьмана Володимир Смолянчук наголошує, що потужні зусилля Росії відновити свій глобальний геополітичний вплив ближчим часом відчують її сусіди і, перш за все, Україна.

"Відповідно до Стратегії національної безпеки Росії до 2020 року, розпочато реалізацію безпрецедентних програм розвитку Збройних Сил та модернізації оборонно-промислового

комплексу. Протягом десяти років на такі цілі буде виділено астрономічні 23 трильйони рублів, з пріоритетним фінансуванням ядерних сил, повітряно-космічної розвідки, високочастотної зброї, систем зв'язку. Російська армія стане армією, проти якої реально не буде аргументів", - сказав під час круглого столу з проблем безпеки Володимир Смоляннюк.

"Можна припустити, що горизонти російської влади визначилися до 2024 року, оскільки Володимир Путін може претендувати і на другий президентський термін. Тому Україна має визначитися, з ким вона", - додав професор Смоляннюк.

Росія постійно запрошує Україну до Організації колективної безпеки (ОДКБ). Про більш тісну співпрацю України із цією організацією раніше вже заявляли і представники провладної Партії регіонів.

Зокрема, колишній міністр оборони Олександр Кузьмук висловлювався за формалізацію співпраці України з ОДКБ і з цією метою - за фіксацію "на політичному рівні завдань та обсягів співробітництва з організацією". Сам він вважає, що Україна має приєднатися до спільної системи протиповітряної оборони країн ОДКБ, що, на його думку, не суперечитиме позаблоковому статусу держави.

Радник новопризначеного міністра оборони Володимир Шкідченко також називає "перспективним напрямом" взаємодію із об'єднаною системою протиповітряної оборони, а також співробітництво у військово-технічній сфері і підготовці військових кадрів в рамках ОДКБ.

Цінності і довіра

Президент Віктор Янукович неодноразово заявляв, що Україна не припиняла співпраці із Північноатлантичним альянсом і що контакти із НАТО відбуваються на постійній основі.

Проте експерти кажуть, що чи не найбільш помітним і реальним наслідком співпраці України із євроатлантичними структурами є лише участь у миротворчих операціях. За інформацією міністерства оборони, Україна лишається єдиним партнером альянсу, що бере участь у всіх її основних миротворчих операціях.

Військове співробітництво із євроатлантичними структурами зараз узалежене від політичних подій в Україні. Як визнав радник міністра оборони Володимир Шкідченко, Україна не може похвалитися формалізацією відносин із ЄС у сфері безпеки.

"На відміну від формату партнерства з НАТО, ми не можемо похвалитися особливим формалізованим статусом у співробітництві з Євросоюзом. Це завдання стоїть зараз перед міністерством оборони. Його реалізація можлива шляхом започаткування регулярних консультацій на рівні міністрів оборони країн-членів ЄС та України. Започаткування тіснішого партнерства з ЄС відповідатиме нашим європейським устремлінням і зміцнить безпеку на Європейському континенті", - сказав Володимир Шкідченко на засіданні круглого столу з питань безпеки.

Такі досить оптимістичні слова людини, яка керувала міністерством оборони у 2001-2003 роках, дуже дисонують із заявами, що лунають на адресу України від європейських структур.

Тому заклики провідних фахівців у галузі безпеки до української влади про необхідність "визначитися із суб'єктністю України" і сказати, з ким вона, навряд чи отримають відгук найближчим часом.

"Зараз Верховна Рада може переглядати закони за помахом руки Чечетова хоч тричі на день. Але ж насправді все набагато складніше. Не достатньо просто внести зміни до законодавства. Навіть якщо уявити, що Віктор Янукович вирішить йти у НАТО, це ж нічого не змінить. Ми вже маємо приклад ЄС. Проблема не лише у законодавстві, а у цінностях і довірі", - сказав ВВС Україна директор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Олексій Мельник.

Проте законодавче встановлення цілей і завдань у сфері національної безпеки - такими, як їх бачить чинна українська влада - лишається актуальним. І не лише для самої України, а й для тих, з ким вона хоче співпрацювати.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

13.03.2012. Україна зацікавлена у співпраці з Туркменистаном із розвитку ПЕК – Глава держави

Україна зацікавлена у співпраці з Туркменистаном із розвитку паливно-енергетичного комплексу. Про це заявив Президент України Віктор Янукович під час українсько-туркменських переговорів у розширеному складі.

«Нас дуже цікавлять питання спільної роботи у плані розвитку паливно-енергетичного комплексу. Той потенціал, який є в Україні, може повною мірою бути задіяним Туркменистаном у розвитку видобутку і транспортуванні природного газу», - підкреслив він. Віктор Янукович зокрема зазначив, що Україна готова брати участь у проектах щодо розробки газових родовищ і надати відповідне обладнання вітчизняного виробництва тощо.

Глава держави також назвав цікавою та важливою для України участь у будівництві другої лінії газопроводу Малай-Багтиярлик (складової газопроводу Туркменистан-Китай) та газопроводу

«Схід-Захід» через території Туркменістану, Афганістану, Пакистану та Індії. Україна, окрім того, зацікавлена в участі в модернізації 5-го енергоблоку Морської електростанції. «Ми готові продовжувати постачання українського устаткування на це будівництво... Це також той проект, що дуже важливий та цікавий для нас», - сказав В.Янукович.

Президент звернув увагу на ріст товарообігу між Україною та Туркменістаном. За його словами, у 2011 році його показники збільшилися втричі – до 1 мільярда 200 мільйонів доларів порівняно з 2010 роком.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

17.03.2012. Традиційно дружні відносини України та Росії треба підтверджувати конкретними діями - Віктор Янукович

Газове питання у відносинах України та Росії має знайти своє рішення - взаємоприйнятне для обох сторін. Про це Президент України Віктор Янукович заявив в інтерв'ю програмі «Формула влади» телеканалу «Россия-24».

Наразі, зазначив Глава держави, ціна на газ залишається єдиним невирішеним питанням у традиційно дружніх відносинах України та Росії.

«Я вірю, що в нас вистачить політичної волі, мудрості, вирішити це питання. У нас немає інших варіантів - ні в Україні, ні у Росії. Ми не можемо платити такі необґрунтовані гроші, таку ціну за цей газ. Це неправильно, несправедливо», - наголосив Віктор Янукович.

Президент водночас зазначив, що за останні два роки Росії вдалося практично усунути бар'єри, які існували між нашими країнами в торговельних відносинах, а також серйозно просунулись у питаннях міжрегіональної співпраці.

Інтерв'ю Президента України вийде в ефірі телеканалу «Россия-24» у неділю, 18 березня о 17.30 за місцевим часом (15.30 за київським). Інтерв'ю також буде опубліковане в «Російській газеті» у понеділок, 19 березня.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

18.03.2012. Метою євроінтеграції України є підвищення якості життя людей - Президент

Курс України на європейську інтеграцію має на меті насамперед підвищення стандартів якості життя громадян до європейських стандартів. Про це Президент України Віктор Янукович заявив в інтерв'ю Михайлу Гусману, яке вийшло сьогодні на телеканалі «Россия-24».

«Процес європейської інтеграції ми насамперед для себе розглядаємо як механізм, що створить умови наближення України до європейських стандартів... Ми це не робимо для Європи, ми це робимо для України, і для нас це дуже важливо», - сказав він.

Говорячи про позитивні аспекти євроінтеграції, Глава держави зокрема зазначив, що йдеться про лібералізацію візового режиму з країнами ЄС, розвиток ефективних і взаємовигідних торгово-економічних відносин.

У цьому контексті Президент наголосив: «Дуже важливо, щоб ми мали стандарти - і технічні, і торговельні - які б для України створювали рівні правила на зовнішніх ринках з європейськими країнами». Він нагадав, що на сьогодні товарообіг України з європейськими країнами перевищує 60 мільярдів доларів.

«Усе, що пов'язане з європейською інтеграцією, - це питання нашого розвитку. Адже головна мета - будувати сильну державу, і щоб люди від цього користь мали, краще жили», - підкреслив Віктор Янукович.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

18.03.2012. Віктор Янукович: Україні та Росії потрібно підтримувати тісні гуманітарні зв'язки

Україна та Росія й надалі повинні підтримувати тісні гуманітарні зв'язки. Про це заявив Президент України Віктор Янукович в інтерв'ю Михайлу Гусману, що вийшло сьогодні на телеканалі «Россия-24».

«Гуманітарна складова наших відносин має величезне значення», - підкреслив В.Янукович.

Глава Української держави зокрема нагадав, що українці та росіяни разом боролися в роки Другої світової війни. Сьогодні, переконаний він, ми повинні пам'ятати й шанувати пам'ять про подвиг того покоління. «Це покоління переможців, визволителів нас зобов'язує, щоб ми не руйнували гуманітарні зв'язки», - зазначив В.Янукович.

«Це люди, перед якими ми в боргу... Ми складаємо іспити перед ними, як перед своєю совістю», - наголосив Президент.

Під час інтерв'ю Михайло Гусман подарував Віктору Януковичу архівний номер газети «Известия» від 9 вересня 1943 року, в якому повідомлялося про звільнення Єнакієвого від фашистських загарбників.

На сторінках «Известий» повідомляється про те, що в Донецькому басейні війська Червоної армії Південного та Південно-західного фронтів під час Донбаської операції звільнили від німецько-фашистських загарбників міста Дебальцеве, Горлівка, Єнакієве.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

18.03.2012. Глава держави: Україні та Росії потрібно прибрати бюрократичні перепони в прикордонній торгівлі

Україні й Росії слід прибрати бюрократичні бар'єри, які сьогодні перешкоджають нормальному режиму прикордонної торгівлі між нашими країнами. Таке переконання висловив Президент України Віктор Янукович в інтерв'ю Михайлу Гусману, яке вийшло сьогодні на телеканалі «Россия-24».

«Звісно, ми повинні зняти ці бюрократичні бар'єри, які стоять на шляху прикордонної торгівлі», - сказав В.Янукович, зазначивши: подібні перепони лише ускладнюють життя громадян двох держав.

Президент також висловився за доцільність максимального спрощення порядку перетину українсько-російського кордону в установлених пунктах пропуску. «Він має бути максимально комфортним», - сказав В.Янукович.

«Ми повинні з повагою ставитися до наших громадян – з огляду на це ми, звісно, багато вже досягли, але ще є робота... Можливо, якісь нормативні міждержавні документи нам потрібно буде підписати додаткові, ці всі процедури відрегулювати», - сказав він.

Водночас Президент відзначив значну роботу, уже зроблену Україною й Росією в питаннях міжрегіонального співробітництва. Йдеться зокрема про практично усунуті бар'єри в торговельних відносинах. «Ми наблизилися вже впритул до ухвалення рішення щодо розмежування Керченської протоки - це дуже важливо - і, у зв'язку з цим, практично, щодо делімітації кордону між Україною та Росією», - також зазначив він.

Президент наголосив: йдеться про питання, важливі для обох сторін. «Вирішивши їх, ми матимемо вже подальші, я б сказав, цивілізовані міждержавні відносини... Ми зобов'язані були виконати цю роботу, і ми її фактично виконали», - сказав Віктор Янукович.

Дзеркало тижня

18.03.2012. Янукович: Україна і Росія близькі до делімітації азово-керченського кордону

Янукович підтвердив, що питання про делімітацію морського кордону між Україною і Росією практично вирішене.

Україна і Росія практично узгодили питання про делімітацію морського кордону. Про це президент України Віктор Янукович заявив в інтерв'ю російському телеканалу «Росія-24».

«Ми наблизилися вже впритул до прийняття рішення щодо розмежування Керченської протоки. Це дуже важливо, і в зв'язку з цим практично вирішили питання з делімітації кордону між Україною і Росією», — сказав президент.

За його словами, це дуже важливе питання, вирішення якого дозволить мати цивілізовані міждержавні відносини, «оскільки не маючи кордонів, держави не можуть існувати».

«Ми зобов'язані були виконати цю роботу, і ми її фактично виконали», — зазначив Янукович.

Як повідомляло ZN.UA, українська сторона вважає прийнятними пропозиції Росії щодо азово-керченського кордону. Координати лінії кордону, запропоновані Москвою, лише трохи відрізняються від української версії.

Дзеркало тижня

18.03.2012. Янукович пообіцяв швидку ратифікацію договору про вільну торгівлю в СНД

Для ратифікації договору про вільну торгівлю з СНД залишилося врегулювати «дрібні процедурні питання».

Президент України Віктор Янукович заявляє, що договір про створення зони вільної торгівлі з СНД буде ратифікований найближчим часом. Про це він сказав в інтерв'ю російському телеканалу «Росія — 24».

За словами президента України, у юристів виникли «дрібні процедурні питання», які буде незабаром вирішено.

Водночас В.Янукович зазначив, що питання про створення ЗВТ в рамках СНД довгий час не приймалося не через Україну, а саме через позиції Росії.

«В рамках СНД ми часто зустрічаємося, і ми бачили, що зрушити Росію так просто з місця не вдавалося. Зараз нарешті крига скресла, і залишилися тільки дрібні питання. І угоду, звичайно, буде ратифіковано. Я переконаний», — сказав президент.

Як повідомлялося, 18 жовтня 2011 року в Санкт-Петербурзі керівники урядів країн СНД, зокрема прем'єр України Микола Азаров, підписали договір про зону вільної торгівлі в рамках Співдружності. Кабінет міністрів України схвалив цей документ 9 листопада і передав до Верховної Ради. Однак станом на кінець лютого парламент був не готовий ратифікувати договір.

ВВС Україна

19.03.2012.Віктор Янукович каже, що опанував українську і розмовляє нею з задоволенням

Напередодні дводенного візиту до Росії президент Віктор Янукович в інтерв'ю російським ЗМІ пообіцяв, що Україна найближчим часом ухвалить закон про дві офіційні мови - українську та російську.

"У цьому зацікавлена Україна, її населення, яке розмовляє в основному двома мовами - українською та російською", - сказав Віктор Янукович в інтерв'ю агенції ІТАР-ТАРС.

Президент визнав, що "були періоди часу в державі, коли допускалися перекося в мовних проблемах". Проте зараз, переконаний Віктор Янукович, цієї проблеми в Україні не існує.

"Сьогодні люди пропонують: аби нам знову не розпалювати це питання, яке постає від виборів до виборів, потрібно його відрегулювати на законодавчому рівні з урахуванням світової практики", - переконаний президент.

"Багато європейських країн мають двомовність, три мови... І живуть нормально, спокійно. Нема жодних проблем", - сказав президент, не розширивши свою думку конкретним прикладами.

"Тому ми пішли цим шляхом. Тобто, використовуючи ту практику, яка існує в Європі, де прийнята Європейська хартія про мови. Здається, Росія її ратифікувала, і Україна також. У відповідності з цією хартією прийнято закон. Він зареєстрований, буде розглянутий і ухвалений", - сказав президент.

Він наголосив, що пристрасті навколо мовного питання розпалюють політики.

Зберегти культурну спадщину...росіян?

Також Янукович звернув увагу на те, що в країні є райони, де розмовляють і трьома, чотирма мовами і для людей необхідно створити умови, зокрема, викладання в школах, підручники та інше.

"Ми все робимо для того, аби зберегти культурну спадщину народів, які мешкають в Україні, на це спрямована державна політика. Звичайно, російська мова завжди буде займати дуже велике місце в житті України і українського народу", - підкреслив президент.

У серпні 2011 року у Верховній Раді депутати Сергій Ківалов і Вадим Колесніченко зареєстрували законопроект "Про основи державної мовної політики", у якому є поняття "регіональна мова".

Для її впровадження поряд із державною, достатньо, щоб її носії становили 10% населення відповідної території.

Головною метою чітко названо підтримку і збереження мов, які перебувають під загрозою зникнення.

За словами мовознавців, в Україні захисту потребують три мови: кримськотатарська, караїмська та гагаузька.

Головне - ціна газу

Двоє прем'єр-міністрів - дві долі: Путін переміг на президентських виборах, Тимошенко - за ґратами.

Напередодні дводенного візиту на саміт Євразійського економічного співтовариства у Москві Віктор Янукович сказав, що Україна поки не готова до інтеграції у це співтовариство.

Водночас президент відзначив прогрес у процесі підготовки угоди про зону вільної торгівлі в рамках СНД.

"Зараз нарешті "крига скресла", залишилися там дрібні питання, які потрібно довірегулювати, і угода, звісно, буде ратифікована", - сказав він в інтерв'ю, яке вийшло 18 березня на телеканалі "Россия-24".

Говорячи про європейську інтеграцію, Віктор Янукович зазначив, що це першою чергою робиться для лібералізації візового режиму з країнами ЄС, а також розвитку взаємовигідної торгівлі.

За словами президента, єдиним невіршеним питанням у традиційно дружніх відносинах України та Росії залишається ціна на газ.

"Я вірю, що в нас вистачить політичної волі, мудрості вирішити це питання. У нас немає інших варіантів - ні в Україні, ні у Росії. Ми не можемо платити такі необґрунтовані гроші, таку ціну за цей газ. Це неправильно, несправедливо", - наголосив Віктор Янукович.

Україна безрезультатно намагається домовитися з Росією про зниження ціни на природний газ від часу перемоги Віктора Януковича на президентських виборах у 2010 році.

Саме за не вигідні для Києва газові угоди з Росією, що поклали край газовій війні між двома країнами в січні 2009 року, засуджено экс-прем'єр-міністра Юлію Тимошенко, яку суд визнав винною у перевищенні посадових повноважень під час підписання угод.

"Шляхом гуманізації"

Коментуючи справу Тимошенко Віктор Янукович зазначив, що не має права давати оцінки цій справі, тим більше втручатися в процес.

"Щодо Юлії Володимирівни, судовий процес ще не завершений, попереду - касаційний суд, суд вищої інстанції. Яке рішення прийме цей суд, мені складно сказати. Нову справу завершено, і зараз іде знайомство адвокатів з нею, вона ніби на черзі, і новий суд буде", - зазначив президент.

Він зазначив, що як тільки буде прийнято новий кримінально-процесуальний кодекс, стане зрозуміло, які справи можна буде вже переглянути. "Звичайно, вони будуть переглядатися. Ми сьогодні пішли шляхом гуманізації", - зазначив президент.

Щодо особистого ставлення, то Віктор Янукович запевнив, що у нього "ніколи не було і немає ненависті взагалі до людини і до Юлії Володимирівни".

ВВС Україна

19.03.2012. Янукович попередив Росію, що Україна не піде у ЄвразЕС

Віктор Янукович запевняє, що поки не розуміє, навіщо Україні ЄвразЕС

Президент Віктор Янукович 19 березня у Москві візьме участь у саміті Євразійського економічного співтовариства.

Більшість експертів вважає, що навряд чи варто очікувати якихось несподіванок від України на саміті, враховуючи давню позицію Києва щодо ролі цієї організації на пострадянському просторі.

Президентська адміністрація, повідомляючи про поїздку Віктора Януковича до Москви, зробила акцент на використанні саміту для двосторонніх і багатосторонніх зустрічей з главами п'яти держав "для подальшого розвитку взаємовигідного торговельно-економічного співробітництва".

Спостерігати - не вступати

Україна залишається спостерігачем в ЄвразЕС і поки не планувала цей статус змінювати.

Як вважає професор Київського національного університету ім.Шевченка Григорій Перепелиця, "в українського керівництва є розуміння того, що ЄвразЕС не є ані міжнародною організацією, ані економічним співтовариством".

"Це виключно політичне об'єднання, ключову роль у якому грає Росія. Це організація була створена для перехідного етапу в реалізації ідеї Володимира Путіна про оновлений Союз. І всі загрози такої інтеграції, думаю, Віктор Янукович чудово усвідомлює. Він перебуває під потужним тиском Росії, яка намагається залучити Україну до нового інтеграційного процесу, і після повернення Володимира Путіна в крісло президента цей тиск посилюватиметься", - сказав ВВС Україна Григорій Перепелиця.

Слова експерта підтверджують і заяви самого Віктора Януковича, що лунали протягом останніх місяців.

Спочатку президент казав, що слід дочекатися вступу Росії до СОТ, щоб зрозуміти, як узгоджуватимуться інтереси двох організацій.

Восени минулого року президент заявив, що хоче подивитися, як працюватиме, власне, ЄвразЕС і якими будуть результати.

Президент також висловлювався за те, щоб питання більш тісної інтеграції виносилися на публічну дискусію в Україні.

На економічному форумі у Давосі у січні цього року Віктор Янукович сказав, що визначатися з "глибиною інтеграції" України буде не раніше, ніж через рік, проаналізувавши результати діяльності об'єднання.

А за день до саміту у Москві в інтерв'ю російським медіа президент знову підтвердив свої попередні слова.

"Ми придивляємося до цього економічного утворення. [...] Але ми не готові сьогодні дати конкретну відповідь. По-перше, із цього інтеграційного процесу Україна випала майже на 5 років. Оскільки ми дуже відстали, нам, щоб процедурно увійти у цей процес - ми поки не розуміємо, як це зробимо, нам ще не зрозумілі умови. Ми не готові сьогодні сказати, наскільки інтеграція відповідає нашим національним інтересам. Ми поки що не бачимо підстав для інтеграції", - сказав президент Янукович.

Обіцянки "вивчити і проаналізувати", "провести публічну дискусію" - не що інше, як тактика затягування з відповіддю, якого так чекає Москва, вважають експерти.

Водночас, як каже бізнес-кореспондент Російської служби Бі-Бі-Сі Катерина Дробініна, згідно із оцінками Євразійського банку розвитку, якщо Україна таки підпише договір про зону вільної

торгівлі із ЄС, то торговельно-економічні відносини України з країнами, що входять до Єдиного економічного простору (Росія, Білорусь та Казахстан, які одночасно є членами і ЄврАзЕС) погіршаться.

За оцінками банку, торговельний оборот між Україною і країнами ЄЄП скоротиться на 2,5%.

Водночас, якщо Україна приєднається до ЄЄП, кажуть у Євразійському банку розвитку, то до 2015 її валовий внутрішній продукт зросте майже на 3%, а залежність від імпорту почне скорочуватися.

"Так", яке загрожує остаточним "ні"

Президент не може сказати "так" пропозиціям Росії про інтеграцію в ЄврАзЕС ще й тому, що ця відповідь буде означати однозначне "ні" Європейському союзу.

Українська влада заявляє, що її пріоритетом є інтеграція в ЄС. До кінця березня Київ сподівається парафувати угоду з Євросоюзом про асоційоване членство, складовою якого є угода про зону вільної торгівлі з ЄС.

І хоча доля цього договору напряду пов'язана із долею Юлії Тимошенко та інших колишніх членів уряду, які опинилися за ґратами, Віктор Янукович стверджує, що його курс на євроінтеграцію лишається незмінним.

З іншого боку, українські бізнесмени, переважна частина з яких входить в оточення президента або його Партії регіонів, зацікавлені у просуванні свого бізнесу як у Європі, так і в Росії.

Новий газовий договір з Росією із більш низькими цінами на газ - також життєво необхідний українській владі, яка стоїть перед необхідністю значно збільшувати витрати бюджету на погашення зовнішніх боргових зобов'язань і соціальних виплат.

Але Росія неодноразово давала зрозуміти, що готова йти на поступки тільки у разі, якщо Україна погодиться стати членом Митного союзу і ЄврАзЕС.

ОПОЗИЦІЯ

Дзеркало тижня

06.03.2012. У МЗС пояснили, чому представників ОБСЄ не пустили до Тимошенко

У МЗС повідомили, що видавати пропуски до Качанівської колонії не входить до їхньої компетенції. За словами прес-секретаря відомства, отриманий запит від іноземних представників щодо відвідування Тимошенко було оперативно передано до пенітенціарної служби.

У Міністерстві закордонних справ України повідомили, що видавати дозволи на відвідування экс-прем'єра Юлії Тимошенко в колонії не в їхній компетенції, вони лише передають відповідні звернення компетентним структурам.

У Парламентській асамблеї ОБСЄ заявили, що МЗС проігнорувало офіційний запит з приводу відвідування экс-прем'єра у колонії.

«Ми направили офіційний запит про зустріч з Тимошенко через шведське посольство 8 днів тому. На адресу українського МЗС і колонії. Ми звикли до того, що якщо немає відповіді „ні“, то це автоматично за нашими умовами означає „так“. Між тим, коли ми розмовляли з начальником Качанівської колонії, нам відмовили у зустрічі з Ю.Тимошенко», — заявила віцепрезидент ПА ОБСЄ Вальбурга Габсбург Дуглас.

Роз'яснюючи цю ситуацію, прес-секретар МЗС Олександр Дікусаров повідомив, що отримавши запит, його було оперативно опрацьовано і передано до пенітенціарної служби, яка й приймає рішення.

Дікусаров додав, що 3 березня пенітенціарна служба прийняла рішення про відмову у відвідуванні представниками ОБСЄ Тимошенко, про що МЗС поінформував спочатку усно посольство Швеції в Україні, а 5 березня була направлена відповідна нота у це диппредставництво.

Нагадаємо, 5 березня представники ОБСЄ приїхали в Качанівську колонію у Харкові, щоб відвідати Тимошенко, але отримали відмову

ВВС Україна

12.03.2012. Рада Європи стурбована здоров'ям Тимошенко

Тобйорн Ягланд стурбований умовами, в яких тримають затриманих в українських СІЗО Торбйорн Ягланд, генеральний секретар Ради Європи, висловив стурбованість станом здоров'я Юлії Тимошенко і умовами утримання в'язнів у СІЗО України загалом.

Таке повідомлення розміщено в день, коли на засіданні комітету з питань правосуддя і прав людини Парламентської асамблеї Ради Європи розглядали виконання країнами-членами Ради Європи їхніх зобов'язань.

Про ситуацію в Україні за наслідками візиту делегації ПАРЕ доповідала політик з Німеччини Марілуїз Бек.

За словами пана Ягланда, попередні спостереження делегації Ради Європи, яка вивчала умови утримання в СІЗО та інших закладах досудового утримання України, виявили цілу низку порушень.

Він висловив надію на те, що українська влада вживе невідкладних заходів для поліпшення умов, і щойно після цього окремо зупинився на найвідомішому в'язневі з України за її межами.

"Я особливо занепокоєний погіршенням здоров'я Юлії Тимошенко. Європейський Суд з прав людини розглядає заяву пані Тимошенко стосовно умов її ув'язнення як першочергову справу, - сказано в заяві генерального секретаря Ради Європи, який додав, що взяв до уваги заяви представників української влади про те, що Україна виконає постанову Європейського суду. - А поки хочу підкреслити, що обов'язком українського уряду є забезпечити, аби ставлення до пані Тимошенко відповідало зобов'язанням України перед Радою Європи".

СІЗО - пляма для України

Делегація Європейського комітету із запобігання тортурам і попередження негуманного принизливого ставлення до в'язнів вивчала стан медичної допомоги, які надавали в Київському СІЗО утримуваним там на час візиту Валерію Іващенко, Юрію Луценку і Юлії Тимошенко.

Як сказано в заяві Ради Європи, "делегатія окремо висловлювала стурбованість значними затримками з організацією спеціалізованих медичних обстежень за межами СІЗО", а також привернула увагу влади до потреби додаткового лікування.

На прохання українського уряду Рада Європи оприлюднила попередні спостереження делегації - включно з офіційними листами міністерства юстиції України.

У листі за підписом урядової уповноваженої у справах Європейського суду з прав людини Валерії Лутковської сказано, що рекомендації Європейського комітету проти тортур виконуються: зокрема, як сказано у тому листі, в ізоляторі тимчасового утримання в Києві демонтовано металеву клітку, в яку поміщали затриманих.

В інтерв'ю ВВС Україна заступник генерального прокурора України Ренат Кузьмін сказав, що за часів перебування при владі попереднього президента Віктора Ющенка в тих самих умовах і за тим самим законодавством судили, за його словами, сотні тисяч людей.

Інтерфакс Україна

14.03.2012.В НАТО турбуються за долю Тимошенко і Луценка

Слідом за іншими міжнародними інституціями свою стурбованість щодо долі Тимошенко і Луценка висловили і в НАТО. Представники Альянсу говорять про те, що відносини з партнерами стосуються не тільки військової справи та безпеки, але і цінностей, які поділяють самі партнери.

Представники НАТО висловили стурбованість політичною ситуацією в Україні, пов'язаною з ув'язненням экс-прем'єра Юлії Тимошенко та экс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка.

«Офіційні представники НАТО та країн-членів альянсу висловили стурбованість, що стосується деяких політичних подій в Україні», — сказав заступник голови парламентської асамблеї НАТО Асен Агов на засіданні міжпарламентської ради Україна — НАТО.

За його словами, представники НАТО говорять про те, що відносини з партнерами стосуються не тільки військової справи та безпеки, але і цінностей, які поділяють самі партнери. "І в цьому відношенні оцінка виконання річного плану дій членства України в 2011 році викликає стурбованість", — сказав заступник голови парламентської асамблеї НАТО.

Він зазначив, що стурбованість викликає те, що прогрес в деяких сферах може бути повернуто у зворотний бік. «Справа проти экс-прем'єра Тимошенко розглядається особливо як та сфера, яка турбує», — сказав Агов.

Представник НАТО підкреслив: «Нас дуже турбують певні політичні тенденції в Україні, такі, як покарання політичних осіб. Також викликає певну стурбованість стан свободи засобів масової інформації».

«Нас особливо непокоїть те, що Юлія Тимошенко і Юрій Луценко втрачають своє здоров'я у в'язниці, і схоже, що українська сторона ніякої адекватної реакції на це не проявляє», — сказав Агов.

Слід зазначити, що Парламентська асамблея Ради Європи прийняла резолюцію про стан демократії в Україні. Депутати ПАРЕ звернулися до українського керівництва з проханням вжити заходів для звільнення колишніх членів уряду та надання їм дозволу на участь у майбутніх парламентських виборах.

УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ**МВФ****Дзеркало тижня****11.03.2012. МВФ вимагатиме від України пояснень щодо обіцянок підвищити зарплати й пенсії**

Досвід української економіки підказує — просте підвищення соціальних стандартів, якщо це не пов'язано з іншими аспектами економічної та фінансової політики держави, призводить до відриву наших бажань від наших можливостей.

Озвучені президентом Віктором Януковичем обіцянки щодо підвищення соціальних стандартів створить проблеми у співпраці України з Міжнародним валютним фондом, оскільки МВФ вимагає від країн-боржників дотримуватись суворої економії.

Про це виданню ZN.UA розповів керівник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігор Бураковський.

За його словами, в Україні при підвищенні тих чи інших соціальних стандартів, треба мати на увазі чотири основні моменти.

«Перший полягає в тому, що досвід української економіки, економічної політики підказує — просте підвищення тих чи інших соціальних стандартів, якщо це не пов'язано з іншими аспектами економічної та фінансової політики держави, як правило, призводить до традиційного відриву наших бажань від наших можливостей», — зазначив експерт.

Другий момент, на думку Бураковського, полягає в тому, що на сьогодні ще не реалізовані попередні обіцянки президента. «Йдеться про жорсткий і дуже серйозний аудит і системи соціальної допомоги, і різного виду пільг, які безпосередньо виплачуються українському населенню. А без наявності конкретного бачення, що і де ми маємо на сьогодні, в тому числі за джерелами фінансування, будь-які зміни щонайменше можуть мати лише короткостроковий ефект», — наголосив він.

«Третій момент. Якщо мова йде про соціальні пільги і т.ін., то зрозуміло, що паралельно з цим ще потрібно вирішувати велику кількість інших завдань. Якщо ми, з одного боку, підвищимо соціальні стандарти, а з іншого — залишаємо систему неефективного використання державних коштів (йдеться про державні закупівлі, інвестиції тощо — про все, що пов'язано з економічною діяльністю держави), то ясно, що ми створюємо додаткові проблеми для української економіки», — розповів Бураковський.

«Четвертий момент. Якщо ми так рухатимемося і далі, це створює додаткові проблеми у співпраці між Україною і Міжнародним валютним фондом. Адже якщо сьогодні для того, щоб стабілізувати систему державних фінансів та уникнути серйозних потрясінь, всім країнам прописується економія в тих чи інших вимірах, то зрозуміло, що така поведінка України щонайменше потребує додаткових і дуже непростих пояснень для МВФ», — зазначив експерт.

Дзеркало тижня**12.03.2012. Україна попросить МВФ рефінансувати старий борг новим кредитом**

Прем'єр-міністр Микола Азаров придумав, як повернути Міжнародному валютному фонду борг за рахунок його ж коштів, не витративши при цьому ні копійки.

Україна може попросити Міжнародний валютний фонд зарахувати новий очікуваний транш кредиту stand-by в рахунок погашення старого боргу, який уряд повинен повернути фонду в 2012 році.

Про це повідомив Reuters прем'єр-міністр України Микола Азаров.

«Україна буде детально і скрупульозно виконувати свої зобов'язання, у тому числі і перед МВФ, але ми маємо право поставити таким чином питання, щоб відбувся залік нашої заборгованості за рахунок чергового траншу, ми маємо на це право як члени МВФ. Не погодиться (МВФ — ред), значить — погасимо», — сказав Азаров.

За його словами, така можливість обговорювалася під час зустрічі з виконавчим директором МВФ Крістіан Лагард у кінці січня.

«Я про це говорив пані Лагард, коли ми з нею обговорювали ці питання... Що якщо МВФ, наприклад, з якихось причин не зможе нам надати другий транш кредиту stand-by, то, принаймні, Україна має право ставити питання про те, щоб МВФ не наполягав на погашенні тієї заборгованості, яка утворилася в 2008 році», — додав прем'єр.

Нагадаємо, як повідомляло ZN.UA, Україна на початку лютого вже виплатила МВФ \$ 575 млн - першу частину боргу, взятого ще в листопаді 2008 року. Таким чином, до кінця 2012 року Україна має повернути фонду ще приблизно \$ 3,1 млрд раніше отриманих кредитів.

Нагадаємо, про це також раніше говорив і міністр фінансів Валерій Хорошковський. За його словами, уряду доведеться йти на перекредитування, щоб отримати кошти для погашення боргу.

Інтерфакс Україна

14.03.2012. Кабмін офіційно визнав, що переговори з МВФ зайшли в глухий кут

Небажання влади піднімати тарифи напередодні виборів призвело до того, що переговори з МВФ, фактично, зайшли у глухий кут, і цього вже не приховують в Кабміні.

Переговори України з Міжнародним валютним фондом зайшли у глухий кут, вважає віцепрем'єр — міністр соціальної політики України Сергій Тігіпка.

«Про американських лобістів не знаю, але те, що ми зайшли у глухий кут — це точно», — сказав він на прес-конференції у середу в Києві, відповідаючи на питання, чи правда, що переговори з МВФ зайшли у глухий кут, і що уряд звернувся до американських лобістів.

За словами Тігіпки, МВФ наполягає на піднятті тарифів на газ для населення, чого українська влада робити не буде. "У них позиція одна — підняти тарифи, інших проблем у нас не залишилося. Піднімати тарифи ми не будемо", — сказав він.

Востаннє місія МВФ працювала в Україні з 25 жовтня по 3 листопада 2011 року, після чого взяла паузу для додаткового відпрацювання технічних питань.

У кінці липня 2010 року МВФ відкрив для України програму stand by на SDR10 млрд (близько \$15,6 млрд). Тоді ж Київ отримав перший транш у розмірі SDR1, 25 млрд. У грудні 2010 року МВФ вирішив виділити країні другий транш кредиту stand-by у розмірі SDR1 млрд.

Програма stand-by передбачала виділення Україні щокварталу ще восьми траншів, починаючи з середини березня 2011 року, у разі успішного продовження співпраці.

За оцінкою Світового банку, в даний час існує ризик розірвання чинної угоди про кредитну програму stand-by України з МВФ.

МВФ очікував від України затвердження пенсійної реформи та розв'язання проблеми занижених тарифів на газ для населення. Якщо закон про пенсійну реформу був прийнятий, то в питанні газових тарифів український уряд зайняв жорстку позицію про неможливість їх підвищення.

Голос Америки

14.03.2012. Переговори Києва з МВФ зайшли у глухий кут

Переговори українських посадовців із Міжнародним валютним фондом про відновлення кредитування зайшли у глухий кут. Віцепрем'єр-міністр — міністр соціальної політики України Сергій Тігіпка називає головною причиною відсутності консенсусу єдину проблему — незгоду українського уряду підвищити для населення вартість газу, як того вимагають експерти МВФ.

Втім, схоже, що українські урядовці не полишають надій отримати гроші від міжнародної установи і розраховують на них. Напередодні прем'єр-міністр Микола Азаров повідомив, що до кінця місяця направить на переговори із керівництвом МВФ до Вашингтона новопризначеного міністра фінансів Юрія Колобова. За словами Азарова, Україна хоче звернутися до Фонду з проханням рефінансувати вже існуючі боргові зобов'язання, тобто фактично відстрочити повернення раніше наданих кредитів, виплати за якими припадають на поточний рік.

«Ми поки що не ведемо ніяких конкретних переговорів про реструктуризацію заборгованості. Навпаки, ми справно погасили в січні ту частину позички, яку у 2008 році отримав попередній уряд. Це величезна сума — 11 мільярдів доларів. Пробачте, будь ласка, куди ці гроші пішли, що на них побудовано?», — зауважив Азаров.

Про те, що українське керівництво вживає надзвичайних заходів для отримання кредиту МВФ йдеться і в оприлюдненому інтернет-газетою «Українська правда» розслідуванні. Як стверджує журналіст видання, уряд Азарова вдався до послуг впливової американської лобістської компанії, щоб переконати керівництво МВФ змінити позицію і надати кредит. При цьому Фонд має погодитися відновити фінансування попри відмову України підвищувати тарифи на газ до запланованих на жовтень цього року парламентських виборів. Послуги американських лобістів коштують немало, зауважує видання і піддає під сумнів ефективність роботи урядовців, які подемонстрували неспроможність домовитися самотужки.

Політолог Сергій Таран називає малоімовірним розблокування фінансування МВФ найближчим часом. Він каже, що утриматися від позичання грошей українській владі Фонд утримують декілька причин:

«По-перше, в Україні не відбувається справжніх економічних реформ. Скорочення соціальних програм, яке відбувалося протягом останніх двох років, навряд чи можна назвати реформами. Адже фінансова дисципліна на низькому рівні, під великим питанням стабільність гривні. Друга причина, і її особливо ніхто не приховує — політична. Керівництво України і особисто президент Янукович під серйозним тиском міжнародної спільноти через порушення прав опозиції.

МВФ, хоч і не прямо, але враховує й цю проблему, хоча б тому, що навколо України вже створився достатньо сильний негативний інформаційний фон».

Фонд не захоче псувати свою репутацію, надаючи гроші країні, де серйозні проблеми із судовою системою і гарантуванням прав власності, додає Таран. Він також вважає, що останні соціальні ініціативи президента лише знижують ймовірність успішності домовленостей із МВФ:

«Так звані соціальні ініціативи президента Януковича виявляються не в тому, щоб провести реформи, а щоб роздати соціально вразливим верствам населення хабар перед виборами. Для МВФ – це чутливе питання. Для них, коли вони дають гроші, важлива чітка відповідність між економікою і соціальними видатками бюджету. Якщо українське керівництво не зрушить з місця хоча б одне з цих питань, про кредит МВФ не може бути й мови».

Дзеркало тижня

12.03.2012.Україна найняла американських лобістів для перемовин з МВФ

Американська лобістська компанія APCO на прохання уряду України спробує знайти спосіб просунутися вперед у розблокуванні глухого кута, в який зайшли перемовини України з МВФ.

Уряд України звернувся до американської лобістської і консалтингової компанії APCO, щоб отримати черговий транш від Міжнародного валютного фонду.

Про це йдеться у листі за підписом програмного менеджера цієї аналітичної установи у Вашингтоні Брента Крейна, текст якого оприлюднила «Українська правда».

Листи адресовані членам Міжнародного союзу радників (IAC) і дивізіону Глобальної політичної стратегії (GPS) при APCO, куди входять відставні чиновники і топ-менеджери з різних країн.

Тема листа позначена як «терміновий запит від уряду України». «Ми отримали прохання уряду України спробувати знайти спосіб просунутися вперед у розблокуванні безвиході, в яку зайшли переговори України з МВФ про отримання наступних траншів з \$15-мільярдної допомоги МВФ», — сказано в ньому.

«Ми шукаємо людей із значними зв'язками серед відповідних посадових осіб МВФ, які могли б поцікавитися серед співробітників МВФ, чи існує можливість для творчості у цьому питанні, щоб уникнути підвищення цін на газ», — йдеться в листі.

«Ми хотіли б отримати цю інформацію і обговорити її з урядом України, і спробувати навести мости між МВФ і Україною з метою виходу з глухого кута, яким було відзначено останній рік. Якщо у вас є відповідні зв'язки і ви зацікавлені у допомозі, будь ласка, дайте мені знати. Джонатан Вінер у нашому офісі у Вашингтоні веде цей проект і може вам зателефонувати», — просять лобісти.

Як повідомляло ZN.UA, Україна на початку лютого виплатила МВФ \$575 млн - першу частину боргу, взятого ще у листопаді 2008 року. Таким чином, до кінця 2012 року Україна має повернути фонду ще приблизно \$3,1 млрд раніше отриманих кредитів.

Прем'єр-міністр Микола Азаров 12 березня заявив, що Україна може попросити МВФ зарахувати новий очікуваний транш кредиту stand-by в рахунок погашення старого боргу, який уряд має повернути у 2012 році.

ВВС Україна

16.03.2012.Маневрувати між МВФ, ЄС і Росією президенту України все важче і важче - пише FT

Київський кореспондент Financial Times Роман Олеарчик присвятив свій останній блог аналізу українських фінансів.

Президент України Віктор Янукович їде до Москви в черговій спробі забезпечити економічну підтримку свого потужного сусіда, пише автор і припускає, що провідне місце на переговорах посідає питання знижки на ціну газу.

Хоча такі візити стали регулярними, на думку автора, зараз фінансові потреби Києва постали дуже гостро.

Питання грошей

"У четвер рейтингове агентство S&P понизило кредитний прогноз для України до "негативного", а міністри почали говорити про реструктуризацію трьох мільярдів доларів заборгованості Міжнародному валютному фонду за програмою 2008 року, хоча співпрацю за новою програмою кредитування призупинено. Не дивно, що Януковичу потрібна Росія", - пише кореспондент FT.

Автор не вбачає нічого дивного в пониженні рейтингу України, бо цього року країні треба покрити або відтермінувати майже \$6 млрд за зовнішніми і приблизно \$3bn за внутрішніми борговими зобов'язаннями.

S&P переглянув свій прогноз рейтингу за довгостроковими валютними облігаціями уряду зі "стабільного" на "негативний, хоча зберіг їм рейтинг B+.

У заяві рейтингового агентства сказано, що причиною перегляду стало збільшення ризику рефінансування внаслідок подальшої непевності щодо кінцевого напрямку політики уряду України стосовно переговорів з МВФ і "Газпромом".

Ціна популізму влади

На думку кореспондента FT, справді відповідальний уряд працював би задля відновлення нинішньої програми кредитування МВФ на суму 15,5 млрд доларів, яка була заморожена минулого року через недостатність фіскальних реформ.

"Натомість, Янукович нещодавно оголосив популістські надбавки до пенсій і інших соціальних виплат на суму 3 млрд доларів. Це очевидна спроба повернути підтримку виборців перед парламентськими виборами в жовтні", - пише Роман Олеарчик.

FT цитує представника базованого в Києві інвестиційного банку ICU Александра Вальчишина, який назвав соціальні ініціативи Януковича чистісіньким популізмом, який збільшить бюджетні видатки.

Сукупний дефіцит державного бюджету (з урахуванням дефіциту державної компанії "Нафтогаз") може зрости з 5,2% ВВП у 2011 році до 8,5% від ВВП в поточному році - великий крок назад у час, коли інші європейські країни намагаються зменшити свої бюджетні дефіцити.

Кореспондент FT пише, що як виглядає, збільшення державних запозичень не надто турбує Януковича, коли "цифра, до якої він придивляється, - це його рейтинг, що впав до одиничного числа від часу президентських виборів 2010 року, де він переміг Юлію Тимошенко".

Глухі кути...

Незрозуміло, за рахунок чого Янукович фінансуватиме збільшення соціальних витрат, зазначає автор статті, адже він дедалі більше відштовхує МВФ, Європейський Союз (потенційне джерело фінансової допомоги і торговельного партнера) і Росію.

Жоден із його можливих виходів не є добрим, вважає кореспондент FT: "Янукович міг би витиснути більше з бізнесу в податках і штрафів, що вже робилося раніше. Але це також ударить по його рейтингах. Він міг би позичати на міжнародних ринках, але це буде дорого".

Упродовж своїх перших двох років при владі Янукович не зміг досягти угоди з російським "Газпромом" про зниження ціни на газ.

Відчувши слабкість Києва, "Газпром" у відповідь на знижку зажадав контролю над стратегічною газотранспортною системою України, пише кореспондент FT і прирівнює "здачу ГТС" до політичного самогубства.

Негайної загрози дефолту України немає, враховуючи валютні резерви на рівні 30 млрд доларів, - пише Роман Олеарчик. Однак він наводить підрахунки JP Morgan, з яких випливає, що внаслідок популістської політики співвідношення державного боргу до ВВП зростатиме із 38,9% наприкінці 2011 року до 43,% під кінець цього року.

Графік у статті ілюструє також зростання в 2013 році обсягів погашень за зовнішніми боргами.

Високі виплати за зовнішніми боргами збережуться наступні два роки. "А це вже не назвеш стійким курсом", - завершує свою статтю Роман Олеарчик.

Дзеркало тижня

16.03.2012. Мінфін про борг перед МВФ: все буде за планом

Міністерство фінансів України не бачить необхідності у реструктуризації зобов'язань перед МВФ.

Міністерство фінансів України не планує ініціювати реструктуризацію боргу перед Міжнародним валютним фондом, повідомив перший заступник міністра фінансів України Анатолій Мярковський.

«У нас є графік фінансування, є закон. Що значить просити? Подивіться останні позики, ринок пожвавився. У Греції проблема зі 130 млрд дол врегульована, в Україні всього 4 млрд дол. Все буде за планом, у нас є валютні резерви. У нас невелике боргове навантаження і ми працюємо над тим, щоб знижувати його і надалі», — зазначив Мярковський.

Кабмін офіційно визнав, що перемовини з МВФ зайшли у глухий кут

Як повідомляло ZN.UA, Україна на початку лютого виплатила МВФ \$575 млн - першу частину боргу, взятого ще у листопаді 2008 року. Таким чином, до кінця 2012 року Україна має повернути фонду ще приблизно \$3,1 млрд раніше отриманих кредитів.

Прем'єр-міністр Микола Азаров 12 березня заявив, що Україна може попросити МВФ зарахувати новий очікуваний транш кредиту stand-by в рахунок погашення старого боргу, який уряд має повернути у 2012 році

15 березня перший заступник міністра економічного розвитку і торгівлі Вадим Копилов повідомив, що Україна веде переговори з МВФ про реструктуризацію боргу в розмірі 3 млрд дол.

ОБСЄ

ВВС Україна

08.03.2012. Ситуацію в Україні можуть обговорити на сесії ПА ОБСЄ - віце-президент

Віце-президент Парламентської асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі Вальбурга Габсбург Дуглас не виключає, що українське питання можуть винести на обговорення щорічної сесії асамблеї.

Пані Вальбурга зазначила, що має намір поінформувати про результати свого візиту до України, який вона здійснила цього тижня, "для квітневого засідання Бюро в Копенгагені", повідомляє Інтерфакс-Україна.

Вона була в числі депутатів ПА ОБСЄ, яким керівництво Качанівської колонії 5 березня не дозволило відвідати Юлію Тимошенко.

За словами Вальбурги Габсбург Дуглас, члени ПА ОБСЄ "продемонстрували серйозну зацікавленість у демократичному розвитку в Україні і пильно стежать за новинами про судовий процес проти колишнього прем'єра".

"Враховуючи, що Міністерство закордонних справ України відкинуло мій з колегами запит про доступ до Тимошенко, враховуючи попередні заклики президента ПА ОБСЄ Петроса Ефтіміуса до прозорого суду над экс-прем'єром, і додавши до цього те, що Україна зараз є частиною Трійки ОБСЄ, я очікую, що Асамблея буде зацікавлена обговорити це на нашій щорічній сесії, можливо, в контексті резолюції, яка може стимулювати дії ОБСЄ, парламенту або керівництва України", - зазначила Вальбурга Габсбург Дуглас.

Віце-президент ПА ОБСЄ також підтвердила свій намір ще раз відвідати Україну, але цього разу вже з офіційним візитом, а не з приватним, як раніше.

"Ми хочемо допомогти Україні", - підкреслила жінка.

УНІАН

09.03.2012. В ОБСЄ вважають, що влада України своїми діями підтверджує статус Тимошенко як політв'язненої

Віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ Вальбурга Габсбург Дуглас (Швеція) та депутат ПА ОБСЄ від Швеції Аса Ліндестам вважають, що влада України своїми діями підтверджує, що экс-прем'єр-міністра Юлію Тимошенко засуджено за політичними мотивами.

"Юлія Тимошенко намагалася організувати опозицію, а ставлення до неї зараз свідчить про те, що вона не звичайний в'язень. Вона не може використовувати телефон, не може зустрічатися з закордонними гостями, за нею спостерігають цілодобово – це показує, що вона не звичайний в'язень. А якщо, як каже уряд, вона не політичний в'язень, тоді я ставлю питання – чому нам не дозволяють зустрітися?", – сказала В.Х.Дуглас в інтерв'ю телеканалу ТВі, повідомляється на сайті Ю.Тимошенко.

У свою чергу А.Ліндестам додала, що саме приналежність до опозиції стала головною причиною переслідування Ю.Тимошенко. "Ми вважаємо, що вона сидить у в'язниці тому, що вона належить до опозиції. І через це її посадили за ґрати. У такому випадку вона не загрожує як конкурент під час наступних виборів", – підкреслила вона.

В.Х.Дуглас та А.Ліндестам зазначили, що незважаючи на свою різну партійну приналежність, однаково оцінюють ситуацію навколо кримінального переслідування Ю.Тимошенко.

"Моя колега (А.Ліндестам) – секретар соціал-демократичної групи у ПА ОБСЄ. Я – консерватор. І якщо ми приїхали разом, це передусім свідчить про те, що ми солідарні з пані Тимошенко, але це ніяк не пов'язано з партійними речами", – наголосила віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ В.Х.Дуглас.

Як повідомлялося, В.Х.Дуглас та А.Ліндестам 5 березня знаходилися в Україні з візитом. Європейські політики відповідно до українського законодавства звернулися до влади України з клопотанням про відвідування Ю.Тимошенко у Качанівській виправній колонії.

Проте влада України відмовила делегації ПА ОБСЄ у наданні дозволу для відвідування Ю.Тимошенко.

Інтерфакс Україна

12.03.2012.Києву буде складно головувати в ОБСЄ, якщо політичні переслідування триватимуть – віце-президент ПА ОБСЄ

Віце-президент Парламентської асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ПА ОБСЄ) Вальбурга Габсбург Дуглас заявляє, що якщо в Україні триватимуть політично мотивовані переслідування, Києву буде складно успішно головувати в цій організації в 2013 році.

"Мої основні висновки після візиту (в Україну) пов'язані з занепокоєнням щодо майбутнього української демократії. Якщо політичні переслідування триватимуть, якщо такі ситуації, як судовий розгляд стосовно Тимошенко, триватимуть без контролю з боку верховенства права, то потім Україні буде дуже складно успішно головувати в ОБСЄ", – зазначила В.Габсбург Дуглас.

Віце-президент ПА ОБСЄ вважає, що такі ситуації під час головування "перебуватимуть у негативному світлі, що зашкодить репутації України серед 55 інших країн в ОБСЄ". "Крім того, українські офіційні особи заблокують самі себе від подальших угод із Європейським Союзом, так само, як і ЄС не бажає проводити переговори, доки справа Тимошенко залишається плямою на звітні української демократії", – додала вона.

"Зрештою, я поїхала, думаючи, що Україна та міжнародна спільнота на чолі з ОБСЄ мають серйозно поставитися до майбутніх парламентських виборів. У демократії переможці не кидають тих, хто програв, у тюрми, й вибори цього року будуть для всіх нас критичним моментом", – наголосила В.Габсбург Дуглас.

Водночас вона зазначила, що "між сьогодні та 2013 роком іще багато часу". "Ми сподіваємося, що співробітництво ОБСЄ з Україною з метою сприяння незалежній судовій системі та підготовці суддів буде частиною прогресу, який ми спостерігатимемо за період між нинішнім днем і днем, коли Україна заступить на головування в ОБСЄ", – висловила впевненість віце-президент ПА ОБСЄ.

Європейський політик вважає, що Україна на посаді голови ОБСЄ "хотітиме продемонструвати, що живе відповідно до зобов'язань, узятих перед ОБСЄ". "Якщо політично мотивовані переслідування без контролю з боку верховенства права триватимуть, це перешкоджатиме хорошій роботі України, яку вона готова виконати як голова ОБСЄ", – підсумувала В.Габсбург Дуглас.

РАДА ЄВРОПИ

Ukrainian European Perspective

09.03.2012. У ПАРЕ занепокоєні, що Україна не виконує їхніх вимог, і погрожують санкціями

Парламентська асамблея Ради Європи із занепокоєнням відзначає відсутність прогресу у виконанні Україною останньої резолюції ПАРЕ, де йшлося про декриміналізацію справ експрем'єра Юлії Тимошенко, екс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка та інших колишніх посадовців.

Про це сказано у заяві постійного комітету ПАРЕ від 9 березня.

"Навпаки, незважаючи на заклики Асамблеї внести поправки до статей 364 і 365 Кримінального кодексу... Верховна Рада не змогла це зробити 8 лютого 2012 року, тим самим надаючи і подальшу можливість обвинувачення колишніх урядових чиновників на основі цих положень", – сказано у ній.

Крім того, у ПАРЕ нагадали, що 27 лютого 2012 року колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка було засуджено до 4 років позбавлення волі "на підставі судового процесу, який, як стверджується, був несправедливим, і за злочини, які не відповідають терміну тюремного ув'язнення".

"Той факт, що колишній прем'єр-міністр Юлія Тимошенко залишається під вартою, а також нещодавнє засудження Луценка, незважаючи на серйозне погіршення стану їхнього здоров'я – посилюють враження вибіркового правосуддя", – сказано у заяві ПАРЕ.

Асамблея знову підкреслює, що "оцінка політичних рішень та їхніх наслідків є прерогативою виключно парламенту і, зрештою, виборців, а не суду".

ПАРЕ знову закликає владу України – в тому числі президента Віктора Януковича – "терміново розглянути всі правові засоби, наявні в їхньому розпорядженні, щоб звільнити цих колишніх членів уряду і дозволити їм брати участь у майбутніх парламентських виборах".

"Асамблея через Моніторинговий комітет буде і надалі пильно стежити за ситуацією", – йдеться у заяві.

Співдоповідачі Комітету мають намір відвідати Україну в кінці березня 2012 року і очікують тісної співпраці з владою, включаючи можливість відвідати колишніх ув'язнених членів уряду.

Крім того, у ПАРЕ нагадали, що у разі погіршення ситуації і якщо вимоги Асамблеї не будуть виконані, Комітет може пропонувати введення санкцій проти України.

Ukrainian European Perspective

09.03.2012. Комітет з попередження тортур Ради Європи стурбований поганим поведінням з ув'язненими опозиціонерами в Україні

Комітет з попередження тортур, негуманного або деградуючого поведіння чи покарання Ради Європи стурбований поганим поведінням з ув'язненими опозиціонерами в Україні. Про це йдеться в оприлюднених сьогодні попередніх висновках Комітету за підсумками візиту до України з 29 листопада по 6 грудня 2011 року.

У попередніх висновках зазначається, що делегація Комітету, зокрема, вивчила, як надавалася медична допомога ув'язненим в Лук'янівському СІЗО колишньому прем'єр-міністру України Юлії Тимошенко, колишньому міністру внутрішніх справ Юрію Луценку та колишньому виконуючому обов'язки міністра оборони Валерію Іващенко.

"Делегація має висловити свою стурбованість щодо всіх трьох вищеперерахованих осіб, зокрема, через значні затримки в організації спеціалізованого медичного огляду за межами СІЗО", – зазначається у попередніх висновках Комітету.

При цьому делегація Комітету зазначила, що лише Ю.Тимошенко та В.Іващенко отримували "симптоматичне лікування".

"Разом із тим, якщо їхня ситуація не покращиться в найближчому майбутньому, буде бажаним додаткове втручання (таке як інфільтраційна терапія, надання корсету чи фізіотерапії), за необхідності – у спеціалізованій медичній установі", – наголошується у висновках Комітету з попередження тортур Ради Європи, підготовлених ще 6 грудня 2011 року.

Дзеркало тижня

12.03.2012. ПАРЕ не знайшла в Україні політичних ув'язнених

Постійний комітет і Бюро ПАРЕ визнали відсутність в Україні політичних ув'язнених.

Постійний комітет і Бюро ПАРЕ визнали відсутність в Україні політичних ув'язнених. Про це заявив віце-президент ПАРЕ, голова постійної делегації у ПАРЕ Іван Попеску.

«Ані Постійний комітет, ані Бюро ПАРЕ не визнали існування в Україні політичних ув'язнених... Мова може йти лише про наявність у країні політиків, які перебувають в ув'язненні, — а це зовсім різні речі», — цитує його слова прес-служба Партії регіонів.

«Звичайно, за всі свої провини політики у першу чергу несуть політичну відповідальність. Але коли їхні дії підпадають під „кримінал“, уже ніщо не може звільнити їх від кримінальної відповідальності», — додав він.

Політик також висловив здивування тим, що деякі європейські політики називають українське правосуддя вибіркоким. «Колишнього міністра екології в уряді Тимошенко Георгія Філіпчука було затримано, але незабаром після ознайомлення з матеріалами справи відпущено під підписку про невиїзд. Екс-міністр регіонального розвитку і будівництва Василь Куйбіда виграв суд і зараз знаходиться на волі. Чому тоді Європа говорить про вибіркове правосуддя?», — зазначив він.

«Окрім того, Європа вимагає від України внести зміни до 364, 365 статті Кримінального кодексу. Ми звернулися до Міністерства юстиції та отримали аналіз законодавств більше 30 країн-членів Ради Європи, де у тому чи іншому формулюванні відповідні статті присутні.

За його словами ще під час президентства Леоніда Кучми ПАРЕ звернула увагу України на те, що якщо вона буде вносити зміни до Конституції неконституційним способом, то країну можуть очікувати санкції.

Тому всі поправки до чинного законодавства депутати Верховної Ради вноситимуть лише у суворій відповідності до букви закону.

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

РОСІЯ

Дзеркало тижня

05.03.2012. Нємцов: Путін сприймає Україну як ворога

Російський опозиціонер Нємцов упевнений, що після приходу до влади Путіна, на Україну чекатимуть важкі часи, тому, що новий президент сприймає весь світ як «кровного ворога», і Україна не стала винятком.

Російський опозиціонер Борис Нємцов у спеціальному випуску програми Шустер-live заявив, що після перемоги на виборах Володимира Путіна на Україну чекають важкі часи.

«Путін весь світ сприймає як кровного ворога, і Україна, на жаль, не виняток. Україна ворог, Естонія ворог, Грузія ворог, Америка ворог. Тому відносини будуть дуже непрості, буде маса конфліктів. Торгові війни, претензії з приводу демаркації кордонів...», — припустив політик.

Нємцов вважає, що на українських керівників чекають «важкі часи», проте вони зуміють встояти перед російським тиском.

«Янукович виявився явно проукраїнським президентом, це тепер очевидно всім — і прихильникам, і супротивникам Путіна. Тому він буде захищати свої інтереси. А Путін намагатиметься усіх вишикувати. Але в нього нічого не вийде», — резюмував Нємцов.

Нагадаємо, за результатами президентських виборів у Росії переміг Володимир Путін.

ВВС Україна

06.03.2012. Україна і Путін: нова вимушена любов

Очікувана перемога Володимира Путіна на президентських виборах у Росії дала підстави політичним експертам та політикам говорити і про очікувані наслідки цієї перемоги для України.

Як сказав директор Центру прикладних політичних досліджень "Пента" Володимир Фесенко, чи не єдиною сенсацією виборів для всіх стали сльози переможця.

У цілому ж більшість експертів вважають, що україно-російські відносини не зазнають суттєвих змін, оскільки при владі у Росії залишаються ті самі сили, що правлять країною останні роки.

І все ж співрозмовники ВВС Україна кажуть про кілька викликів, які постануть перед Україною за час шестирічного правління Володимира Путіна.

Пресинг для Януковича

Як вважають експерти, Вікторіві Януковичу доведеться налаштовувати стосунки із Путіним-президентом, стиль керівництва якого є набагато жорсткішим, ніж його попередника Дмитра Медведєва.

"Віктору Януковичу зараз доведеться готуватися до жорсткого стилю Володимира Путіна, до стилю постійного пресингу. Якщо тільки президента Росії не занадто відволікатимуть внутрішньоросійські проблеми", - сказав Володимир Фесенко на прес-конференції.

Публіцист і журналіст Віталій Коротич вважає, що будь-якій українській владі буде складно будувати відносини із Росією.

"Володимир Путін - людина, яка професійно формувалася у лавах відповідної організації — таємної поліції. Він, можливо рефлекторно, але бачить навколо себе тільки ворогів. Ворогів зовнішніх, включно із Америкою, яка "купує" учасників мітингів і "гроші їм роздає". Україна чомусь потрапляє часом теж до цього реєстру. Мене надзвичайно непокоїть, що усі колишні пострадянські країни діляться в очах керівництва Росії на дві групи — ворогів і холуїв", - сказав Віталій Коротич в інтерв'ю ВВС Україна.

Віктор Янукович та Микола Азаров одразу ж привітали Володимира Путіна із обранням президентом телефоном, не чекаючи офіційного оголошення результатів. Причому повідомлення про це поширила спочатку прес-служба уряду Росії, а вже потім — прес-служби українського президента та голови уряду.

"Президент України побажав Володимирі Путіну міцного здоров'я, плідної роботи на благо народу Росії на високій відповідальній посаді та висловив переконання, що україно-російські відносини й надалі розвиватимуться в атмосфері взаєморозуміння та стратегічного партнерства", - ідеться у повідомленні президентської прес-служби.

Тиск на Україну - за певних умов

Представники опозиції та багато експертів прогнозують, що прихід до влади Володимира Путіна означатиме посилення спроб російської влади втягти Україну до інтеграційних процесів, що відбуваються на пострадянському просторі.

Такий сценарій допускають і у провладній Партії регіонів, щоправда, за певних умов.

"Зараз ніхто не може сказати, який курс обере Путін. Бо від того, яким буде його внутрішньополітичний курс залежатиме і подальший формат зовнішніх відносин", - сказала член фракції Партії регіонів Інна Богословська в інтерв'ю агентству "Інтерфакс-Україна".

Вона вважає, що посилення тиску на Україну з метою втягти її у Митний і Євразійський союзи стане можливим у випадку, якщо новий президент Росії не відчуватиме твердої опори всередині країни.

"І тоді, як будь-яка імперія, Росія буде змушена постійно розігрувати карту зовнішніх ворогів, зовнішньої експансії і достатньо агресивно поводитиметься на цьому полі", - сказала Інна Богословська.

Водночас, вона вважає, що оскільки Володимир Путін має достатньо широку соціальну базу підтримки всередині країни, Росія, на думку депутата, "змінить тон і тональність розмов, які

стосуються розширення впливу за імперським принципом і більше займатиметься внутрішнім розвитком країни".

Подібну точку зору висловив на прес-конференції лідер Компартії України Петро Симоненко.

"Я думаю, що україно-російські відносини перебуватимуть у дещо замороженому стані, бо Росії треба буде вирішувати свої питання щодо організації влади і виконання обіцянок громадянам", - сказав лідер КПУ.

Примус до нового СРСР

Протилежної думки дотримуються в опозиції. Колишній міністр закордонних справ України Володимир Огризко сказав BBC Україна, що навряд чи можна чекати якихось змін політики Москви щодо Києва.

"Я нічого нового від обрання Путіна президентом не очікую. Бо не змінилася сутність ані внутрішньої, ані зовнішньої політики. У стосунках із Україною буде продовжено лінію, аби максимально долучити її до інтеграційних процесів на території колишнього СРСР, буде продовжено лінію на блокування просування України до ЄС. Триватимуть сирні, карамельні і трубні війни. Не кажучи вже про газові війни. Російська політика залишатиметься жорсткою, і вона має набір чітко сформульованих цілей та інструментів для досягнення цих цілей", - сказав Володимир Огризко в інтерв'ю BBC Україна.

"Ці вибори означатимуть посилення тих великодержавних тенденцій, які у російському політикумі давно визріли. Згадки Володимира Путіна про "велику Росію", епоха якої настає, - це ж були не лише передвиборчі гасла. Це є політична лінія. І політика Росії буде спрямована на те, щоб повернути Україну у склад "великої Росії", перетворити її у свій сателіт", - сказав BBC Україна директор Інституту філософії НАН України Мирослав Попович.

"Але окрім всього іншого, Росія гратиме на політичних конфліктах в Україні, внаслідок чого слід очікувати посилення ідеологічного і політичного загострення протистояння всередині країни. В Україні є чимало людей, які захочуть такої ж "сильної руки", як в Росії, а тому існує імовірність повторення російського шляху, скочування до авторитарного режиму", - додає академік Попович.

Водночас, Віталій Коротич вважає, що змін в україно-російських відносинах слід чекати тоді, коли "Європа і далі відштовхуватиме Україну від себе".

"Єдине, що мене непокоїть, це абсолютно незрозуміла поведінка Європи, яка вчинила істеріку через Юлію Тимошенко і відштовхує Україну подалі від себе. За таких умов єдиний шлях, який Україна матиме, це шлях до об'єднання із Росією. Європа виштовхує із себе Україну із незрозумілим для мене ентузіазмом і підштовхує її до тіснішого союзу із Росією", - сказав Віталій Коротич в інтерв'ю BBC Україна.

Вічний газ

Віталій Коротич, який багато годин спілкувався із Віктором Януковичем під час телеінтерв'ю, каже, що в одній із розмов президент висловлював надію на те, що після приходу до влади Володимира Путіна Україні вдасться, нарешті, домовитися про нові умови постачання газу і нові ціни.

Проте один із лідерів партії "Фронт змін" Микола Мартиненко вважає, що українська влада може піти на нові не вигідні для країни поступки.

"Приміром, не виключена передача Росії контролю над газотранспортною системою та інші стратегічні поступки, як це було із Харківськими угодами. Ми чули заяви влади про можливість членства у Митному союзі вже без будь-яких формул. А у гуманітарній сфері російська експансія за згоди нашої влади і не припинялася", - ідеться у заяві Миколи Мартиненка, переданій BBC Україна.

У той же час, політехнолог Віталій Бала в інтерв'ю агентству УНН спрогнозував, що Росія після виборів може піти на поступки Україні.

"Перед виборами не варто було очікувати поступок. Але зараз таких серйозних підстав для того, щоб було ще жорсткіше, я не бачу. Навпаки, я думаю, технологічно Росії варто піти на певні пом'якшення своєї позиції, демонструючи певне потепління - для залучення України до інтеграційних процесів, ініційованих Росією", - сказав Віталій Бала.

Філософ Мирослав Попович додає, що енергетика – це головний важіль Росії у відносинах із Україною, а тому поступки Києва імовірні.

Водночас, він звертає увагу на те, що через непублічність україно-російських домовленостей суспільство може не дізнатися про те, якою насправді є ціна відносин між Україною і Росією.

"Ми ж не знаємо, як на рівні щоденної роботи це відбувається. Ми не знаємо, чи узгоджує українська влада свої зовнішньополітичні кроки із Москвою. Ми також не знаємо достеменно ступінь залежності української влади від Росії", - зауважує академік Мирослав Попович.

BBC Україна

07.03.2012. За чим Саламатін поїхав до Москви?

Міністр оборони Дмитро Саламатін поїхав домовлятися до Москви

Новий міністр оборони України Дмитро Саламатін свій перший закордонний візит здійснює до Москви.

Пан Саламатін, який народився в Казахстані, а довгий час працював у бізнес-структурах у Москві, проведе переговори з міністром оборони Росії Анатолієм Сердюковим. Це вже друга зустріч Дмитра Саламатіна і Анатолія Сердюкова за останній місяць. Попередня відбулася у Севастополі.

Як повідомив веб-сайт українського оборонного відомства, під час переговорів будуть обговорені перспективи військово-технічного співробітництва. Більше деталей не подається.

Дещо "захмарити" нинішній візит можуть повідомлення грузинської сторони про поставки Тбілісі українських озброєнь, що лунали на початку лютого 2012р. Українська сторона заперечувала експорт зброї до Грузії, кажучи, що це було ще до війни між Грузією і Росією.

Скоріш за все, порушуватимуться і питання функціонування Чорноморського флоту в Криму. І тут є чимало спірних моментів. Російська сторона поки не йде на повну інвентаризацію майна флоту. Проблеми можуть виникнути і у зв'язку із заміною старих російських кораблів на нові.

Чому саме до Москви в першу чергу поїхав з візитом Саламатін, BBC Україна запитала експертів.

Колишній міністр оборони Анатолій Гриценко уникнув коментарів, чому саме перший візит Дмитро Саламатін здійснює до Росії. Екс-міністр оборони Олександр Кузьмук радить не надавати візиту до Москви надто політичного забарвлення, а опозиціонер Тарас Стецьків твердить, що Україну намагаються сильніше "прив'язати" до Росії.

Кузьмук: потрібна модернізація української і російської армій

Колишній міністр оборони України, член фракції Партії регіонів Олександр Кузьмук не вбачає нічого надзвичайного у тому, що перший закордонний візит пан Саламатін вирішив здійснити саме до Росії, одразу після виборів нового російського президента.

Пан Кузьмук сказав BBC Україна, що в 1996 році його перша поїздка теж була до Росії.

"Але це ні про що не свідчило. В якусь країну треба ж робити перший візит. Я двадцять років служив у Радянській армії. Так що, мене за це треба мордувати? Я український генерал. В цьому візиті немає нічого надзвичайного. Якщо він принесе користь – то це дуже гарно. Йтиметься, насамперед, про військово-технічну співпрацю. У нас абсолютна більшість озброєння – радянського виробництва. Як і в Росії. Ось тут треба думати, як проводити модернізацію військової техніки", - каже Олександр Кузьмук.

Стецьків: Україна сповзає під контроль Москви

Представники опозиції заявляють, що нинішній візит українського міністра оборони свідчить про активізацію цілеспрямованого руху Києва в бік Москви.

Заступник голови фракції "Наша Україна-Народна самооборона" Тарас Стецьків сказав BBC Україна, що президент Янукович навіть, можливо, мимоволі "сповзає під контроль Росії".

"Міністр оборони, як член, так би мовити "сім'ї", є комунікатором між українськими і російськими структурами впливу. Йому це доручено робити. Мова йде про те, що це - ще один сигнал зміцнення кооперації між Україною і Росією у військовій сфері, у сфері торгівлі озброєннями, аби ще сильніше прив'язати Україну до Росії у військово-технічній галузі", - твердить Тарас Стецьків.

Голос Америки

07.03.2012. Росія має список вимог до України, які Янукович так і не виконав - блог Назара Холода

Зважаючи на всю складну історію відносин України та Росії та їх керівників, новий-старий лідер Росії буде дуже важким співрозмовником для Віктора Януковича і на того чекають непрості часи.

4 березня 2012 р. відбулися вибори президента Російської федерації. Як і очікувалося, Путін переміг у першому турі голосування, набравши 64% голосів виборців. Чого можна очікувати від повернення Путіна на найвищу посаду в Росії? Що зміниться в українсько-російських економічних відносинах?

Для того, щоб говорити про перспективи українсько-російських економічних відносин, слід спочатку оглянутися назад і проаналізувати динаміку цих відносин від часу обрання Віктора Януковича Президентом України.

Хоча президентом Росії у той час був Дмитро Медведєв, а Путін займав посаду прем'єр-міністра, ці російські лідери вже прийняли рішення, що наступним президентом Росії буде саме Володимир Путін. Відтак можна стверджувати, що перебуваючи у тіні, Путін здійснював повний контроль над зовнішньоекономічною політикою Росії. Аналіз динаміки російсько-українських відносин за минулі два роки дає змогу зробити прогноз подальшої політики Росії щодо України.

По-перше, відновлення нормальних економічних зв'язків з Росією було в центрі зовнішньоекономічних пріоритетів Віктора Януковича. Оскільки Росія є основним зовнішньоторговельним партнером України, а з часу Помаранчевої революції українсько-російські відносини різко погіршилися, то відновлення дружніх і взаємовигідних стосунків з Росією стало першочерговим завданням Януковича.

По-друге, піком українсько-російських відносин були Харківські угоди.

21 квітня 2010 року в Харкові Янукович і Медведєв підписали міждержавну угоду про продовження на 25 років терміну перебування Чорноморського Флоту Росії на території України. За цю уступку Росії українська сторона отримала знижку на ціну російського газу у розмірі 100 доларів США за тисячу кубічних метрів.

Янукович був дуже задоволений досягнутими домовленостями. «Україна протягом найближчих 10 років отримає реальний інвестиційний ресурс, який, за підрахунками фахівців, буде складати 40 млрд доларів», - заявив тоді Віктор Янукович. Водночас Путін охарактеризував цю угоду як надто дорогу для Росії. «Та ціна, яку ви викотили, - вона поза межам. Я за ці гроші з'їв би вашого президента і Януковича разом взятих. Таких грошей не вартує жодна база в світі», - заявив Путін в Києві 27 квітня 2010 року.

По-третє, взаємне розчарування наступило дуже швидко. Обидві сторони мали завищені очікування від економічної співпраці. Росія очікувала на подальші поступки зі сторони України, натомість українська сторона мала низку своїх вимог.

Про ставлення російського керівництва до прагнення української сторони досягти економічних преференцій стало зрозуміло вже на українсько-російському економічному форумі, який пройшов у Києві 18-19 травня 2010 р. Українські бізнесмени тоді попросили про прямий доступ до газу в Центральній Азії. Медведєв відповів різкою відмовою, а також наголосив, що Росія не збирається змінювати своїх планів щодо Північного та Південного потоків транспортування російського газу до Європи в обхід України.

Найчіткіше загальне розчарування ставленням російських лідерів до України озвучив тоді депутат від Партії Регіонів Володимир Ландик. «Росія - це дуже хитра, зухвала країна. Вона вже не ельцинська. Це він говорив: «Просинаєшся и думаєш, що ти зробив для України». Ці вже прокидаються і думають: що вкрасти в Україні» - заявив український політик в інтерв'ю «Газети по-українськи».

Відтак розчарування від відсутності прогресу в економічних відносинах наступило дуже рано. З підписанням Харківських угод українці також сподівалися на співпрацю у літакобудуванні, кораблебудуванні тощо. Однак Росія надала пріоритет своєму літаку Sukhoi Superjet над спільним проектом АН-148, поступово відмовляється від використання українських двигунів для гелікоптерів, свої кораблі з Севастополя росіяни ремонтують у Болгарії. Відтак почуття фрустрації, того, що росіяни не виконали своїх обіцянок, охопило значну частину української еліти. Ілюзії щодо різкого поліпшення стосунків між країнами з приходом до влади Януковича, якого розглядали як проросійського кандидата, почали стрімко розвіюватися.

Отже, тепер можемо окреслити ті основні напрямки, за якими будуть реалізовуватися відносини між Україною і Росією.

Росія має список вимог до України, які Янукович так і не виконав.

Мабуть не випадково напередодні президентських виборів російський тиск на Україну різко посилювався. Це можна трактувати як елемент передвиборчої кампанії, де Путін інтенсивно використовував агресивну риторику. Загалом з часу підписання Харківських угод Росія намагається досягти дві основні цілі в Україні.

Найперше це стосується української газотранспортної системи. Росія давно прагне отримати контроль над українською ГТС, однак українська сторона чинить активний спротив і це не може не сердити Росію. Янукович, втративши шанс змінити формулу обчислення ціни газу під час підписання Харківських угод, зараз усілякими силами намагається переписати газовий контракт. Український президент прагне отримати «справедливу ціну», в той час як Росію повністю влаштовує існуючий контракт.

Росія, у свою чергу, зацікавлена в отриманні контролю над українською ГТС. Це бажання таке сильне, що Путін, коментуючи купівлю білоруської системи, привітав усіх з тим, що Газпром купує 100% української газотранспортної системи.

Путін очевидно втомився від нескінченних газових переговорів і навіть заявив, що Україна «п'є з Росії кров». Через відсутність поступок зі сторони України Росія нещодавно перейшла до погроз у газових питаннях. Глава Газпрому Олексій Міллер заявив, що політика Києва може призвести до того, що ГТС перестане існувати як технічний об'єкт.

«Якщо, як можна почути в Україні, ГТС - це історичний скарб, то, очевидно, її місце в музеї», - заявив глава Газпрому 16 січня 2012 р. Офіційний представник Газпрому Сергій Купріянов 22 лютого заявив, що «після реалізації всіх запланованих Газпромом газотранспортних проектів ... транзитне значення України для експорту російського газу дорівнюватиме нулю».

Той факт, що численні переговори не просунули сторони у вирішенні газових питань і переговори зайшли у глухий кут, визнали українські урядовці. 2 березня 2012 р. голова правління НАК «Нафтогаз України» заявив, що «на своєму рівні ми вичерпали всі можливості подальшого переговорного процесу. Тепер він буде продовжуватися між керівниками двох держав». Відтак тепер особисто Путін буде вирішувати газові питання з Україною.

Ще однією зовнішньоекономічною метою Росії є приєднання України до Митного союзу Росії, Білорусі і Казахстану. За планом Путіна, цей Митний союз у майбутньому має перерости у Євразійський союз. І хоча у своїй первинній статті для газети «Известия» Путін, описуючи прогрес інтеграційних процесів, не згадав Україну, однак їй відводиться значна роль у планах Кремля. За його словами, Україна рано чи пізно приєднається до Митного союзу. «Інтереси економічного характеру, прагматичний погляд на речі не можуть не заставити наших українських колег проявити інтерес до цього утворення», - наголосив російський лідер.

Ще однією ідеєю Путіна є зона вільної торгівлі країн СНД, яку підписали керівники урядів країн СНД 18 жовтня 2011 р. в Санкт-Петербурзі. Раніше передбачалося, що парламенти одночасно ратифікують її. Зараз українська сторона заявляє, що не готова до розгляду цієї угоди у парламенті.

Небажання активно залучатися до пострадянської інтеграції зумовлена прагненням України продовжувати європейську інтеграцію як пріоритетний напрям зовнішньоекономічної політики. Відтак Україна погоджується лише на співпрацю з Митним союзом у форматі 3+1, що очевидно не подобається російському керівництву.

Тепер подивимося на перспективи українсько-російських економічних відносин.

Українсько-російські відносини будуть дуже непростими і не варто очікувати покращення економічних стосунків.

З Росією ставатиме важче домовлятися. З 1 січня 2012 р. Митний союз запрацював на повну потужність. Оскільки Росія контролює там прийняття рішень, то можна очікувати, що в разі виникнення непорозумінь з російською стороною, проблеми в Україні також виникнуть з іншими країнами-членами Митного союзу.

Нещодавня «сирна війна», яка в принципі ще не закінчилася, показує справжнє ставлення російського керівництва до України. Розпочалося все з того, що головний санітарний лікар Росії прирівняв українців до тварин. Як слушно зауважив Азаров, «хіба б дозволив головний санітарний лікар України щось подібне говорити на адресу прем'єр-міністра Росії? Він би завтра вилетів з роботи». Зрозуміло, що такі висловлювання російського чиновника неможливі без мовчазної згоди найвищого керівництва Росії.

Навіть палкі прихильники Росії в Україні вважають, що українсько-російські стосунки з обранням Путіна погіршаться. Так, лідер українських комуністів Петро Симоненко вважає, що позиція Росії у стосунках з Україною буде більш прагматичною і відносини між Москвою і Києвом погіршаться.

Нарешті, окрім усіх об'єктивних труднощів україно-російських відносин, додатковою проблемою є особисте неприязне ставлення Путіна до Януковича. Російський лідер не забув як 27 жовтня 2010 р. група Femer влаштувала протест проти його візиту до Києва і знову відзначилися під час виборів президента Російської федерації. У 2010 році Янукович ніяк не прореагував на виступи активісток, що розлютило Путіна і той, відмовившись від обіду з українськими бізнесменами, достроково покинув Київ. Стосунки двох президентів є далекими від приятельських.

Зважаючи на всю складну історію відносин України та Росії та їх керівників, новий-старий лідер Росії буде дуже важким співрозмовником для Віктора Януковича і на того чекають непрості часи. Зараз навряд чи можна чекати на покращення українсько-російських економічних стосунків.

Голос Америки

11.03.2012. Якщо росіяни добудують "Південний потік", зникне головне джерело корупції в Україні - Стівен Пайфер

В ході круглого столу на тему «Перевибори Путіна: наслідки для Росії та світу», свої прогнози щодо Росії озвучили колишній посол США в Україні Пайфер, директор центру Сполучених Штатів та Європи Фіона Гілл, фахівець з міжнародної політики, глобальної економіки та розвитку Центру Сполучених Штатів та Європи Кліффорд Гедді та колишній радник Путіна Андрій Ілларіонов.

Усі три спікери заходу – старші наукові співробітники цього інституту. Директор центру Сполучених Штатів та Європи Фіона Гілл зосередилася на аналізі можливих наслідків у внутрішній політиці Росії. Кліффорд Гедді, фахівець з міжнародної політики, глобальної

економіки та розвитку Центру Сполучених Штатів та Європи, темою свого виступу обрав наслідки для міжнародної бізнес-громади. А Стівен Пайфер, колишній посол США в Україні, поділився своїм баченням можливого розвитку зовнішньої політики після виборів Володимира Путіна президентом Росії.

Експерт Інституту Брукінгса Фіона Гілл зауважила, що, незважаючи на те, якими є справжні результати підрахунку голосів на виборах, Володимир Путін все одно залишається найпопулярнішим в Росії політиком. Але перед ним стоять серйозні виклики. І це не лише масові протести.

На думку Фіони Гілл, чимало навіть аполітичних виборців втомилися від Путіна як від політика, що затримався біля керма занадто довго. До того ж Путін виявився нездатним запропонувати нові ідеї та новий шлях розвитку. Гілл вказує на те, що навіть саму кампанію Володимира Путін вів ніби то були 90-ті.

На думку колишнього радника Путіна Андрія Ілларіонова, Росія сильно змінилася, а от сам Путін - ні.

"Те, що ми спостерігаємо – це народження російської громадянської нації, російської політичної нації. Це ще народження. Це ще найперші кроки, вони іноді помилкові", - сказав Голосу Америки Ілларіонов.

Натомість Кліффорд Гедді вважає, що влада Путіна може гарантувати стабільність інвесторам, які хочуть бути впевнені у безпеці своїх капіталів в Росії.

Утім, серед можливих викликів – стагнація в сфері економіки, яка супроводжуватиметься збільшенням рівня споживання.

"Заробітки росіян не зростають, незважаючи на зростання надходжень від експорту", - зауважив експерт.

З тим, що економіка Росії переходить в стагнацію погодився, і Ілларіонов.

"Ми бачимо, що за останні 13 місяців радикально змінився характер економічного зростання в Росії. Якщо протягом попередніх 10 років, за винятком кризи 2008-2009-го років, спостерігалось економічне зростання в середньому на 7% щорічно, то з січня 2010-го року промислове виробництво зростає з темпом 1,4% на рік", - заявив Ілларіонов.

Брак підтримки населення та стагнація економіки - фактори, які обмежать можливості Володимира Путіна на зовнішній арені. Так вважає третій учасник дискусії, колишній посол США в Україні Стівен Пайфер. Загалом він не очікує кардинальної зміни зовнішньополітичного курсу. Хоча і зауважує, що Путін відрізняється від свого попередника Дмитра Медведєва у ставленні до зовнішньої політики США.

Пайфер вважає, що Путін мислить категоріями теорії змови.

"Послухайте, як він говорить про Революцію троянд в Грузії, Помаранчеву революцію в Україні, про те, що сталося в Тунісі, Єгипті минулого року. Для нього це не прояви незадоволення фальсифікацією виборів чи деспотією, а частина сценарію, фінансованого Сполученими Штатами", - каже Пайфер.

Водночас колишній посол в Україні вважає, що правління Путіна все ж принесе відчутні зміни в життя України.

"Незалежно від того Путін президент, чи Медведєв, якщо росіяни добудують газопровід "Південний потік" це матиме вплив на можливість України транспортувати газ та відповідно усуне основне джерело корупції в Україні", - заявив Пайфер.

Дзеркало тижня

12.03.2012. Ключев не виключає створення газотранспортного консорціуму з Росією на двосторонній основі

В РНБО не виключають створення газотранспортного консорціуму з Росією на двосторонній основі, якщо будуть однозначно вигідні для України пропозиції.

Секретар Ради національної безпеки і оборони Андрій Ключев не виключає можливості створення газотранспортного консорціуму з Росією на двосторонній основі, без участі Євросоюзу.

«Завжди потрібно аналізувати всі умови та ризики. Якщо на двосторонній основі підуть однозначно вигідні для України пропозиції, то все можливо», — сказав Ключев в інтерв'ю ІнвестГазеті.

За його словами, найважливіше — національні інтереси.

«А вони полягають у тому, щоб транзит російського газу в Європу гарантовано здійснювався саме через Україну (а не в обхід) і в далекій перспективі, і в якомого більших обсягах», — підкреслив секретар РНБО.

У той же час він зазначив, що вважає тристоронній консорціум з модернізації української ГТС кращим.

Як повідомлялося раніше, українська і російська сторони обговорювали можливість створення газотранспортного консорціуму на трьох. Щоправда, якщо цю схему затвердять, фактичний контроль над ГТК отримає «Газпром».

За даними члена Американського товариства оцінювачів, члена Інституту оцінки США Людмили Симонової, ринкова вартість газотранспортної системи України складає 61 млрд дол.

ВВС Україна

13.03.2012. Азаров апелює до справедливості Росії у газовому питанні

Коли йдеться про гроші, чи спрацьовують заклики до справедливості?

Тоді як український прем'єр Микола Азаров сподівається, що змінити чинні газові угоди з Україною Росія змусить "розуміння несправедливості", українська опозиція закликає шукати справедливості щодо газових контрактів у міжнародному суді.

Микола Азаров заявив, що у подальших переговорах із Москвою щодо внесення змін у чинні україно-російські газові контракти і пошуках компромісу Київ сподівається на почуття справедливості:

"Нами мають бути зараз продовжені важкі переговори, і ми сподіваємося, що розуміння несправедливості цього контракту і його негативний вплив на наші двосторонні відносини й негативний вплив на нашу економіку спонукатиме наших партнерів на компроміс", - заявив український прем'єр.

У Києві вважають, що Україна платить за російський газ найвищу у Європі ціну.

Нині вона складає 416 доларів за тисячу кубометрів із урахуванням так званої "харківської знижки" у 100 доларів, яку Україна отримала в обмін на продовження базування російського Чорноморського флоту в Криму.

За лютий Україна сплатила за російський газ 1 мільярд 200 мільйонів доларів.

Тим часом в українській опозиції закликають нинішній уряд якомога швидше оскаржити чинні газові контракти з Росією у Стокгольмському міжнародному арбітражі:

"Необхідно терміново подати в міжнародний суд на "Газпром" і зменшити ціну на газ цивілізованим способом", - заявив у парламенті лідер фракції НУНС Микола Мартиненко.

Укладені у січні 2009 року україно-російські газові контракти передбачають механізм врегулювання суперечливих питань у Стокгольмському арбітражі.

Більшість українських аналітиків також вважають, що тривалу газову суперечку між Києвом та Москвою варто було б вирішити на "незалежній території" із залученням незаангажованого арбітра.

Український уряд, який вже понад два роки намагається переконати Росію змінити газові контракти, вже кілька разів заявляв про те, що розглядає можливість звернення до Стокгольмського арбітражу, проте згодом відмовлявся від своїх намірів.

На початку березня український "Нафтогаз" заявив, що ичерпав себе у газових переговорах із російським "Газпромом" і що далі газові домовленості мають досягатися на рівні президентів України та Росії.

Наприкінці минулого тижня стало відомо, що "Нафтогаз" еде переговори із німецькими компаніями щодо можливості реверсного використання української газотранспортної системи, аби Україна могла закуповувати газ у Європі на спотовому ринку, де він є дешевшим, ніж нині є російський газ, імпортований за контрактами від 2009 року.

Голос Америки

13.03.2012. Політика Росії щодо своїх сусідів залишиться незмінною – Майкл Макфол

Після перемоги Володимира Путіна на президентських виборах у Росії експерти заговорили про можливе посилення тиску Росії на Україну. З цим не погоджується новий посол Росії у США Майкл Макфол. За його словами у Росії не відбулось жодної зміни влади, тому політика Росії щодо своїх сусідів залишиться на його думку незмінною. Зокрема, на обговореннях в Інституті міжнародної економіки імені Пітерсона, посол США в Росії заявив:

«Ми очікуємо продовження вже існуючої політики. З певних делікатних питань щодо України США та Росія мають дуже схожі погляди, і ми спробуємо продовжити цю політику з наступною адміністрацією. Ми хочемо мати краще налагоджений діалог з Росією, щоб росіяни розуміли, якою є політика США щодо України, Грузії, Центральної Азії. З того що ми вже робимо, так це коли американських високопосадовець їде в Україну, як, наприклад, заступник державного секретаря Гордон, ми проводимо брифінг з російськими колегами відносно подібних візитів. Принаймні, якщо ми не погоджуємось у деяких питаннях, то наші розбіжності будуть базовані на фактах, а не на часто не правильній інтерпретації цих фактів».

ВВС Україна

14.03.2012. Експерт: нове озброєння ЧФ суперечить угодам з Росією

Україна заперечує проти нарощування потужності російського флоту під виглядом модернізації

Двосторонні домовленості між Україною і Росією про базування російського Чорноморського флоту в Севастополі передбачають його переозброєння в межах модернізації, але не дозволяють нарощувати його військову міць.

Про це BBC Україна сказав колишній заступник міністра закордонних справ Валерій Чалий, коментуючи зроблену в Москві заяву про те, що Київ блокує спроби збільшити військову потугу російського флоту.

Напередодні колишній командувач Чорноморського флоту Ігор Касатонов, який є радником керівника Генерального штабу збройних сил Росії, сказав українським журналістам у Москві про начебто перешкоджання Києва у модернізації і збільшенні боєздатності флоту.

За словами адмірала, кількість кораблів ЧФ не збільшується. З іншого боку, як сказав пан Касатонов, "Україна стоїть на тій точці зору, що параметри нових кораблів значно перевищують старі. Мовляв, це окрема система і окремі переговори, і тема напівблокується".

В Міністерстві оборони не коментують подібні заяви. Представники Військово-морських сил України у Севастополі сказали BBC Україна, що подібні коментарі – прерогатива військово-політичного керівництва.

Модернізація чи мілітаризація?

Тим часом експерт Центру імені Разумкова і экс-заступник міністра закордонних справ Валерій Чалий сказав BBC Україна, що рішення стосовно пролонгації перебування ЧФ в Криму до 2042 року викликало, як він каже, зрозуміле прагнення Росії щодо модернізації чи переозброєння флоту.

Але на сьогодні ніяких кардинальних змін не відбулося, каже пан Чалий. Зараз заміна одиниць відбувається за принципом "вид на вид, клас на клас".

Російська сторона наполягає на зміні таких підходів і на підвищенні потужності ЧФ. Тому нарікання пана Касатонova, припускає экс-заступник міністра, варто сприймати як своєрідний тиск на Київ для того, щоб пришвидшити модернізацію флоту сучаснішими і потужнішими кораблями.

Разом із тим, на думку пана Чалого, потрібно розрізняти законний процес підвищення боєздатності флоту і такий, який не відповідає двостороннім домовленостям.

"Один варіант - це заміна застарілих кораблів на нові, але в тому ж самому сегменті – вид на вид, клас на клас. Це відбувалося і раніше і відбувається зараз. Це не суперечить домовленостям з Росією і міжнародним нормам. Але є й інший варіант – це заміна на зовсім інший вид озброєнь при тій самій їх кількості. Це вже не відповідає угодам з Росією", - каже Валерій Чалий.

Російський адмірал Ігор Касатонов також сказав, що Україна в цьому питанні непоступлива: мовляв, хай все на флоті застаріє, розвалиться. Тоді буде інша постановка питання.

Водночас Валерій Чалий каже, що боєздатність Чорноморського флоту – це питання Росії, адже, за його словами, коли підписувалася двостороння угода 1997 року, тоді ідеологія була іншою. Флот, як передбачалося, мав перебувати на базах у Криму тимчасово – на 3-7 років, а не до 2042 року.

"Сьогодні, після пролонгації перебування флоту, ситуація ускладнилася. З одного боку, це рішення не на 100% є легітимним. Вже сьогодні воно сприймається негативно в Україні. І другий момент, що це рішення сприймається як порушення чинного законодавства", - твердить Валерій Чалий.

BBC Україна

18.03.2012. Сирний конфлікт: російські фахівці відклали візит з інспекціями

Микола Азаров з власного досвіду знає, що українські сири - високої якості і бачить в забороні політику

Експерти Росспоживнагляду не поїдуть 19 березня в Україну, щоб провести інспекції у підприємствах, які бажають відновити постачання сиру в Росію, заявив агенції Інтерфакс керівник відомства Геннадій Онищенко.

Він додав, що запланована раніше поїздка відкладається на невизначений термін.

"У нас немає чіткого узгодження [з українською стороною] технічних параметрів перебування, складів делегацій, осіб, що супроводжують, і так далі", - сказав головний державний санітарний лікар Росії.

Провину за відсутність чітких домовленостей він поклав на українську сторону:

"Замість технічних узгоджень умов, порядку, маршрутів досліджень і часу перебування на території України, не отримавши відповідей від Мінсільгоспу України, протягом другої половини тижня, що минає, ми спостерігали лише якісь міркування та посилення на незрозумілі експертизи", - заявив Онищенко.

Пан Онищенко сказав, що Росспоживнагляд запропонував вести діалог напряду з українськими виробниками сиру без втручання Міністерства сільського господарства України,

оскільки, на його думку, "офіційна структура мало зацікавлена в якнайшвидшому вирішенні ситуації".

Заяву про відкладення візиту наразі українські представники не коментували.

Як очікувалось, Представники Росспоживнагляду мали проінспектувати з 19 по 21 березня "Гадячсир", а з 26 по 30 березня Менський завод і "Пирятин", сирну продукцію яких заборонили.

Голова Держветфітослужби Іван Бісюк раніше зазначав, що робота з Росспоживнаглядом відпрацьована, і процес діалогу налагоджено.

8 лютого Росспоживнагляд оприлюднив на своєму сайті інформацію про заборону ввезення сирів трьох українських підприємств – ПП КФ "Прометей", "Пирятинський сирзавод" і "Гадячсир", тому що в них виявлено велику кількість пальмової олії.

Пізніше Росспоживнагляд заборонив ще чотирьом українським підприємствам поставляти сир на територію Росії: Баштанський і Лозівський сирзаводи, "Бель Шостка Україна" і Хмельницька маслосирбаза.

Україна наголошує, що українські сири - високої якості й не містять пальмової олії.

Київ неодноразово звертав увагу на "політичне підґрунтя" конфлікту довкола постачання в Росію українських сирів.

Дзеркало тижня

20.03.2012. У «Нафтогазі» кажуть, що «Газпром» продовжує недодавати щодня близько 100 млн кубометрів газу

Незважаючи на відступ сильних морозів і весняну погоду, Україна продовжує щодня недоотримувати на вході до своєї газотранспортної системи мільйони кубометрів газу зі сходу.

Україна на добу недоотримує до 110 млн кубометрів газу зі сходу.

Про це заявив заступник голови правління НАК «Нафтогаз України» Вадим Чупрун в Пекіні, де за участю НАК проходить 12-а китайська міжнародна виставка нафтового та нафтохімічного устаткування і технологій (CIPPE-2012).

«Ми як мінімум недоотримуємо зараз на сході об'єми газу від 70 до 110 млн кубометрів на добу», — сказав він.

Незважаючи на таку ситуацію, зазначив Чупрун, Україні під час зимових холодів удалося фактично самій врятувати Європу від дефіциту «блакитного палива».

«Під час зимових холодів ми за рахунок наших сховищ частково рятували становище - здебільшого на Балканському напрямі на прохання Туреччини. І ми допомогли їм нормально пережити зиму. Це стосується і Європи в цілому. А та різниця між тим, що ми недоотримували на сході, і тим, що ми діставали додатково зі своїх сховищ (це від 40 до 60 млн кубів на добу), лягала на плечі Європи. І це в такій екстремальній ситуації, при 30-градусних морозах, коли потреба зростає... Отже не Україна винна. Ми, навпаки, частково рятували становище Європи», — підкреслив заступник голови "Нафтогазу».

Як повідомлялося, раніше голова «Газпрому» Олексій Міллер звинуватив Україну в тому, що вона в окремі дні лютого несанкціоновано залишала у себе до 40 млн кубометрів транзитного російського газу.

КРАЇНИ СНД

ВВС Україна

12.03.2012. Візит Бердимухамедова: нова співпраця, але без газу

У понеділок починається триденний візит в Україну президента Туркменістану Гурбангулі Бердимухамедова.

Як сказав журналістам голова Адміністрації президента Януковича Сергій Льовочкін, це перший візит лідера Туркменістану після десятирічної перерви, який має покласти край складним взаєминам між Києвом і Ашгабатом.

В рамках візиту передбачається підписання низки документів щодо співпраці до 2015 року, але про газові контракти не йдеться.

Хоча для України це важливо, оскільки Туркменістан розглядається Києвом як альтернативний постачальник газу і важливий ринок для українських товарів і послуг.

Чи дозволить Росія?

Заступник голови провладної фракції Партії регіонів у парламенті Валерій Коновалюк сказав ВВС Україна про необхідність відновлення взаємин з Ашгабатом.

"Це дуже важливо. Нам потрібно відновити партнерські стосунки. Свого часу ми купували у Туркменістану газ, машини. А Туркменістан займався зведенням мостів, газопроводів в Україні. Щодо демократичності процесів в тій країні, то на президентських виборах новий президент отримав 97% голосів. І я не чув жодних заяв від ОБСЄ, або інших європейських структур, що перегони були недемократичними,"- стверджує регіонал Валерій Коновалюк.

Стосовно того, що поставки газу до України блокуються в Росії, депутат сказав, що це має бути предметом переговорів з огляду і на те, скільки нині Київ платить Росії за енергоносії.

Експерт з питань енергетики, член фракції БЮТ-Батьківщина Олександр Гудима сказав ВВС Україна, що нині не має жодних перспектив поставок в Україну газу з Туркменістану - через позицію Росії.

"Відповідь треба шукати у спорудженні газогону "Набукко". Якщо говорити про україно-туркменські газові стосунки, то це можливо лише через російську ГТС. А в Росії все закрито для всіх, окрім Газпрому. Москва скупилася весь газ Туркменістану. Вона не підписала Енергетичну хартію. І нікому не дає право перекачувати газ своєю територією", - твердить пан Гудима.

Складні стосунки

Від жовтня 1992 року до 2000 року Туркменістан був одним із найбільших постачальників природного газу до України, що складало близько 40 мільярдів кубометрів щороку.

Стосунки Туркменістану і України не склалися ще за часів президентства Сапармурата Ниязова та Віктора Ющенка.

Тоді Ашгабад звинуватив українську владу у підробках документів щодо бартерних розрахунків. Як нагадує Коновалюк, саме у 2005 році Україна розірвала всі газові контракти з Туркменістаном.

Погіршилися взаємини і після відвідання Києва туркменськими опозиціонерами у 2007 році.

Ще до моменту підписання україно-газових угод 2009 року, через які Юлія Тимошенко минулого року була засуджена на 7 років, президент Віктор Ющенко намагався відновити взаємини з Ашгабатом, коли у 2009 році в Ашгабаді погіршилися стосунки з Москвою.

Але переговори завершилися безрезультатно і газових угод підписано не було.

У 2010 році нова українська влада з новою силою взялася за туркменський напрямок. Проте поки всі зусилля не дали відчутних результатів.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

13.03.2012. Віктор Янукович: Україна і Туркменістан підтримуватимуть високу динаміку політичних контактів

Україна і Туркменістан і надалі підтримуватимуть високу динаміку двосторонніх політичних контактів. Про це заявив Президент України Віктор Янукович представникам ЗМІ після завершення українсько-туркменських переговорів.

«Ми з паном Президентом Туркменістану задоволені інтенсифікацією політичного діалогу на всіх рівнях, який, без сумніву, є потужним локомотивом розвитку українсько-туркменських відносин. Домовленість і надалі підтримувати високу динаміку двосторонніх політичних контактів досягнута», - сказав Глава Української держави.

В.Янукович висловив переконання, що сьогоднішні переговори є продовженням конструктивного діалогу України і Туркменістану з найважливіших питань двосторонніх відносин і міжнародної проблематики, який розпочався у вересні минулого року в Ашгабаті в рамках візиту Президента України.

Глава держави звернув увагу на те, що підсумком сьогоднішніх переговорів став пакет важливих документів щодо взаємодії в різних сферах - торговельно-економічній, охорони здоров'я, спорту та інших.

«Головне - у нас є загальна мета: розширити українсько-туркменське співробітництво, розбудовувати нові взаємовигідні проекти, реалізація яких, у свою чергу, сприятиме покращенню життя наших громадян», - наголосив Президент.

Зі свого боку Президент Туркменістану зазначив, що під час сьогоднішніх переговорів сторони розглянули багато питань двостороннього співробітництва.

«Ми дуже задоволені результатами сьогоднішніх переговорів. Ми розглядаємо їх як важливий внесок у розвиток нашої держави, зміцнення дружби і співробітництва між країнами», - сказав Г.Бердимухамедов.

Президент Туркменістану також подякував своєму українському колезі за значний особистий внесок у зміцнення співробітництва між нашими країнами, а також побажав Українському народові всіх благ та процвітання.

Прес-служба Президента України Віктора Януковича

13.03.2012. Президент України Віктор Янукович і Президент Туркменістану Гурбангули Бердимухамедов підписали Спільне українсько-туркменське комюніке.

Також у присутності Глав держав відбулася церемонія підписання низки двосторонніх документів. Було підписано:

- Угоду між Урядами України і Туркменистану про Спільну міжурядову комісію з економічного та культурно-гуманітарного співробітництва;
- Міждержавну Програму торговельно-економічного співробітництва між Україною і Туркменистаном на 2012-2015 роки;
- Міжурядовий Протокол про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Туркменистану про співробітництво в галузі урядового зв'язку (Угоду підписано в Ашгабаті 28 січня 1998 року);
- Програму про співробітництво між Національною академією наук України і Академією наук Туркменистану на 2012-2016 роки;
- Меморандум про співробітництво в сфері охорони здоров'я, медичної науки, освіти і фармацевтичної діяльності між Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством охорони здоров'я і медичної промисловості Туркменистану;
- Угоду про співробітництво між Національним олімпійським комітетом України та Олімпійським комітетом Туркменистану.

Основна мета Спільного комюніке - підтвердити зацікавленість обох держав у зміцненні українсько-туркменських відносин, їх подальшому розвитку в усіх напрямках і сферах взаємного інтересу.

Документ підтверджує прагнення сторін до інтенсифікації політичного діалогу, у тому числі на найвищому рівні, а також намір тісно взаємодіяти на міжнародній арені, зокрема в рамках ООН та інших організацій, у тому числі з питань зміцнення суверенітету, незалежності та територіальної цілісності держав.

У документі також підкреслюється значення співпраці в торговельно-економічній, паливно-енергетичній галузях, у сферах транспорту, зв'язку, будівництва, промисловості.

Угода про Спільну міжурядову комісію з економічного та культурно-гуманітарного співробітництва підтверджує зацікавленість України та Туркменистану в зміцненні взаємодії у зазначених сферах.

Згідно з Міждержавною Програмою торговельно-економічного співробітництва на 2012–2015 роки основним завданням розвитку довгострокової економічної співпраці визначено взаємодію в нафтогазовій промисловості. Серед інших пріоритетних напрямів: спільна участь у розвідці та розробці нафтогазових родовищ і структур; транспорт і зв'язок; будівельна сфера; сільськогосподарське виробництво; машинобудування.

Відповідно до Програми, діяльність сторін буде спрямовано на диверсифікацію структури експорту-імпорту, розширення номенклатури продукції, спільний вихід на ринки третіх країн, створення СП, реалізацію інвестиційних проектів і поглиблення міжрегіональної співпраці.

Виконання документа сприятиме розширенню співробітництва у сфері взаємодії транспортних систем України та Туркменистану.

Протокол про зміни до Угоди про співробітництво в галузі урядового зв'язку передбачає, зокрема, зміни в назвах органів, що забезпечують такий зв'язок в обох країнах.

Програма про співробітництво між Академіями наук України та Туркменистану на 2012-2016 роки передбачає, зокрема, реалізацію конкретних наукових проектів шляхом проведення спільних досліджень, розробки науково-технічних і соціально-економічних програм. Також йдеться про організацію книгообміну між академіями і науковими установами НАН України та АН Туркменистану.

Меморандум про співробітництво у сфері охорони здоров'я, медицини, освіти та фармацевтики визначає шляхи взаємовигідного співробітництва у зазначених сферах. Також йдеться про обмін передовим досвідом, організацію участі вчених і фахівців у міжнародних заходах, що проводяться з різних напрямів системи охорони здоров'я.

Угода про співробітництво між Олімпійськими комітетами підписується для зміцнення взаємовигідної співпраці у сфері розвитку олімпійського руху, сприяння досягненням високих результатів у спорті. Документ визначає форми співробітництва, зокрема щодо організації двосторонніх змагань на територіях двох держав, обміну тренерами і спортсменами.

Дзеркало тижня

16.03.2012. Україна—Туркменистан: подвійна гра з Кремлем

На відміну від «домувальника» Сапармурада Ніязова, нинішній президент Туркменистану Гурбангули Бердимухамедов часто здійснює закордонні поїздки. І якщо після президентських виборів, що відбулися в лютому, свій перший візит він здійснив до Туреччини, то другий — в Україну. Символічно? Та ні, радше, звичайна східна дипломатія. На відміну від Китаю, Ірану, Туреччини або навіть Росії, наша країна вже давно не є для Туркменистану основним зовнішньоекономічним партнером. Але Бердимухамедов веде свою гру, намагаючись зміцнити позиції у протистоянні з Кремлем.

Туркменистан проводить політику диверсифікації газових поставок. Але він також зацікавлений у тому, щоб «Газпром» не тільки збільшив закупівлі туркменського газу, як це

передбачалося 25-річним контрактом 2003 року, а й розблокував його прокачування по своїй газотранспортній системі до європейських країн-споживачів. І в цій грі туркменський президент не проти розіграти й українську карту: в Україні жевріють сподівання відновити пряме постачання туркменського газу. А українське керівництво, своєю чергою, використовує Ашгабат у газовому протистоянні Києва з Москвою.

Тож підписані в Києві документи — спільне комюніке, міждержавна програма торгово-економічного співробітництва на 2012—2015 роки, програма співпраці між академіями наук України і Туркменістану на 2012—2016 роки та ін. — лише необхідне протокольне тло візиту і проведених кулуарних переговорів під куполом цирку, куди Віктор Янукович запросив свого колегу. Втім, і озвучена готовність відновити прямі поставки туркменського газу в Україну всього лише декларація про наміри. Це добре розуміють на Банковій, Михайлівській та Хмельницького.

Доти, доки не побудований Транскаспійський газопровід (ТКГ), туркменський газ із цієї країни може потрапити в Україну та Європу тільки по російській трубі. Але для Росії цей газ — конкурент на європейському і китайському ринках. То з якого доброго дива росіянам погоджуватися на його проходження своєю газотранспортною системою і в умовах зниження попиту на блакитне паливо відкривати доступ на ринок, який у Кремлі традиційно вважають російським? Та ще тоді, коли в Москві і Києва затяжний конфлікт навколо ціни на російський газ і обсяги його закупівель! Копати під себе росіяни не будуть: Путін не пропустить туркменський газ для НАК «Нафтогаз України». А якщо суб'єкти господарювання України і споживають сьогодні туркменський газ, то тільки тому, що Дмитро Фірташ, як власник австрійської компанії Ostchem Holding Ltd., досі пов'язаний тісними відносинами з «Газпромом» через «РосУкрЕнерго».

Більше того, на думку директора енергетичних програм Центру НОМОС Михайла Гончара, «Росія використовуватиме всі засоби для дестабілізації ситуації в Туркменістані, на Південному Кавказі і робитиме все, аби тільки провалилися плани Європейського Союзу з реалізації проєктів „Набукко“ і Транскаспійського газопроводу». Досить згадати торішні висловлювання навколокремлівських політологів, які заявляли, що силовий метод — єдино можлива відповідь стосовно Транскаспійського газопроводу.

Найбільш реалістичний сценарій імовірної дестабілізації в Туркменістані, як зазначають експерти з російського Міжнародного інституту політичної експертизи (МІПЕ), — «несподіваний» соціальний вибух через економічні проблеми, який може накластися на міжкланові та міжетнічні суперечності. Окрім того, у разі виникнення серйозних внутрішньополітичних або зовнішньополітичних ускладнень оточення Бердимухамедова, підштовхуване ззовні, може наважитися на «палацовий переворот». Одне слово, така собі «арабська весна» в пісках Каракумів за російським сценарієм.

У країні поки що немає очевидних загроз особистій владі Бердимухамедова. Незважаючи на низький рівень життя, зростання невдоволення населення, режим тримає ситуацію під контролем. Та й найближче оточення зберігає лояльність до «великого президента». Але стабільність у Туркменістані тримається не тільки на відданості спецслужб, а й на продажу нафти і газу. Адже експорт енергоносіїв — основа туркменської економіки: близько 90% валюти до бюджету країни надходить за рахунок продажу газу, нафти і нафтопродуктів. А це близько 70% ВВП! Однак сьогодні через обмеженість експортних маршрутів газу і небажання основних покупців платити «середньоєвропейську» ціну за енергоносії Туркменістан відчуває брак коштів, що в цілому негативно позначається на економічній ситуації в країні.

Так, із запуском газопроводу Туркменістан—Китай Ашгабат поставляє в Піднебесну близько 10 млрд. куб. м на рік. У 2012 році Пекін планує збільшити імпорт газу до 30 млрд. куб. м на рік, а через два-три роки — до 65 млрд. куб. м. Але китайці платять близько 190 дол. за тисячу кубометрів. Головне ж — найближчими роками Ашгабат розплачуватиметься газом за видані Китаєм кредити на розробку родовищ та будівництво газопроводу. Тим часом, хоча потужності газопроводу Туркменістан—Іран розширені до 20 млрд. куб. м, Тегеран купує в Ашгабата лише близько 8 млрд. куб. м на рік. Ці обсяги різко зменшаться у разі військового удару по Ірану.

«Серйозні економічні проблеми, викликані відносно невисокими обсягами експорту газу, складні міжкланові суперечності — все це визначає зовнішню політику Туркменістану і примушує Бердимухамедова відігравати активнішу роль у питанні збільшення поставок енергоносіїв у різні країни-споживачі. Чим більше газу продається у більшу кількість держав, тим краще для Ашгабата», — вважає Михайло Гончар. І тому для Туркменістану природним є бажання приєднатися до проєкту «Набукко» і побудувати Транскаспійський газопровід: це питання виживання країни та правлячого режиму. І ось на останньому засіданні туркменського уряду було заявлено про досягнуті успіхи на проведеній у Брюсселі тристоронній — Євросоюз, Туркменістан, Азербайджан — зустрічі з питання проєкту ТКГ.

Видають туркмени бажане за дійсне, намагаючись використати проведені переговори у своїй грі з росіянами на «підвищення», чи справді було досягнуто серйозного прогресу у справі будівництва Транскаспійського газопроводу, проте ці заяви Ашгабата не можуть не турбувати Кремль. Що,

своєю чергою, має провокувати російське керівництво на дії у відповідь. А для Києва переговори в Брюсселі означають необхідність роботи на майбутнє: цілком можливо, що Транскаспійський газопровід все ж таки побудують. І тоді російський газ можна буде замінити туркменським.

Ну, а поки що газова співпраця між двома країнами відкладається на невизначену перспективу: Київ змістив акценти у своїй політиці на туркменському напрямі. Не відмовляючись від улюбленої теми відновлення прямих поставок туркменського газу, українська влада вирішила активно лобіювати інтереси будівельних компаній, виробників труб та промислового устаткування, машинобудівників тощо. Головний принцип, яким сьогодні керуються в Києві, — «Україна повинна закріпитися в Туркменістані, а українські компанії — постійно доводити, що вони надійні партнери». А в Туркменістані, як свідчить досвід «Інтербудмонтажу», можна працювати. Однак без державної підтримки українським компаніям важко пробитися на туркменський ринок.

Наші співрозмовники, близькі до переговорів, запевняють, що й туркменське керівництво зацікавлене в появі українців на внутрішньому ринку. Ашгабат проводить не тільки політику диверсифікації маршрутів поставок енергоносіїв, а й диверсифікацію зовнішньоекономічних партнерів: туркменів не влаштовує посилення їхньої залежності від китайців. І ця позиція туркменського керівництва вкрай важлива, оскільки Туркменістан — країна, в якій успіх роботи закордонної компанії залежить від того, яку позицію займе Бердимухамедов. Ті, хто працював у Туркменістані, погодяться з думкою експертів МІПЕ, що «процес ухвалення бізнес-рішень непрозорий, повністю залежить від президента і його оточення, багато що зав'язане на неформальних домовленостях». Можливо, і з цієї причини нинішнього туркменського президента величають Аркадагом — покровителем.

Ось лобіюванню інтересів українських компаній і було присвячено велику частину часу, відведеного на переговори. Деякі бізнес-інтереси Києва озвучив на прес-конференції Віктор Янукович: участь українських підприємств у проектах із розробки газових родовищ, будівництві газопроводів «Малай—Багтиярлик» і «Схід—Захід», модернізації п'ятого енергоблоку Марійської електростанції та в постачанні відповідного обладнання. Окрім цього, українська сторона також пропонувала свої послуги у будівництві компресорних станцій, злітно-посадкових смуг в аеропортах Туркменабата і Дашогуза, продовженні спорудження дренажно-комунікаційного тунелю в Ашгабаті, а також мостів, шляхопроводів і автомобільних доріг. Наші співрозмовники стверджують, що туркменського президента ці пропозиції не залишили байдужим.

Зокрема, під час переговорів Гурбангулі Бердимухамедов зацікавився продовженням співробітництва у спорудженні дренажно-комунікаційного тунелю в Ашгабаті. Непогані перспективи має й «Метінвест». Ця компанія вже постачає 150 тис. т труб великого діаметру для будівництва першої черги газопроводу «Схід—Захід». Наші співрозмовники зазначали: «Візит зміцнив сподівання, що в цьому газопроводі всі труби будуть українськими». Знову ж таки, Бердимухамедов зацікавила можлива участь українців у будівництві нових мостів через Амудар'ю. Нагадаємо, що українські будівельники вже спорудили залізничний міст через Амудар'ю, а тепер компанія «Альтком» буде через цю річку півторакілометровий автомобільний міст.

Однак зазначені перспективи стануть реальністю, тільки якщо українські компанії грамотно поводитимуться в Туркменістані, до коми виконуючи взяті на себе зобов'язання. А українське керівництво — й надалі надаватиме їм політичну підтримку.

КРАЇНИ ЄВРОПИ

"Комерсант Україна"

12.03.2012. Київ домовляється з німецькою АЕГ про модернізацію ГТС

Україна отримала шанс вирватися з газової залежності від Росії

Україна шукає можливість почати модернізацію своєї газотранспортної системи (ГТС) без участі російського "Газпрому". Як стало відомо "Комерсант", в кінці лютого Міненерго і "Нафтогаз" провели переговори з німецькою АЕГ про постачання обладнання та сприяння у залученні 400 млн. євро. Укладення договору з цією компанією може значно посилити позиції України на переговорах з Росією про створення консорціуму з управління ГТС, зазначають експерти.

Як розповів "Комерсант" генеральний директор німецької корпорації АЕГ Industrial Engineering Генріх Оттерполь, українська влада звернулися до його компанії з пропозицією зайнятися модернізацією газокompресорних станцій. 27 лютого пан Оттерполь зустрічався з міністром енергетики та вугільної промисловості Юрієм Бойко, представниками НАК "Нафтогаз Україна" і двох німецьких банків, щоб обговорити деталі угоди. Глава німецької корпорації відмовився повідомити подробиці зустрічі, пославшись на домовленість з українським урядом не розголошувати інформацію про хід переговорів.

У прес-службі Міненерго і "Нафтогазу" також не стали коментувати цю інформацію. Однак, як пояснив "Комерсант" джерело в українській монополії, в переговорах брали участь представники Deutsche Bank і Landesbank, які запропонували профінансувати переобладнання

компресорних газоперекачувальних станцій в тому випадку, якщо воно буде здійснюватися компанією AEG. Мова йде про виділення кредиту в розмірі 400 млн. євро. В обох банках ситуацію не коментують.

У 1970-х роках AEG встановила 183 компресорних агрегати SC3002 і 57 агрегатів SC5002 в СРСР на магістральному газопроводі "Союз", а також на газопроводі Уренгой-Помари-Ужгород, причому велику частину цього обладнання - на території України. У 2011 році технічні фахівці AEG провели ретельне обстеження компресорної станції "Тальне", станції "Бар" (на кожній - турбіни по 10 МВт), а також електродвигуна і перетворювача на лінії Уренгой-Ужгород (кожна турбіна - по 25 МВт). На підставі результатів проведеного огляду AEG підготувала техніко-комерційну пропозицію щодо модернізації компресорних станцій магістрального газопроводу "Союз" в рамках проекту модернізації та реконструкції української ГТС. Мова йде про заміну працюючих на газі компресорних станцій їх електричними аналогами. Рішення про це було прийнято ще в 2010 році. Така модернізація, за даними "Укртрансгазу", дозволить економити до \$ 220-230 млн. щороку.

Джерело "Комерсант" в Міненерго уточнив, що переговори з AEG носять попередній характер. "Нам все одно доведеться проводити тендер, в ході якого ми виберемо найкращу пропозицію. Але оскільки спільний проект з AEG дозволяє не тільки змінити устаткування, але і знайти необхідне для цього фінансування, думаю, у німецької сторони є хороші шанси на перемогу в тендері", - пояснив співрозмовник "Комерсант". За його словами, зараз головна проблема - відсутність альтернативних джерел фінансування, в тому числі з боку Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) та Європейського інвестиційного банку (ЄІБ). "Поки ми не отримали гарантій того, що ці фінансові інститути виділять нам необхідні 400 млн. євро", - говорить співрозмовник "Комерсант". Нагадаємо, раніше в ЄБРР та ЄІБ заявляли про готовність виділити на модернізацію ГТС \$ 308 млн.

Головний інвестстратег фінансової групи БКС Максим Шеїн відзначає, що рішення залучити AEG і німецькі банки може вплинути на ставлення до української ГТС в Європі. "Німеччина є одним з основних споживачів російського газу в Європі, і якщо фінансові інститути цієї країни будуть інвестувати в реконструкцію української ГТС, їм вже буде не все одно, яким чином газ потрапить на їх ринок", - говорить пан Шеїн. До сих пір Німеччина виступала за будівництво Nord Stream і South Stream - газопроводів в обхід України. Експерт Інституту енергетичних досліджень Юрій Корольчук вважає, що якщо вдасться домовитися з Німеччиною про фінансування проекту та модернізації ГТС без участі "Газпрому", це поліпшить позиції Києва на переговорах з Москвою щодо створення консорціуму для управління українською ГТС. "Фактично Україна покаже, що може вирішувати проблеми фінансування та модернізації безпосередньо з покупцями газу в Європі", - говорить пан Корольчук.